

МЕСЕЧЕН БЮЛЕТИН

за цените на едро на хранителни продукти на стоковите тържища в България

Съдържание

Увод	5
Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)	8
Хранителни стоки	11
• Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на хранителните стоки	11
• Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на млечните произведения	13
• Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на месните произведения	14
• Сравнителен анализ на цените на хранителните стоки на месечна и годишна база	16
• Сравнителен анализ на цените на хранителните стоки през юни 2016 / 2023	19
• Анализ на цените на едро и на дребно през юни 2023 г.	22
• Анализ на цените на хранителни стоки по региони	24
• Анализ на цените на млечни продукти по региони	26
• Диаграми на движението на цените на основни хранителни стоки, млечни продукти, меса и месни произведения и риби	27
Плодове и зеленчуци	31
• Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на плодовете и зеленчуците	33
• Сравнителен анализ на цените на плодовете и зеленчуците на месечна и годишна база ...	35
• Сравнителен анализ на цените на плодовете и зеленчуците през юни 2016/2023 г.	38
• Анализ на цените на плодовете и зеленчуците по региони	39
• Диаграми на движението на цените на основни плодове и зеленчуци	43
Международни цени	46
• Организация по прехрана и земеделие (ФАО) към ООН	46
• Индекс на цените на храните на Международния валутен фонд (МВФ)	48
• Международни цени на зърнените култури	50
• Международни цени на растителните масла	55
• Международни цени на млечните продукти	59
• Международни цени на месата	62
• Международни цени на захарта	70
• Международни цени на плодовете	75

Таблици

Таблица 1 Стойности на ИТЦ и на груповите индекси към юни 2023 г. *	9
Таблица 2 Промяна на цените на хранителни стоки за юни'23 г. на месечна, годишна база*	16
Таблица 3 Цени на едро на хранителните стоки през м. юни за периода 2016/2023 г.*	19
Таблица 4 Стойност на потребителската кошница през юни за периода 2016/2023 г. *	20
Таблица 5 Средногодишен ИПЦ за периода декември 2022 г. – юни 2023 г.	21
Таблица 6 Цени на едро и на дребно на захар, олио, брашно и яйца през юни 2023 г.*	22
Таблица 7 Цени на едро и на дребно на захар, олио, брашно и яйца през юни 2022 и 2023 г.*	23
Таблица 8 Цени на едро на захар, брашно и олио по области през месец юни 2023 г.*	25
Таблица 9 Цени на едро на кашкавал, сирене и масло по области през месец юни 2023 г.*	26
Таблица 10 Промяна на цените на плодове и зеленчуци за юни на месечна, годишна база*	36
Таблица 11 Цени на едро на плодове и зеленчуци през месец юни за периода 2016/2023 г.*	38
Таблица 12 Цени на едро на зеленчуци по области през юни 2023 г.*	40
Таблица 13 Цени на едро на плодове по области през юни 2023 г.*	41
Таблица 14 Месечни индекси на цените на храните на ФАО към юни 2023 г. *	46
Таблица 15 Стойности на Индекса на цените на храните на МВФ към юни 2023 г.*	49
Таблица 16 Средни стойности за ЕС на основните млечни продукти към месец юни 2023 г.	61
Таблица 17 Цени на цитрусови плодове в държавите от ЕС към месец юни 2023 г. и промяната им спрямо предходните пет години и предходния месец	77

Фигури

фигура 1 Индекси на тържищните цени към месец юни 2023 г.	8
фигура 2 Индекс на тържищните цени 2015/2023 г.	8
фигура 3 ИТЦ за периода януари 2022 г. – юни 2023 г.	10
фигура 4 ИТЦ за периода януари 1999 г. – юни 2023 г.	10
фигура 5 ИТЦ за периода януари 1999 г. – юни 2023 г. (експоненциално изгладен ред)	11
фигура 6 ИТЦ на хранителните стоки за периода януари 2022 г. – юни 2023 г.	12
фигура 7 ИТЦ на хранителните стоки за периода януари 2006 г. – юни 2023 г.	12
фигура 8 ИТЦ на млечните произведения за периода януари 2022 г. – юни 2023 г.	13
фигура 9 ИТЦ на млечните произведения за периода януари 2006 г. – юни 2023 г.	14
фигура 10 ИТЦ на месните произведения за периода януари 2022 г. – юни 2023 г.	15
фигура 11 ИТЦ на месните произведения за периода януари 2006 г. – юни 2023 г.	15
фигура 12 Промяна на цените на хранителните стоки през м. юни 2023 г. на месечна база	17
фигура 13 Промяна на цените на хранителните стоки през м. юни 2023 г. на годишна база	18
фигура 14 Цени на хранителни стоки през м. юни 2023 г. и промяната им спрямо юни 2022 г.	18
фигура 15 Цени на едро на хранителните стоки през м. юни 2016/2023 г.	20
фигура 16 Стойност на потребителската кошница през юни 2016/2023 г. (ДКСБТ)	21
фигура 17 Инфлация на основни групи от потребителската кошница - януари – юни 2023 г.	22
фигура 18 Цени на едро и дребно на захар, олио, брашно и яйца през юни 2023 г.	23

фигура 19	Цени на едро и дребно на захар, олио, брашно и яйца през юни 2022 и 2023 г.....	23
фигура 20	Цени на едро на захар, олио и брашно през м. юни 2023 г. по области.....	25
фигура 21	Цени на едро на кашкавал, сирене и масло през м. юни 2023 г. по области	27
фигура 22	фигура 23.....	27
фигура 24	фигура 25.....	28
фигура 26	фигура 27.....	28
фигура 28	фигура 29.....	28
фигура 30	фигура 31.....	28
фигура 32	фигура 33.....	29
фигура 34	фигура 35.....	29
фигура 36	фигура 37.....	29
фигура 38	фигура 39.....	29
фигура 40	фигура 41.....	30
фигура 42	фигура 43.....	30
фигура 44	фигура 45.....	30
фигура 46	фигура 47.....	30
фигура 48	фигура 49.....	31
фигура 50	Относителен дял на продажбите на зеленчуци през м. юни 2023 г.	32
фигура 51	Относителен дял на продажбите на плодове през м. юни 2023 г.	32
фигура 52	Относителен дял на продажбите на плодове и зеленчуци м. юни 2022/2023 г.	33
фигура 53	ИТЦ на плодовете и зеленчуците за периода януари 2022 г. – юни 2023 г.....	34
фигура 54	ИТЦ на плодовете и зеленчуците за периода януари 2006 г. – юни 2023 г.....	34
фигура 55	Промяна на цените на плодовете и зеленчуците през юни'23 на месечна база	36
фигура 56	Промяна на цените на плодовете и зеленчуците през юни'23 на годишна база	37
фигура 57	Цени на плодове и зеленчуци през м. юни 2023 г. и промяната им спрямо юни 2022 г. .	37
фигура 58	Цени на едро на плодовете и зеленчуците през юни 2016/2023 г.....	38
фигура 59	Цени на едро на зеленчуци през м. юни 2023 г. по области	41
фигура 60	Цени на едро на плодове през юни 2023 г. по области	42
фигура 61	фигура 62.....	43
фигура 63	фигура 64.....	43
фигура 65	фигура 66.....	43
фигура 67	фигура 68.....	44
фигура 69	фигура 70.....	44
фигура 71	фигура 72.....	44
фигура 73	фигура 74.....	44
фигура 75	фигура 76.....	44
фигура 77	фигура 78.....	45
фигура 79	фигура 80.....	45
фигура 81	фигура 82.....	45
фигура 83	фигура 84.....	45
фигура 85	ФАО индекс през юни'23	фигура 86
фигура 87	Движение на ФАО индекса на храните за периода януари 2022 г. – юни 2023 г.	47
фигура 88	Движение на ФАО индекса на храните за периода януари 1999 г. – юни 2023 г.	48

фигура 89 Индекс на цените на храните на МВФ за периода януари'22 – юни'23.....	49
фигура 90 Индекс на цените на храните на МВФ за периода януари'99 – юни'23.....	50
фигура 91 Индекс на цените на зърнениите култури на ФАО за периода януари'22 - юни'23.....	51
фигура 92 Индекс на цените на зърнениите култури на ФАО за периода януари'99 – юни'23.....	52
фигура 93 Цена на пшеницата на Чикагската стокова борса за периода януари'22–юни'23.....	52
фигура 94 Цена на пшеницата на Чикагската стокова борса за периода януари'14–юни'23.....	53
фигура 95 Цена на царевичната на Чикагската стокова борса за периода януари'22–юни'23	53
фигура 96 Цена на царевичната на Чикагската борса за периода януари'14–юни'23.....	54
фигура 97 Международна цена на ориз за периода януари'22 – юни'23	54
фигура 98 Международна цена на ориз за периода януари'99 – юни'23	55
фигура 99 ФАО индекс на растителните масла за периода януари'22 – юни'23	56
фигура 100 ФАО индекс на растителните масла за периода януари 1990 г. – юни 2023 г.	56
фигура 101 Цена на нерафинирано слънчогледово олио на Ротердам януари'22/юни'23	57
фигура 102 Цена на нерафинирано слънчогледово олио на Ротердам януари'13/юни'23	57
фигура 103 Международна цена на олио по данни на МВФ за периода януари'22 – юни'23	58
фигура 104 Международна цена на олио по данни на МВФ за периода януари'13 – юни'23	58
фигура 105 ФАО индекс на млечните продукти за периода януари'22 – юни'23	59
фигура 106 ФАО индекс на млечните продукти за периода януари 2006 г. – юни 2023 г.	60
фигура 107 Средни стойности за ЕС на основните млечни продукти към месец юни 2023 г.	60
фигура 108 ФАО индекс на месата за периода януари 2022 г. – юни 2023 г.	62
фигура 109 ФАО индекс на месата за периода януари 2006 г. – юни 2023 г.	63
фигура 110 Международна цена на говеждо месо по данни на USDA януари'22 – юни'23	64
фигура 111 Международна цена на говеждо месо по данни на USDA януари'99 – юни'23	64
фигура 112 Цена на телешко трупно месо към юни 2023 г. в ЕС	65
фигура 113 Международна цена на свинското месо по данни на CME Group януари'22/ юни'23	66
фигура 114 Международна цена на свинското месо по данни на CME Group януари'99/ юни'23	66
фигура 115 Международни цени на свинското месо към юни'23 г. в Бразилия, Канада, САЩ и ЕС	67
фигура 116 Международна цена на пилешко месо по данни на USDA януари'22 – юни'23	67
фигура 117 Международна цена на пилешко месо по данни на USDA януари'99 – юни'23.....	68
фигура 118 Международни цени на пилешкото месо към м. юни 2023 г. в Бразилия, САЩ и ЕС....	68
фигура 119 Международна цена на овнешко месо по данни на Word Bank януари'22 – юни'23.....	69
фигура 120 Международна цена на агнешко месо по данни на Word Bank януари'99 – юни'23	69
фигура 121 Международна цена на агнешко месо за страните от ЕС за 2021 г. – юни 2023 г.	70
фигура 122 ФАО индекс цените на захарта за периода януари 2022 г. – юни 2023 г.	71
фигура 123 ФАО индекс на цените на захарта за периода януари 1999 г. – юни 2023 г.	71
фигура 124 Цена на рафинирана захар на Лондонската борса през януари'22 – юни'23.....	72
фигура 125 Цена на захар на Лондонската стокова борса през януари'14 – май'23	73
фигура 126 Цена на захар от Международната организация за захар януари'22- юни'23	74
фигура 127 Цена на захар от Международната организация за захар януари'14-юни'23.....	74
фигура 128 Международна цена на банани за периода януари 2004 г. – юни 2023 г.	75
фигура 129 Международна цена на портокали за периода януари 2004 г. – юни 2023 г.	76
фигура 130 Международна цена на банани и портокали за периода януари'22 – юни'23	76

Увод

През юни на пазара на храни се запазва тенденцията от последните месеци на успокояване на цените.

При цените на стоките от стоквата група на хранителните продукти тенденциите са разнопосочни, като кривите се движат в двете посоки в тесни ценови диапазони.

Пазарът на олио и на яйца се успокоява, като е отчетен низходящ тренд. При останалите стоки от групата има низходяща тенденция, макар и със слаби темпове. Известни колебания нагоре са отчетени при ориза и брашното.

Цените на млечните произведения запазват сравнително стабилни стойности, с лек низходящ темп при някои от тях.

Тенденциите на цените на месните произведения са преобладаващо възходящи, макар и в сравнително тесни диапазони.

При цените на плодовете и зеленчуците се наблюдават характерните за тези стоки сезонни колебания, водещи до намаление на цените.

На **месечна база** на пазара на храни преобладаващите трендове са низходящи. Намалението на цените на стоките от тази група през последните месеци води до успокояване на пазара.

При цените на млечните произведения трендът от предходните месеци се обръща и се наблюдава лек спад на стойностите. Промяната на месечните цени на месата и месните произведения през юни спрямо май са в двете посоки с малки ценови колебания.

В резултат на много високата база от предходните месеци, на **годишна база** цените на повечето основни хранителни стоки бележат ръст, който е средно около 10%. Рязкото покачване на цената на яйцата през есента на предходната година и достигането на пикови стойности през месец март настоящата година, е причина да бъде отчетен значителен ръст на стойностите на годишна база от 26%.

Устойчивият възходящ тренд на цената на захарта през миналата година рефлектират върху отчетения ръст на стойностите на годишна база от 8%. Международните цени на захарта също бележат ръст. Трайният низходящ тренд на цената на олиото от началото на настоящата година води до отчетен спад на годишна база от 38%. Стабилна остава и цената на годишна база на брашното.

Поскъпване спрямо същия месец на миналата година има при всички млека и млечни продукти, което е в диапазона 10 - 15%. На пазара на месо през юни също се наблюдават значителни колебания нагоре, като цените на пилето и пилешките разфасовки, както и на месните произведения бележат ръст на годишна база от около 5-20%. За пореден месец цената на свинското месо остава стабилна. Цените на рибите поскъпват спрямо същия месец на предходната година. Аналогично е движението на цените на захарните изделия.

През месец юни цените на зеленчуците и плодовете следват характерните сезонни трендове, като на годишна база се наблюдава поскъпване на всички зеленчуците и плодовете, което при цените на някои от стоките достига до 80-90%.

Ретроспективният анализ на движението на цените през месец юни в **периода 2016 – 2023 г.** показва, че през тази година цените на по-голяма част от хранителни продукти са най-високи за периода. Темповете на нарастване на цените са най-силно изразени при захарта, ориза и млечните произведения. Изключение от общата тенденция правят цените на олиото, брашното и свинското месо.

Тенденциите при движението на цените на плодовете и зеленчуците са изцяло възходящи спрямо същия месец на предходните години. Известно стабилизиране се наблюдава при цените на зелето, ябълките и лимоните.

От наблюдаваните от Комисията 149 стоки е направена извадка от 27 хранителни стоки, включени в **потребителската кошница**. 13 от тях са основни хранителни стоки и 14 съответно плодове и зеленчуци. Анализът на стойността за единица продукт на стоките от потребителската кошница показва, че през месец юни 2023 г. сумата е най-високата спрямо същия месец за периода 2016 – 2023 г. Нарастването на годишна база е сравнително малко, в резултат на известното успокояване на пазара през последните месеци на тази година, на фона на рязкото поскъпване на повечето храни през пролетта на миналата година.

Повишението на стойността на потребителската кошница на годишна база е 11 пункта (11,3%), а увеличението за последните осем години е 44 пункта или 69%.

Месечната **инфлация** през юни 2023 г. по данни на НСИ е -0,4%, а годишната инфлация спрямо юни 2022 г. е 8,7%.

През юни кривата на **Индекса на тържищните цени** има низходящ тренд, което се дължи на намалението на цените на голяма част от хранителните стоки и зеленчуците и плодовете. Аналогични са изводите от наблюдението на груповите¹ индекси на тържищните цени със спад на стойностите през месеца на индексите на млечните произведения, хранителните стоки и плодовете и зеленчуците и покачване на индекса на месните произведения.

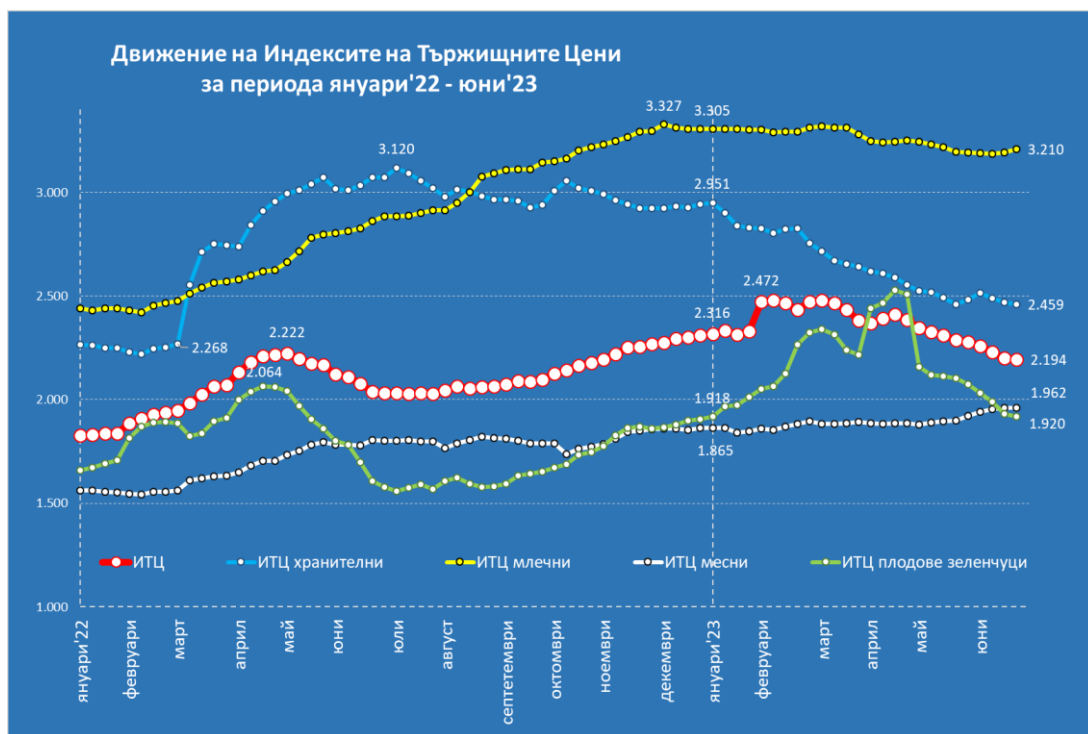
През месец юни на **международния пазар** се наблюдава намаление на цените на захарта, растителните масла, зърнените храни и млечните продукти, а цените на месото се запазват на нивата от предходния месец.

¹ ИТЦ на хранителните стоки, на млечните произведения, на месните произведения и на плодовете и зеленчуците

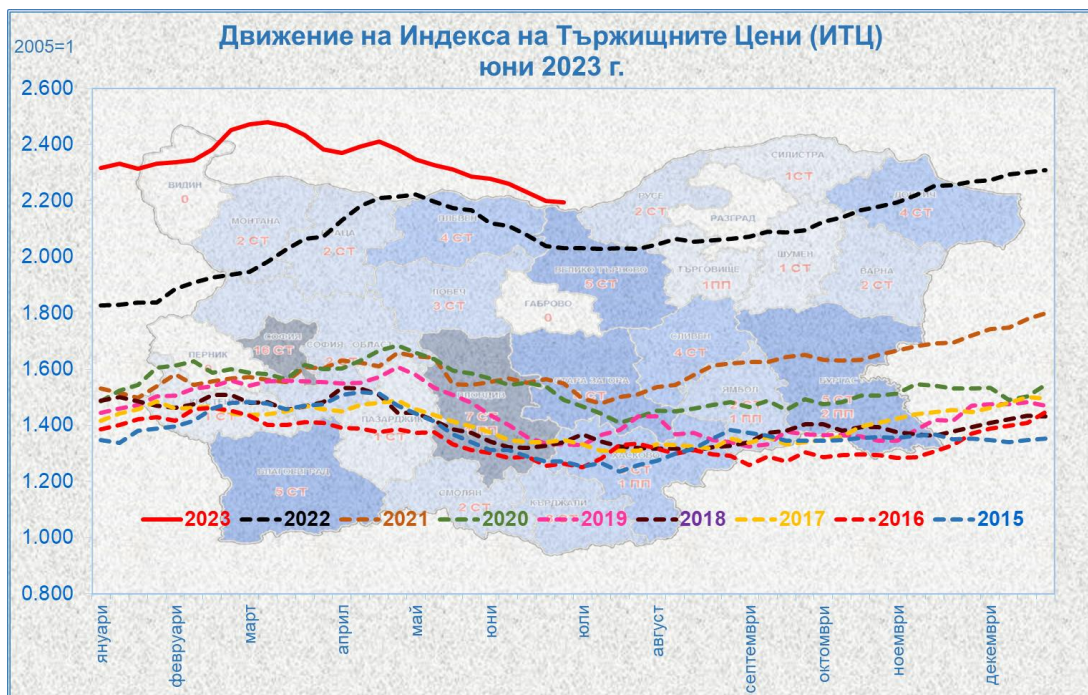
Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)

В началото на месец юни кривата на ИТЦ стартира от ниво 2,261 пункта. През следващите седмици се наблюдава траен низходящ тренд, който започва през последната седмица на месец април. В края на юни индексът стъпва на ниво от 2,194 пункта и спрямо първата седмица е отчетен спад от 3%.

Средномесечните стойности през юни са с 3,8% по-ниски спрямо предходния месец, а на годишна база е отчетен ръст на индекса от 7%. *Таблица 1, фигура 3*

фигура 1 Индекси на тържищните цени към месец юни 2023 г.

фигура 2 Индекс на тържищните цени 2015/2023 г.

Таблица 1 Стойности на ИТЦ и на груповите индекси към юни 2023 г. ^{*2}

месец	седмица	ИТЦ Индекс на Тържищните Цени	ИТЦ на хранителните стоки	ИТЦ на млечните продукти	ИТЦ на месните продукти	ИТЦ на плодвете и зеленчуци
януари'23	1	2.316	2.951	3.305	1.865	1.918
	2	2.333	2.902	3.307	1.864	1.968
	3	2.314	2.839	3.306	1.842	1.973
	4	2.331	2.829	3.302	1.846	2.012
февруари	1	2.472	2.825	3.303	1.861	2.051
	2	2.480	2.802	3.292	1.854	2.064
	3	2.467	2.822	3.293	1.870	2.128
	4	2.435	2.825	3.292	1.882	2.265
	5	2.472	2.754	3.313	1.896	2.323
март	1	2.480	2.715	3.320	1.882	2.341
	2	2.467	2.670	3.312	1.883	2.315
	3	2.435	2.655	3.313	1.886	2.241
	4	2.383	2.640	3.281	1.892	2.216
април	1	2.370	2.618	3.248	1.887	2.440
	2	2.393	2.608	3.241	1.881	2.467
	3	2.411	2.590	3.244	1.887	2.528
	4	2.385	2.553	3.252	1.887	2.508
май	1	2.347	2.526	3.245	1.880	2.159
	2	2.327	2.519	3.231	1.891	2.119
	3	2.312	2.492	3.217	1.895	2.114
	4	2.287	2.459	3.196	1.900	2.105
	5	2.280	2.482	3.191	1.923	2.075
юни	1	2.261	2.515	3.188	1.941	2.033
	2	2.229	2.488	3.186	1.953	1.989
	3	2.201	2.471	3.193	1.961	1.932
	4	2.194	2.459	3.210	1.962	1.920

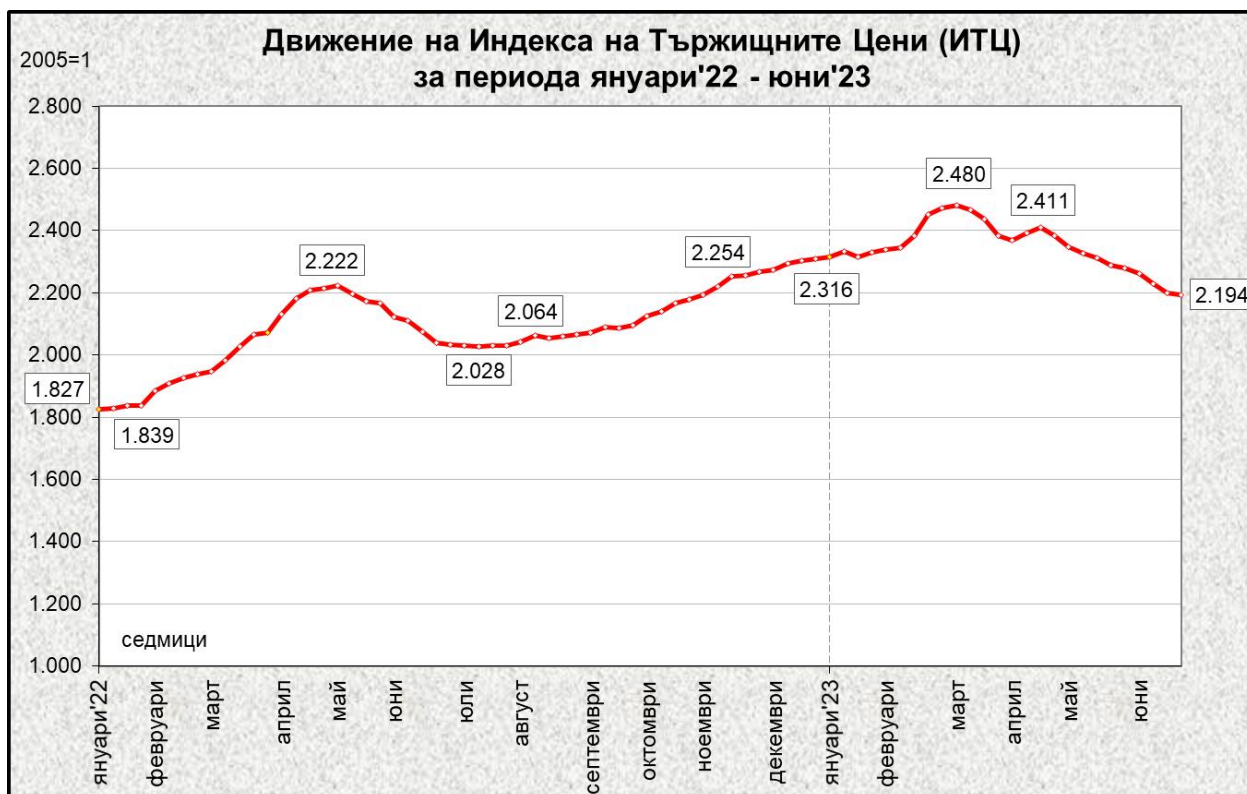
Намалението на индекса през юни се дължи най-вече на спада на цените на голяма част от стоките от почти всички стокови групи.

През м. юни 2023 г. кривата на Индекса на тържищните цени запазва тенденциите на движение от предходните години и въпреки намалението и стабилизирането на стойностите през последните месеци на настоящата година, нивата остават изключително високи. *фигура 1, фигура 2*

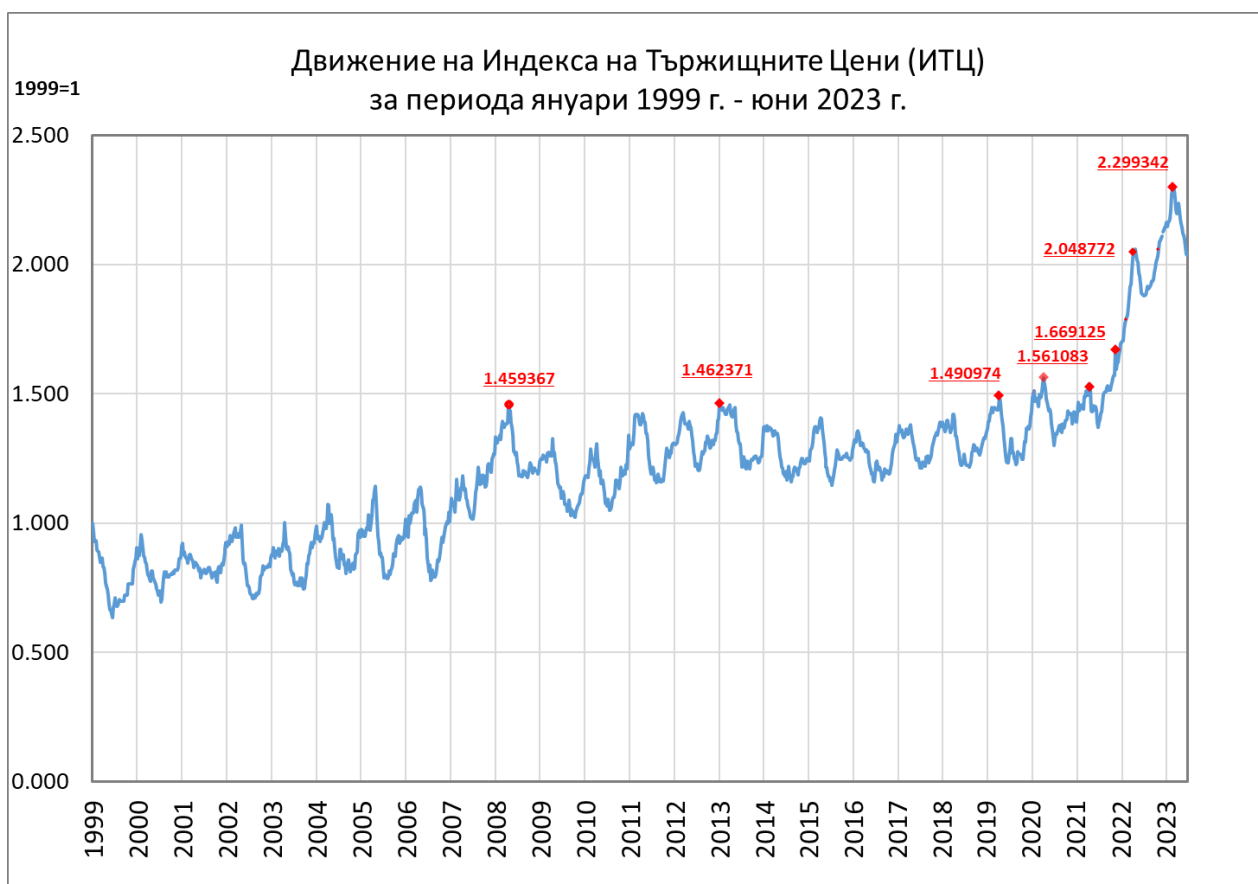
Движението на ИТЦ в периода януари 1999 г. – юни 2023 г. следва определени тенденции на силен ръст на стойностите през зимата и ниски нива през лятото. Най-високите стойности за този период индексът достига през първата седмица на май 2022 г., както и през първата седмица на март 2023 г.

Пикови стойности, но на значително по-ниска нива, са достигнати и през зимата на 2008, 2013 и 2019 г. *фигура 4, фигура 5*

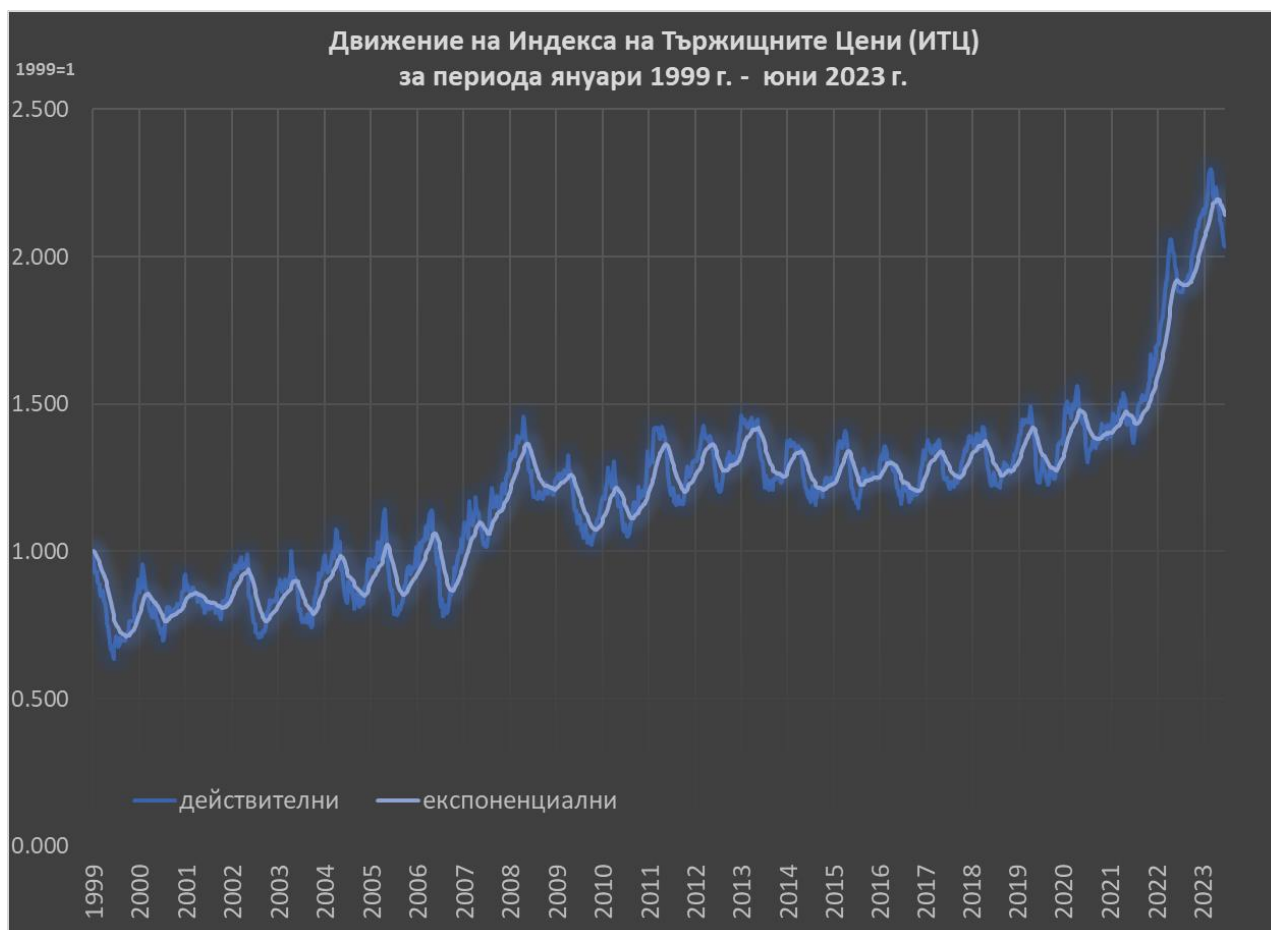
² * Хистограмите в колоните показват движението на стойностите за периода

фигура 3 ИТЦ за периода януари 2022 г. – юни 2023 г.

фигура 4 ИТЦ за периода януари 1999 г. – юни 2023 г.

фигура 5 ИТЦ за периода януари 1999 г. – юни 2023 г. (експоненциално изгладен ред)

Хранителни стоки

• Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на хранителните стоки

Конструираният от Комисията групов Индекс на тържищните цени на хранителните стоки илюстрира общото относително изменение на цените на едро на хранителните стоки, които влизат в неговия състав³.

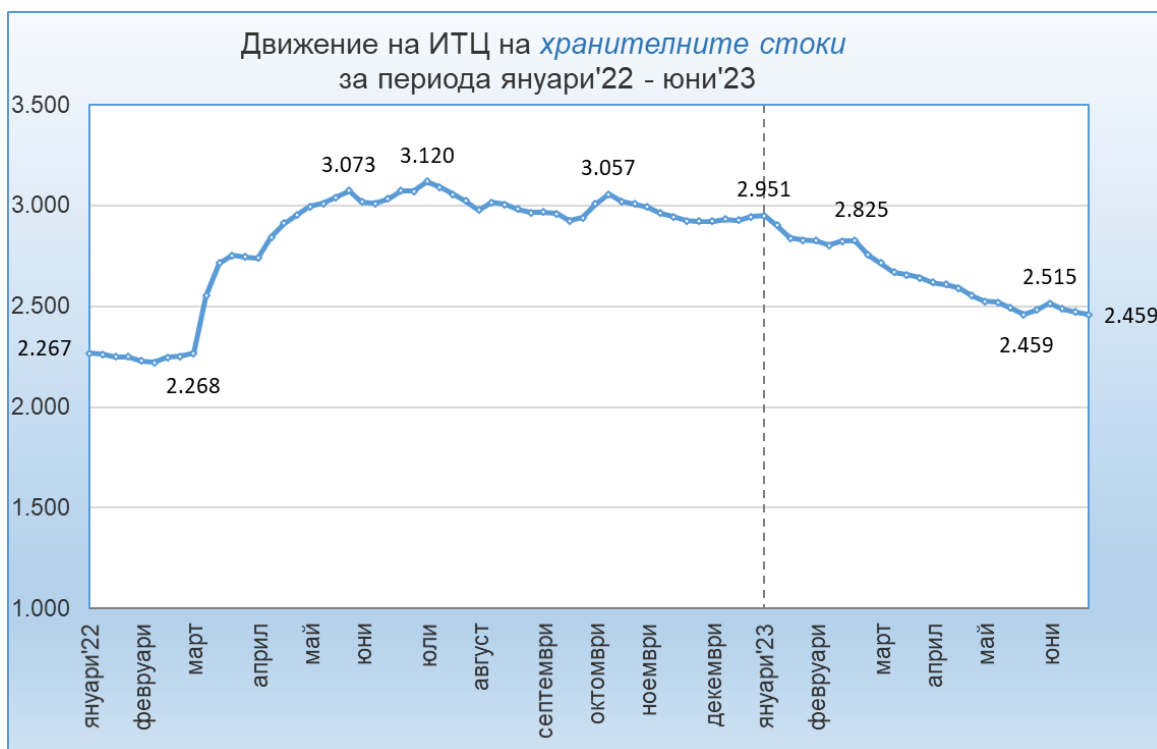
В началото на юни 2023 г. ИТЦ на хранителните стоки стартира от ниво 2,515 пункта. През следващите седмици стойностите падат до 2,459 пункта и се връщат на нивото от четвъртата седмица на предходния месец. Поевтиняването, макар и в тесни ценови диапазони на част от стоките в тази стокова група рефлектира върху движението на кривата на индекса.

През юни средномесечните стойности са с 4,2% под нивото от месец май и са с 18,4% по-ниски спрямо същия месец на миналата година. *фигура 6*

В периода март – юни 2022 г. стойностите на този индекс рязко се покачиха в резултат на големия скок на цените на всички хранителни стоки и в началото на

³ Този индекс отразява цените на следните стоки: захар, фасул, ориз, леща, брашно и олио

юли 2022 г. стойностите на ИТЦ на хранителните стоки достигнаха пикови нива от 3,120 пункта, които са най-високите за периода, в който е конструиран този индекс. Високи стойности на ИТЦ на хранителните стоки имаше и през лятото на 2008 г. (2,048 пункта), когато се наблюдаваше скок на цените на повечето основни хранителни стоки. Пикови нива бяха регистрирани също в края на 2011 г. и през 2012 г. *фигура 7*

фигура 6 ИТЦ на хранителните стоки за периода януари 2022 г. – юни 2023 г.

фигура 7 ИТЦ на хранителните стоки за периода януари 2006 г. – юни 2023 г.

- **Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на млечните произведения**

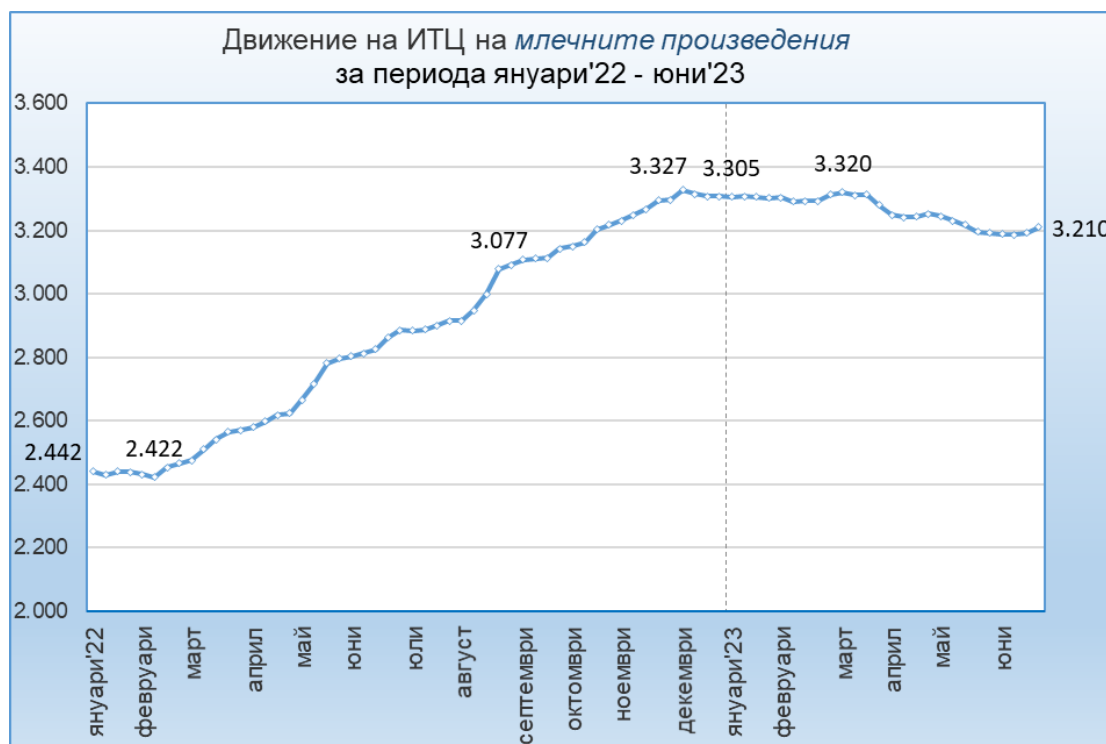
Движението на кривата на Индекса на Тържищните Цени на млечните произведения се обуславя от движението на цените на стоките, които влизат в неговата структура⁴.

В началото на месеца стойностите стартират от ниво 3,188 пункта. През втората седмица се наблюдава намаление на стойностите, но през третата и четвъртата седмица трендът се обръща и в края на месеца кривата стъпва на ниво от 3,210 пункта.

Движението на този индекс през юни се обуславя от задържане и спад на цените млечните произведения през първите десетина дена и лекото покачване през следващия период.

Спрямо същия месец на миналата година средномесечните стойности на този индекс са се увеличили с 12,5%, а в сравнение с предходния месец май индексът е остава стабилен. *фигура 8*

Ретроспекцията на движението на индекса на млечните произведения показва, че пиковите стойности са достигнати през първата седмица на декември 2022 г. (3,3274 пункта). Рязък скок на цените на млечните произведения, особено на кравето масло, имаше и през втората половина на 2017 г. *фигура 9*

фигура 8 ИТЦ на млечните произведения за периода януари 2022 г. – юни 2023 г.

⁴ Стоките, които влизат в структурата на този индекс са сирене – краве и овче, кашкавал "Витоша" и краве масло

фигура 9 ИТЦ на млечните произведения за периода януари 2006 г. – юни 2023 г.

- Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на месните произведения**

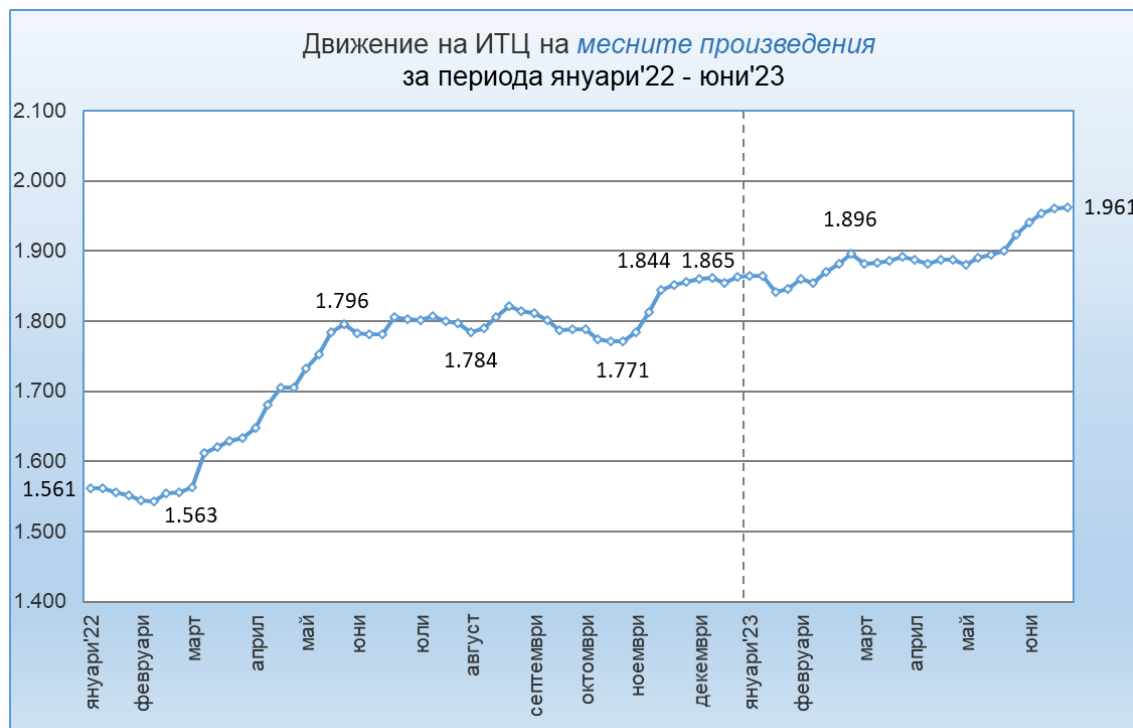
ИТЦ на месото, месните произведения и рибата⁵ е относителен измерител на общото състояние на пазара на едро на този вид хранителни стоки. С най-голямо тегло в тази група е цената на пилешкото месо.

В началото на месец юни ИТЦ на месото стартира от ниво 1,941 пункта. През месеца наблюдаваният тренд е възходящ, което се дължи на покачването на цените на пилешкото месо и част от месните произведения. В края на месеца кривата на индекса стъпва на ниво от 1.962 пункта. На месечна база повишението на индекса е около 3%. В сравнение със същия месец на предходната година, стойностите са с 9 % по-високи. *фигура 10*

В резултат на плавния, но устойчив възходящ тренд на индекса от началото на 2023 г., стойностите достигнати през последната седмица на юни минават над пиковите нива от четвъртата седмица на месец август 2022 г.

⁵ В структурата на индекса влизат стоките: пиле, колбаси малотрайни и шпеков салам; кренвирши; кайма и риба (скуприя).

Максимални стойности през последните години ИТЦ на месата и месните произведения бяха отчетени и през м. октомври 2020 г – 1.472 пункта. С покачването на стойностите през месец юни 2021 г., кривата достигна нов пик от 1.486 пункта. В резултат на плавното и устойчиво покачване на индекса през следващите месеци на 2021 г., през ноември отново са достигнати най-високи към онзи момент нива. *фигура 11*

фигура 10 ИТЦ на месните произведения за периода януари 2022 г. – юни 2023 г.

фигура 11 ИТЦ на месните произведения за периода януари 2006 г. – юни 2023 г.

- **Сравнителен анализ на цените на хранителните стоки на месечна и годишна база**

Движението на цените на едро на хранителните стоки през м. юни показва низходящ тренд при някои от тях, като спрямо май е отчетен спад на цената на олиото, лещата и захарта с 1%. Яйцата поевтиняват на месечна база с 8%, а цената на фасула е без промяна. Слаб ръст от 3-4 % е отчетен при цените на ориза и брашното. *фигура 12, Таблица 2*

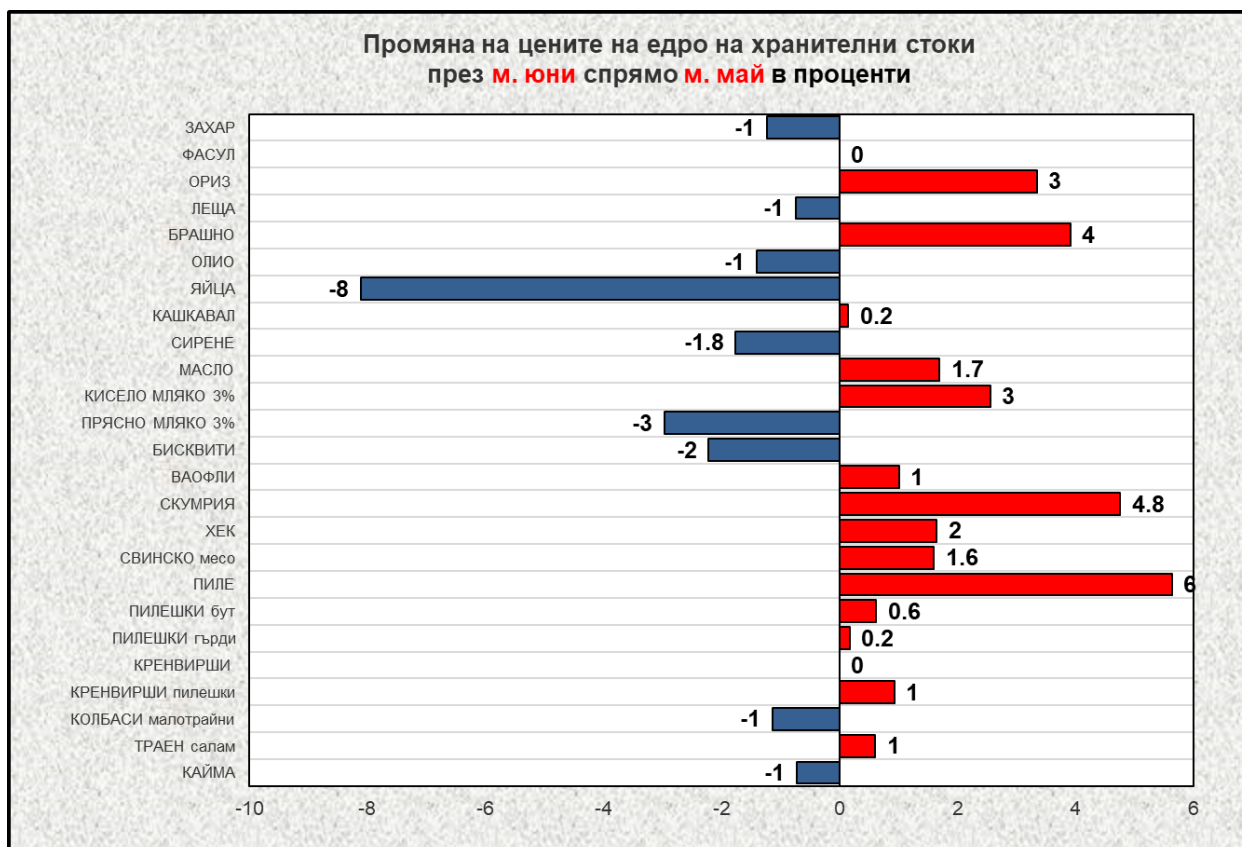
При млечните произведения през месец юни се наблюдават разнопосочни тенденции, като цените на сиренето и прясното мляко бележат спад от около 2-3%, а цените на маслото и киселото мляко се повишават на месечна база с 2-3%. Цената на кашкавала през юни си задържа около нивото от предходния месец.

Колебанията на цените на месото и месните произведения през анализирания месец са преобладаващо възходящи. Поскъпване с около 1-6% има при свинското месо, пилешкото месо, пилешките разфасовки и някои месни произведения. Трайният салам и каймата поевтиняват с около 1%. При групата на сладкарските изделия (бисквити, вафли) движението на цените е в интервала $\pm 1-2\%$. Месечните наблюдения на рибите показват ръст на цените с около 2-5%.

Таблица 2 Промяна на цените на хранителни стоки за юни'23 г. на месечна, годишна база^{*6}

СТОКА	май'23	юни'23			юни'22		
	цена	цена	промяна в %	промяна в лв.	цена	промяна в %	промяна в лв.
ЗАХАР	2.44	2.41	▼ -1.2	-0.03	2.23	▲ 8	0.18
ФАСУЛ	4.07	4.07	■ 0.0	0.00	3.88	▲ 5	0.19
ОРИЗ	3.05	3.15	▲ 3.3	0.10	2.83	▲ 11	0.32
ЛЕЩА	4.06	4.03	▼ -0.7	-0.03	3.65	▲ 10	0.38
БРАШНО	1.33	1.38	▲ 3.9	0.05	1.47	▼ -6	-0.09
ОЛИО	3.29	3.24	▼ -1.4	-0.05	5.26	▼ -38	-2.02
ЯЙЦА	0.37	0.34	▼ -8.1	-0.03	0.27	▲ 26	0.07
КАШКАВАЛ	17.31	17.34	■ 0.2	0.03	15.38	▲ 13	1.96
СИРЕНЕ	11.29	11.09	▼ -1.8	-0.20	9.61	▲ 15	1.48
МАСЛО	2.59	2.63	▲ 1.7	0.04	2.59	■ 2	0.04
КИСЕЛО МЛЯКО 3%	1.17	1.20	▲ 2.6	0.03	1.09	▲ 10	0.11
ПРЯСНО МЛЯКО 3%	2.36	2.29	▼ -3.0	-0.07	2.10	▲ 9	0.19
БИСКВИТИ	1.81	1.77	▼ -2.2	-0.04	1.75	■ 1	0.02
ВАОФЛИ	3.92	3.96	▲ 1.0	0.04	3.40	▲ 16	0.56
СКУМРИЯ	4.96	5.20	▲ 4.8	0.24	5.04	▲ 3	0.16
ХЕК	6.05	6.15	▲ 1.7	0.10	5.50	▲ 12	0.65
СВИНСКО месо	9.11	9.26	▲ 1.6	0.15	9.34	■ -1	-0.08
ПИЛЕ	6.14	6.49	▲ 5.6	0.35	5.75	▲ 13	0.74
ПИЛЕШКИ бут	4.79	4.82	▲ 0.6	0.03	4.71	▲ 2	0.11
ПИЛЕШКИ гърди	11.28	11.30	■ 0.2	0.02	10.51	▲ 8	0.79
КРЕНВИРШИ	8.18	8.18	■ 0.0	0.00	6.71	▲ 22	1.47
КРЕНВИРШИ пилешки	5.33	5.38	▲ 0.9	0.05	4.72	▲ 14	0.66
КОЛБАСИ малотрайни	6.22	6.15	▼ -1.1	-0.07	5.84	▲ 5	0.31
ТРАЕН салам	11.43	11.50	▲ 0.6	0.07	10.93	▲ 5	0.57
КАЙМА	8.33	8.27	▼ -0.7	-0.06	7.79	▲ 6	0.48

⁶ * Стрелките в колоните на таблицата показват посоката на промяната на цените на месечна и годишна база и големината на изменението в левова стойност.

фигура 12 Промяна на цените на хранителните стоки през м. юни 2023 г. на месечна база

Спрямо същия месец на миналата година при цените на едро на хранителните стоки с изключение на олиото, брашното и свинското месо, се наблюдават изцяло възходящи тенденции. Таблица 2, фигура 13, фигура 14 Най-голям ръст на годишна база е отчетен при цената на яйцата с 26% (7 ст./бр.). Поскъпването на годишна база на останалите стоки от тази група е в диапазона 5 - 22%.

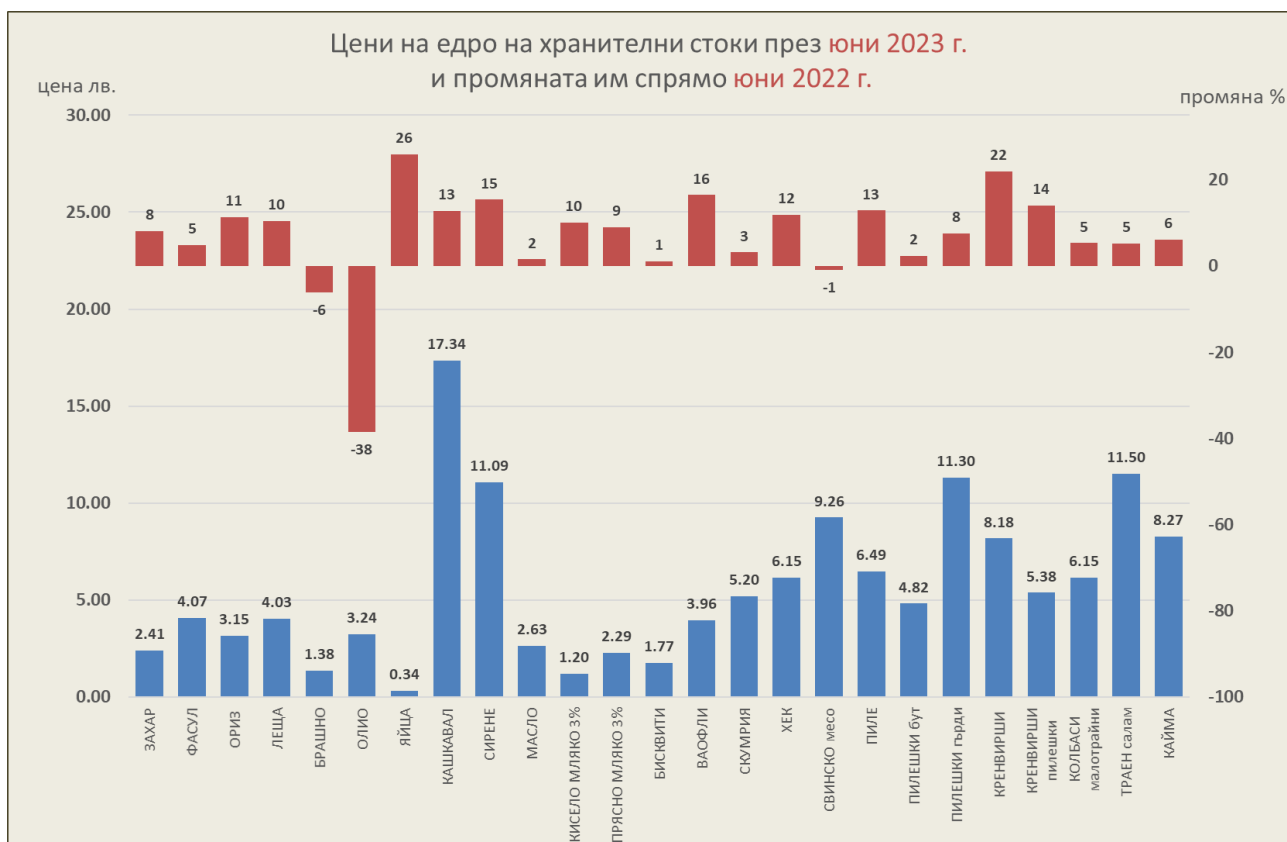
Въпреки известното успокояване на пазара на млечните произведения през последните два-три месеца, в резултат на устойчивия възходящ тренд на техните цени през цялата 2022 г., на годишна база е отчетено поскъпване с около 10-15%. При кашкавала и сиренето то е с 13-15%, при млеката съответно 9-10%, а при маслото поскъпването е незначително и е 2%. фигура 44, фигура 48

Наблюденията на цените на месото и месните произведения на годишна база също показват изцяло възходящи тенденции, като поскъпването е от 5-6% при колбасите и пилешките разфасовки, 13-20% при пилето и кренвиршите. Стабилна се задържа цената на свинското месо, чиято цена се е понижила спрямо същия месец на миналата година с 1%.

Наблюденията на цените на рибата на годишна база показват поскъпване с 13% на хека и 3% при скумрията. При цените на захарните изделия се наблюдава ръст от 16% при вафлите и леко поскъпване от 1% при бисквитите.

фигура 13 Промяна на цените на хранителните стоки през м. юни 2023 г. на годишна база

фигура 14 Цени на хранителни стоки през м. юни 2023 г. и промяната им спрямо юни 2022 г.

- Сравнителен анализ на цените на хранителните стоки през юни 2016 / 2023

Таблица 3 Цени на едро на хранителните стоки през м. юни за периода 2016/2023 г.*⁷

ЮНИ	ЗАХАР	ФАСУЛ	ОРИЗ	БРАШНО	ОЛИО	ЯЙЦА	КАШКАВАЛ	СИРЕНЕ	МАСЛО	СКУМРИЯ	СВИНСКО месо	ПИЛЕ	КАЙМА	стойност на единица продукт
2016	1.46	2.89	1.89	0.81	2.09	0.15	9.33	5.42	1.23	3.87	6.47	3.67	4.57	44
2017	1.59	3.49	1.83	0.78	2.11	0.17	9.86	5.72	1.63	3.82	6.85	3.66	4.65	46
2018	1.08	3.17	1.89	0.76	1.97	0.18	10.00	5.95	2.19	3.96	6.72	3.80	4.53	46
2019	1.20	3.29	1.92	0.86	1.95	0.16	9.95	5.72	2.19	3.66	7.86	3.72	4.97	47
2020	1.36	3.83	2.20	0.98	2.09	0.16	10.92	6.70	1.92	4.30	9.50	3.95	5.73	54
2021	1.36	3.67	2.29	1.00	3.22	0.17	10.94	6.77	1.94	4.83	9.05	4.20	5.87	55
2022	2.23	3.88	2.83	1.47	5.26	0.27	15.38	9.61	2.59	5.04	9.34	5.75	7.79	71
2023	2.41	4.07	3.15	1.38	3.24	0.34	17.34	11.09	2.63	5.20	9.26	6.49	8.27	75
Sparklines														

Ретроспективният анализ на движението на цените през месец юни в периода 2016 – 2023 г. показва, че през тази година цените на повечето хранителни продукти, предмет на този анализ са най-високи за периода. *Таблица 3*

Поскъпването спрямо същия месец на предходните седем години е най-силно изразено при захарта, фасула, ориза, яйцата, млечните и месните произведения.

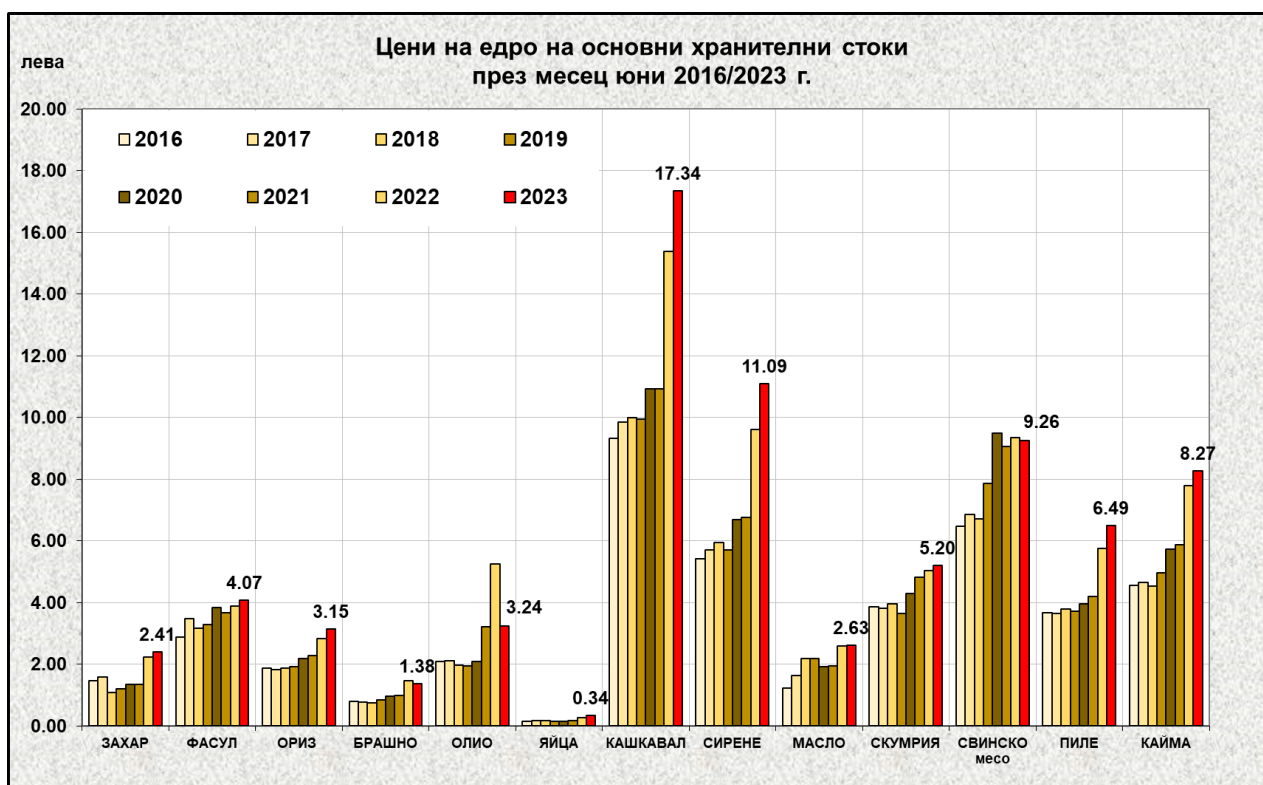
Цената на брашното се доближава и е малко под нивото от предходната година.

Цената на олиото е много под нивото от същия месец на предходната година и се доближава до нивото от месец юни на 2021 г.

Цените на пилето и каймата през месец юни тази година също са най-високи. Цената на свинското месо през 2023 г. е по-ниска спрямо същия месец на предходните три години.

Цената на скумрията през тази година се доближава до нивото от 2021 г. и 2022 г. *фигура 15*

⁷ *Оцветяването в клетките визуализира движението на цената за съответната стока през годините от периода. Степенуваната скала в 4 степени визуализира градацията в големината на стойността на единица продукт за съответната година. В последния ред на таблицата е визуализирано движението на цените на всяка стока през годините чрез Sparklines (блещукащи линии).

фигура 15 Цени на едро на харнителните стоки през м. юни 2016/2023 г.

Таблица 4 Стойност на потребителската кошница през юни за периода 2016/2023 г. *8

Стойност на потребителската кошница за единица продукт на база на цените на 27 хранителни стоки			
юни	хранителни стоки	плодове и зеленчуци	общо
2016 г.	44	20	<u>64</u>
2017 г.	46	20	<u>66</u>
2018 г.	46	22	<u>68</u>
2019 г.	47	21	<u>68</u>
2020 г.	54	24	<u>78</u>
2021 г.	55	23	<u>78</u>
2022 г.	71	26	<u>97</u>
2023 г.	75	33	<u>108</u>

⁸ *8*Хоризонталните хистограми в колоните визуализират движението на стойностите през годините

Анализът на стойността за единица продукт на 13 хранителни стоки, включени в потребителската кошница показва, че през месец юни 2023 г. сумата е 75 лв., като нарастването на тази стойност спрямо предходната година е 4 пункта или 5,6%.

Тази стойност е най-високата спрямо същия месец за периода 2016 – 2023 г. Увеличението на стойността на хранителните стоки в потребителската кошница за последните осем години е 31 пункта или 70%. *Таблица 4, фигура 16*

фигура 16 Стойност на потребителската кошница през юни 2016/2023 г. (ДКСБТ)

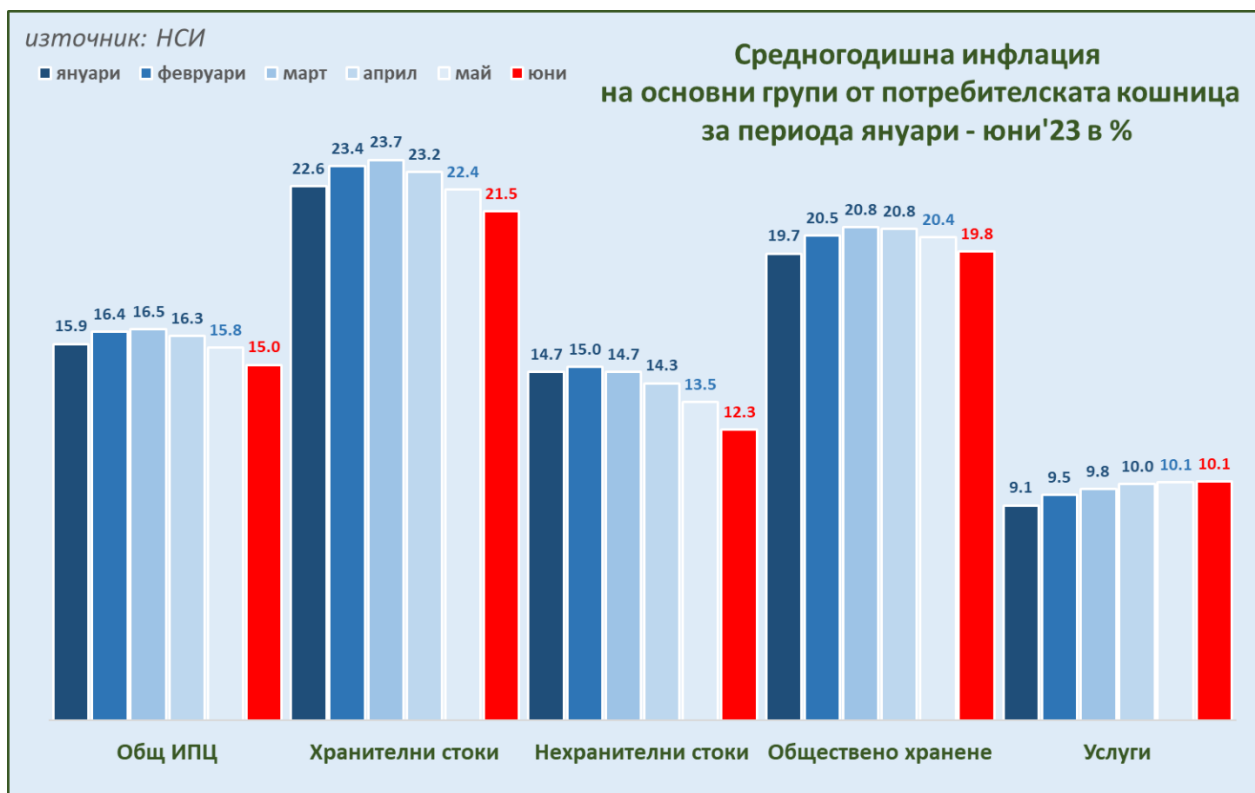
Месечната инфлация през юни 2023 г. по данни на НСИ е -0,4% спрямо предходния месец, а годишната инфлация спрямо юни 2022 г. е 8,7%.

Средногодишната инфлация на основни групи от потребителската кошница за месец юни е 15%, а на хранителните стоки тя е 21,5%.

С изключение на услугите, при другите основни групи от потребителската кошница през месеца се наблюдава задържане и лек спад на стойностите. *Таблица 5, фигура 17*

Таблица 5 Средногодишен ИПЦ за периода декември 2022 г. – юни 2023 г.

групи	Декември	Януари	Февруари	Март	Април	Май	Юни
	2022	2023	2023	2023	2023	2023	2023
Общ ИПЦ	15.3	15.9	16.4	16.5	16.3	15.8	15.0
Хранителни стоки	21.5	22.6	23.4	23.7	23.2	22.4	21.5
Нехранителни стоки	14.4	14.7	15.0	14.7	14.3	13.5	12.3
Обществено хранене	18.7	19.7	20.5	20.8	20.8	20.4	19.8
Услуги	8.9	9.1	9.5	9.8	10.0	10.1	10.1

фигура 17 Инфлация на основни групи от потребителската кошница - януари – юни 2023 г.

- Анализ на цените на едро и на дребно през юни 2023 г.

Таблица 6 Цени на едро и на дребно на захар, олио, брашно и яйца през юни 2023 г.*⁹

СТОКА	цени на едро	цени на дребно	надценка в %	надценка в лв.
ЗАХАР	2.41	2.87	19	0.46
ОЛИО	3.24	4.10	27	0.86
БРАШНО	1.38	1.67	21	0.29
ЯЙЦА	0.34	0.50	47	0.16

Наблюдението на цените на едро и на дребно на основните хранителни продукти: захар, олио, брашно и яйца през месец юни показва, че надценките на цените на дребно, спрямо цените на едро са най-големи при яйцата – 47% и при олиото – 27%, следвани от брашното – 21% и захарта съответно 19%. Таблица 6, фигура 18

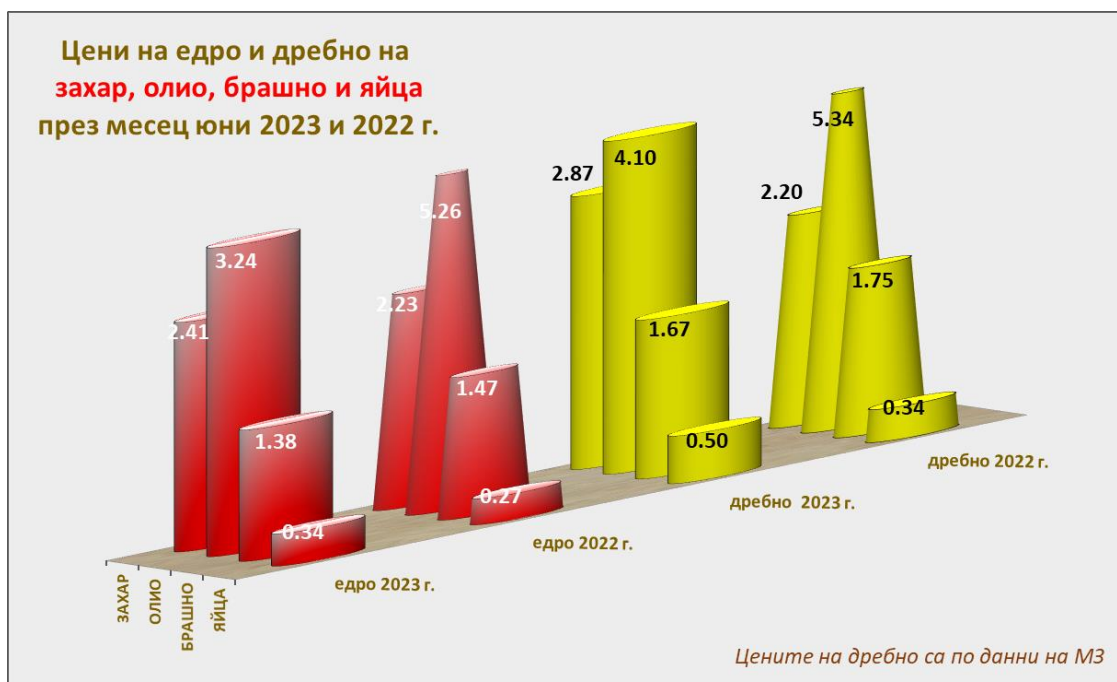
⁹ * Степенуваната скала в 4 степени визуализира градацията в големината на надценките

фигура 18 Цени на едро и дребно на захар, олио, брашно и яйца през юни 2023 г.

стока	едро			дребно		
	юни 2023 г.	юни 2022 г.	промяна %	юни 2023 г.	юни 2022 г.	промяна %
ЗАХАР	2.41	2.23	8	2.87	2.20	30
ОЛИО	3.24	5.26	-38	4.10	5.34	-23
БРАШНО	1.38	1.47	-6	1.67	1.75	-5
ЯЙЦА	0.34	0.27	26	0.50	0.34	47

Таблица 7 Цени на едро и на дребно на захар, олио, брашно и яйца през юни 2022 и 2023 г.*¹⁰

фигура 19 Цени на едро и дребно на захар, олио, брашно и яйца през юни 2022 и 2023 г.

¹⁰ * Оцветяването на клетките в колоните с процентно изменение визуализира процентното изменение на годишна база

Сравнителният анализ на цените на едро и на дребно през юни 2023 г. спрямо 2022 г. показва, че захарта и яйцата през 2023 г. са поскъпнали, както на едро, така и на дребно, а при олиото и брашното е отчетен спад на цените на годишна база. При захарта поскъпването на едро е 8%, а на дребно то е 30%.

През юни тази година яйцата на едро са поскъпнали на годишна база с 26%, а на дребно съответно с 47%. При олиото е отчетено намаление на цените, като на едро то е 38%, а на дребно съответно 23%. Цената на едро на брашното се е понижила спрямо същия месец на миналата година с 6%, а на дребно се наблюдава спад от 5%. *Таблица 7, фигура 19*

От направения анализ следва, че ножицата между цените на едро и на цените на дребно е в диапазона 19-47%. *Таблица 6*

- **Анализ на цените на хранителни стоки по региони**

Анализът на цените на едро на основните хранителни стоки: брашно, захар и олио по региони през месец юни показва, че маржът на цените в различните области от средната за страната цена е в диапазона 67 - 114%. *Таблица 8, фигура 20*

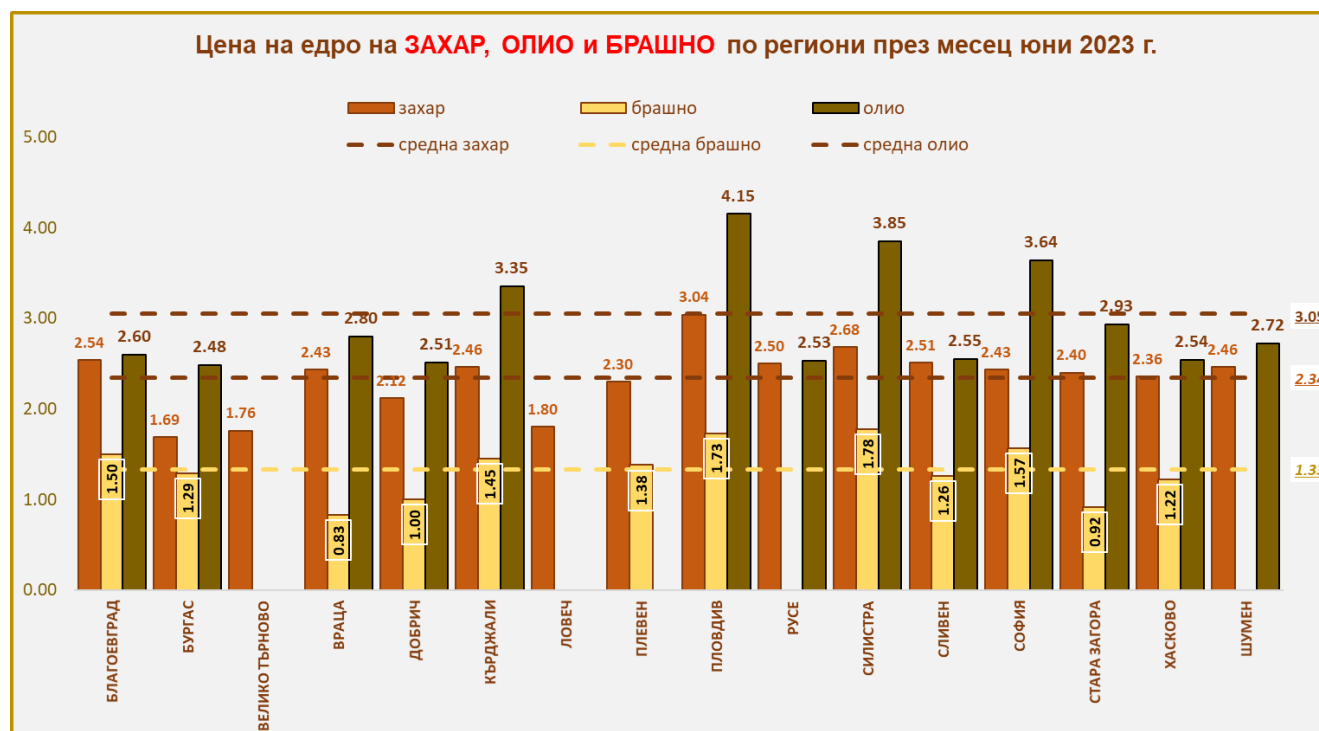
Средната за страната през месец юни 2023 г. цена на захарта е 2,34 лв./кг. Най-висока стойност е отчетена в тържищата в област Пловдив – 3,04 лв./кг, а най-ниската средна за месеца е била цената в област Бургас – 1,69 лв./кг. На по-висока от средната за страната цена захарта се е търгувала в 71% от тържищата. В две области цената се доближава до средната за страната, а отклоненията в цените в различните региони са 80%.

При средна за страната цена на олиото 3,05 лв./л, най-високи стойности са отчетени в област Пловдив – 4,15 лв./л, а минималната средна за месеца цена е била в област Бургас – 2,48 лв./л. Отклоненията в цените в различните региони са 67%. В 31% от тържищата олиото се е търгувало над средната за страната цена.

На най-висока средна цена през юни брашното се е търгувало в Силистренска област – 1,78 лв./кг, най-ниската стойност е била в област Враца – 0,83 лв./кг. Средно месечната цена на брашното за страната е 1,33 лв./кг. В 50% от областите брашното се е търгувало на цена, по-висока от средната за страната, в две области цената се доближава до средната за страната, а маржът в цените в различните региони е 114%.

Таблица 8 Цени на едро на захар, брашно и олио по области през месец юни 2023 г.*¹¹

ОБЛАСТ	ЗАХАР	средна захар	изменение спрямо средната	БРАШНО	средна брашно	изменение спрямо средната	ОЛИО	средна олио	изменение спрямо средната
БЛАГОВЕГРАД	2.54	2.34	9	1.50	1.33	13	2.60	3.05	-15
БУРГАС	1.69	2.34	-28	1.29	1.33	-3	2.48	3.05	-19
ВЕЛИКО ТЪРНОВО	1.76	2.34	-25		1.33			3.05	
ВРАЦА	2.43	2.34	4	0.83	1.33	-38	2.80	3.05	-8
ДОБРИЧ	2.12	2.34	-9	1.00	1.33	-25	2.51	3.05	-18
КЪРДЖАЛИ	2.46	2.34	5	1.45	1.33	9	3.35	3.05	10
ЛОВЕЧ	1.80	2.34	-23		1.33			3.05	
ПЛЕВЕН	2.30	2.34	-2	1.38	1.33	4		3.05	
ПЛОВДИВ	3.04	2.34	30	1.73	1.33	30	4.15	3.05	36
РУСЕ	2.50	2.34	7		1.33		2.53	3.05	-17
СИЛИСТРА	2.68	2.34	15	1.78	1.33	34	3.85	3.05	26
СЛИВЕН	2.51	2.34	7	1.26	1.33	-5	2.55	3.05	-16
СОФИЯ	2.43	2.34	4	1.57	1.33	18	3.64	3.05	19
СТАР ЗАГОРА	2.40	2.34	3	0.92	1.33	-31	2.93	3.05	-4
ХАСКОВО	2.36	2.34	1	1.22	1.33	-8	2.54	3.05	-17
ШУМЕН	2.46	2.34	5		1.33		2.72	3.05	-11
Spaklines									

фигура 20 Цени на едро на захар, олио и брашно през м. юни 2023 г. по области

¹¹ *. Символите в колоните с цените показват движението на цените под и над средната за страната цена. Оцветяването на клетките в колоните с процентно изменение визуализира стойностите под и над средната цена

- Анализ на цените на млечни продукти по региони

Таблица 9 Цени на едро на кашкавал, сирене и масло по области през месец юни 2023 г.*¹²

ОБЛАСТ	КАШКАВАЛ	средна кашкавал	изменение спрямо средната	СИРЕНЕ	средна сирене	изменение спрямо средната	МАСЛО	средна масло	изменение спрямо средната
БЛАГОЕВГРАД	▼ 12.63	16.40	-23	11.24	11.17	1	2.60	2.66	-2
БУРГАС		16.40		8.50	11.17	-24		2.66	
ВРАЦА	▲ 17.28	16.40	5	12.74	11.17	14	2.56	2.66	-4
ДОБРИЧ	▼ 11.65	16.40	-29	7.24	11.17	-35		2.66	
КЪРДЖАЛИ	▲ 18.68	16.40	14	11.54	11.17	3	2.72	2.66	2
ПЛЕВЕН	16.80	16.40	2	10.90	11.17	-2	2.34	2.66	-12
ПЛОВДИВ	▲ 20.07	16.40	22	13.33	11.17	19		2.66	
СИЛИСТРА		16.40		13.74	11.17	23	2.73	2.66	3
СЛИВЕН	▼ 14.57	16.40	-11	7.42	11.17	-34		2.66	
СОФИЯ	▲ 19.16	16.40	17	11.63	11.17	4	3.02	2.66	14
СТАРА ЗАГОРА	▼ 15.72	16.40	-4	13.14	11.17	18		2.66	
ШУМЕН	▲ 17.42	16.40	6	12.65	11.17	13		2.66	
Sparklines									

Анализът на цените на едро на млечните продукти кашкавал, сирене и масло по региони показва, че отклоненията в цените в различните области от средната за страната цена са в диапазон 29 - 90%, като тези отклонения са по – големи при кравето сирене. Таблица 9, фигура 21

Средната за страната през месец юни 2023 г. цена на кашкавала е 16,40 лв./кг. Най-висока стойност е отчетена в тържищата в област Пловдив – 20,07 лв./кг, а най-ниската средна за месеца е била цената в област Добрич – 11,65 лв./кг. В 55% от областите, в които има данни за продажби, тя е била по-висока от средната, а отклоненията в цените в различните региони са 72%. В една област цената се доближава до средната за страната.

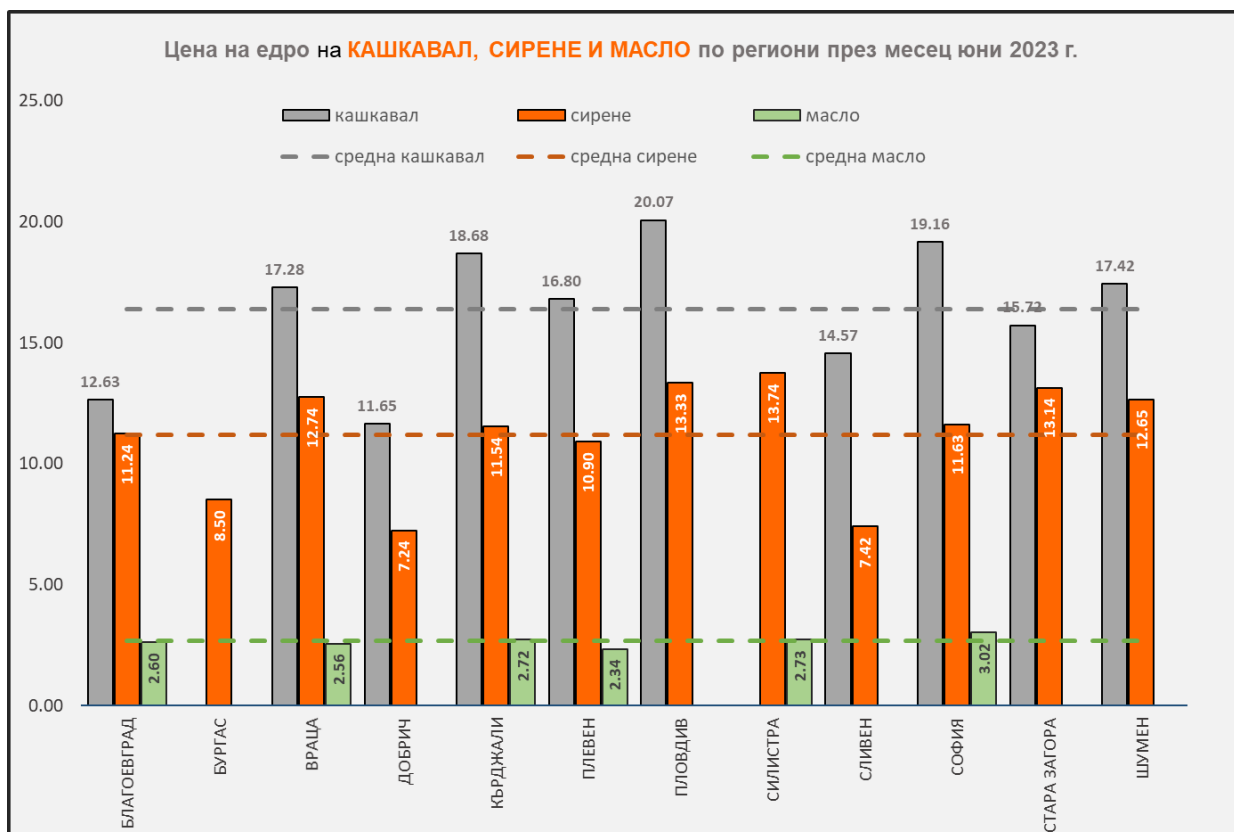
При средна за страната цена на сиренето 11,17 лв./кг, най-високи стойности са отчетени в област Силистра – 13,74 лв./кг, а минималната средна за месеца цена е била в област Добрич – 7,24 лв./кг. В 67% от областите сиренето се е търгувало на цена, по-висока от средната за страната, а в три области цената се доближава до средната за страната.

Отклоненията в цените в различните региони са 90%. Този марж на цените при сиренето се дължи на различното качество и различните фирми производителки, които търгуват на съответните тържища.

При средна за страната за месец юни цена на маслото 2,66 лв./бр., най-високи стойности са отчетени в област София – 3,02 лв./бр., а минималната средна за

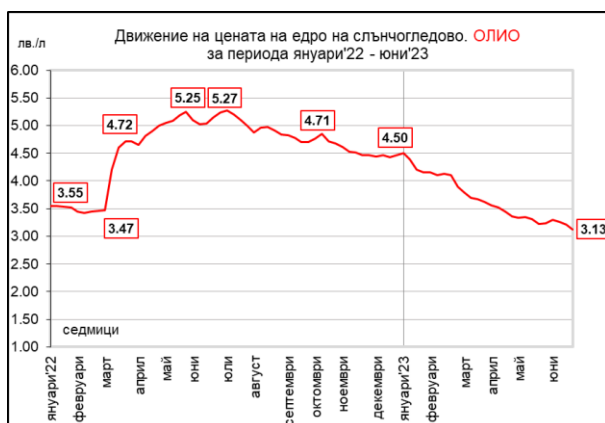
¹² Символите в колоните с цените показват движението на цените под и над средната за страната цена. Оцветяването на клетките в колоните с процентно изменение визуализира стойностите под и над средната цена. В последния ред на таблицата е визуализирано движението на цените на всяка стока в различните региони чрез Sparklines (блещукащи линии).

месеца цена е била в област Плевен – 2,34 лв. В 50% от областите маслото се е търгувало на цена, по-висока от средната за страната. Отклонението в цените в различните региони е 29%. В две от областите маслото се е търгувало на цена близка до средната за страната.

фигура 21 Цени на едро на кашкавал, сирене и масло през м. юни 2023 г. по области

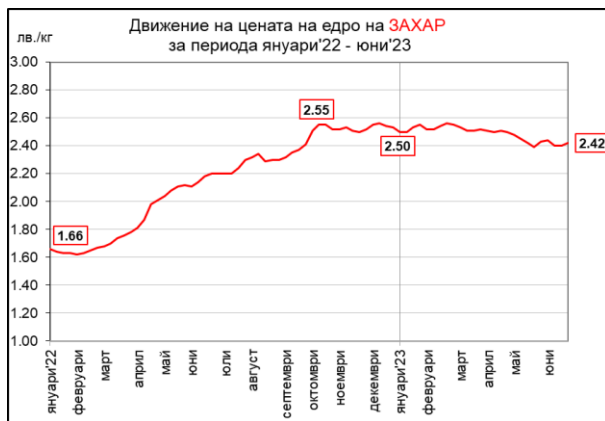
- **Диаграми на движението на цените на основни хранителни стоки, млечни продукти, меса и месни произведения и риби**

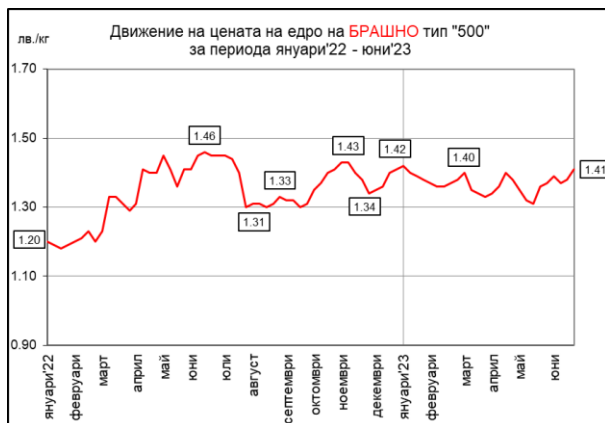
фигура 22

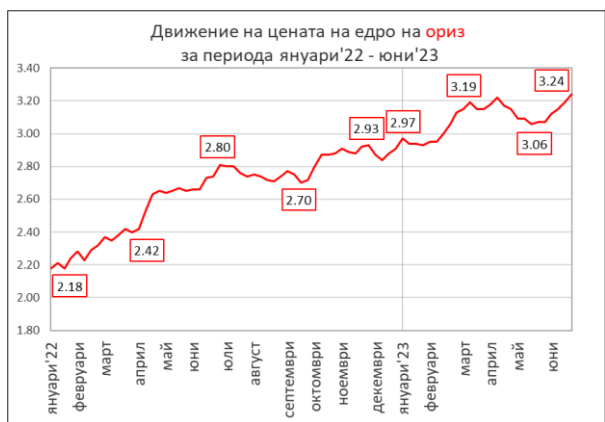
фигура 23

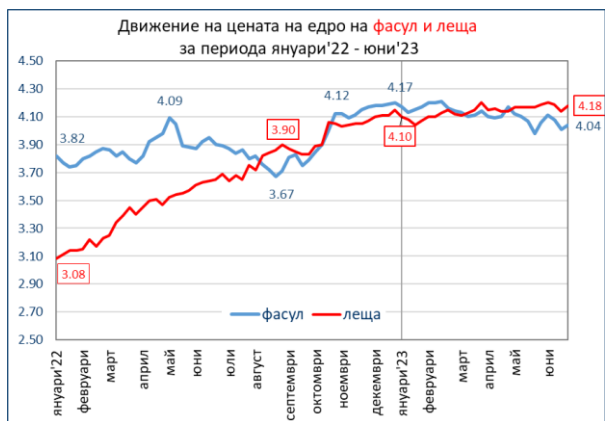
фигура 24

фигура 26

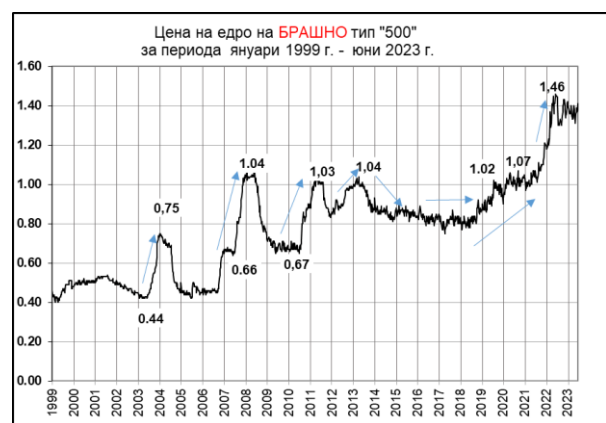
фигура 28

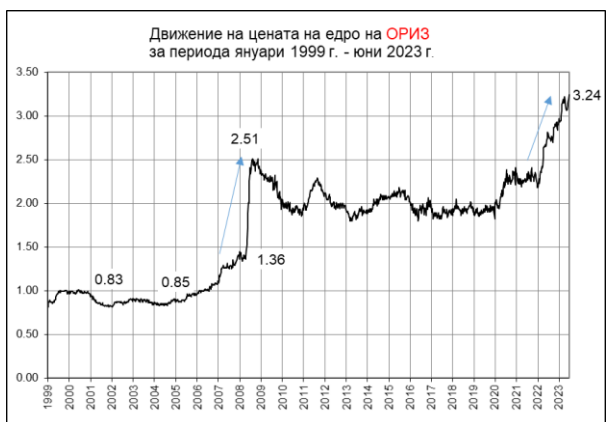
фигура 30

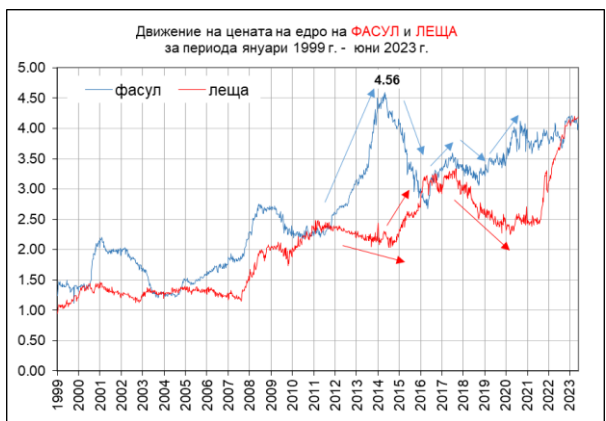
фигура 25

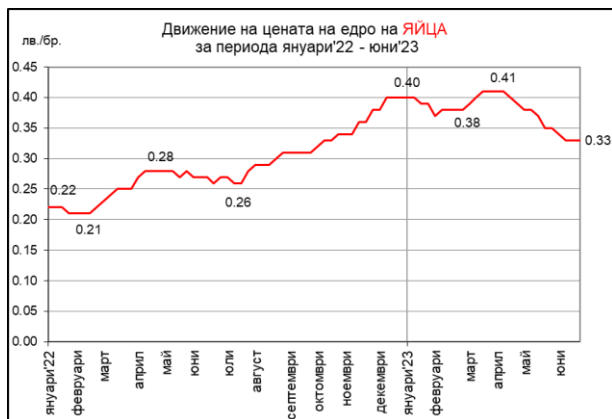
фигура 27

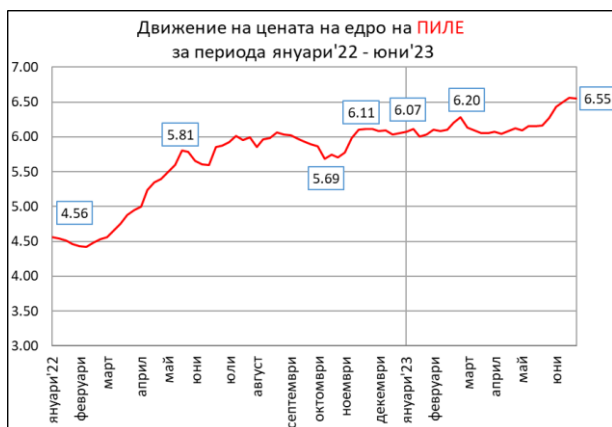
фигура 29

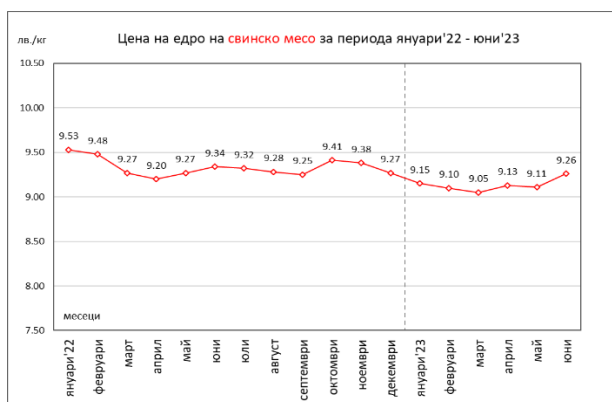
фигура 31

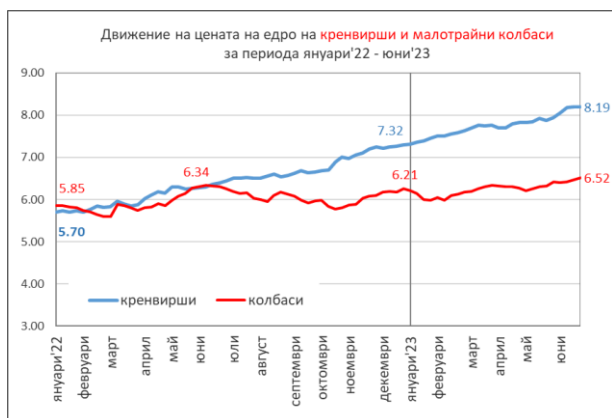
фигура 32

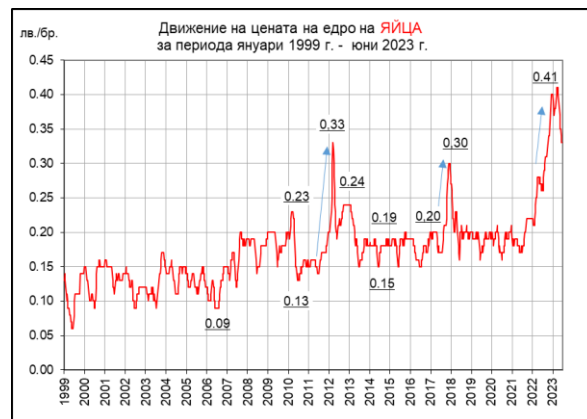
фигура 34

фигура 36

фигура 38

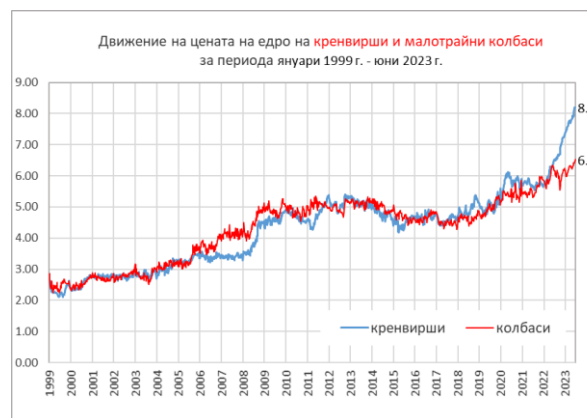
фигура 33

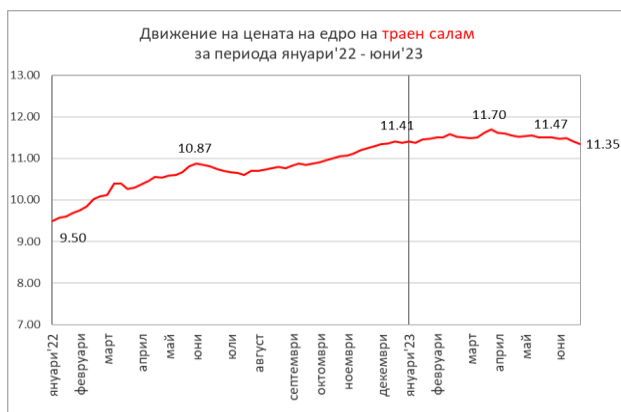
фигура 35

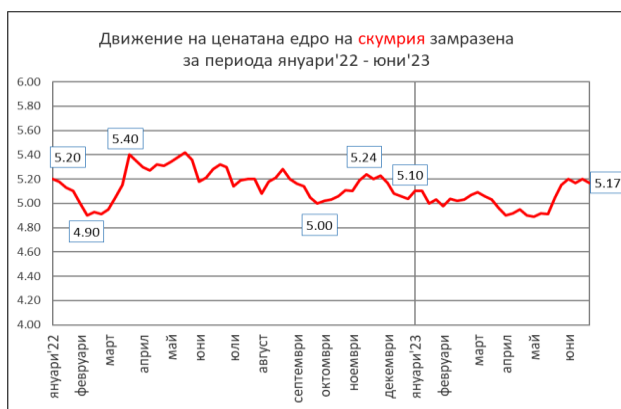
фигура 37

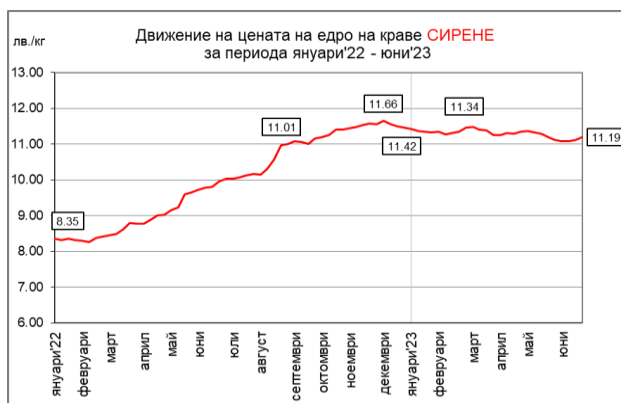
фигура 39

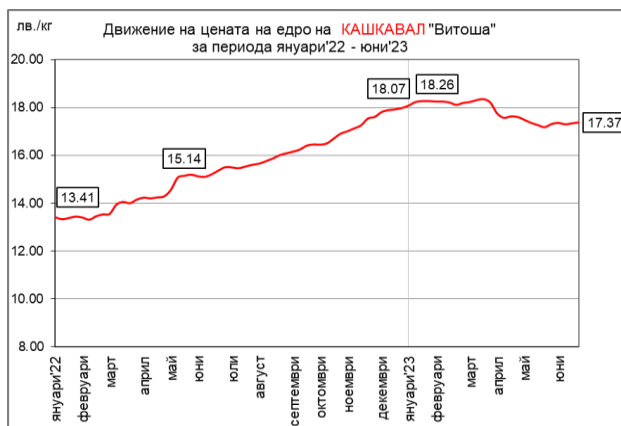
фигура 40

фигура 42

фигура 44

фигура 46

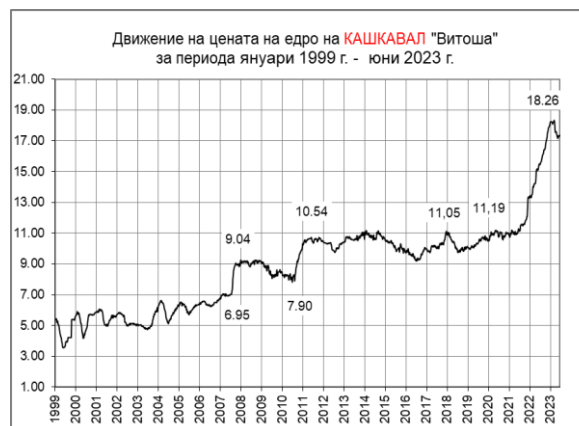
фигура 41

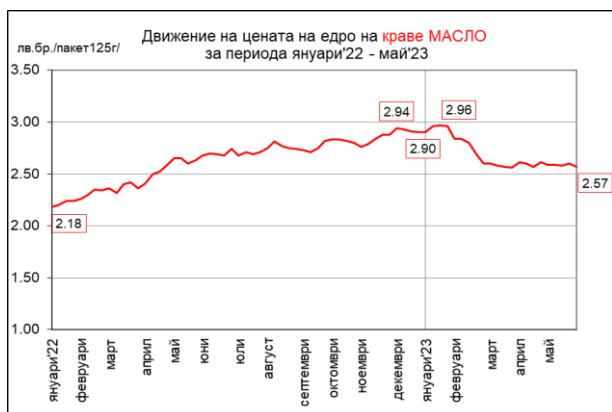
фигура 43

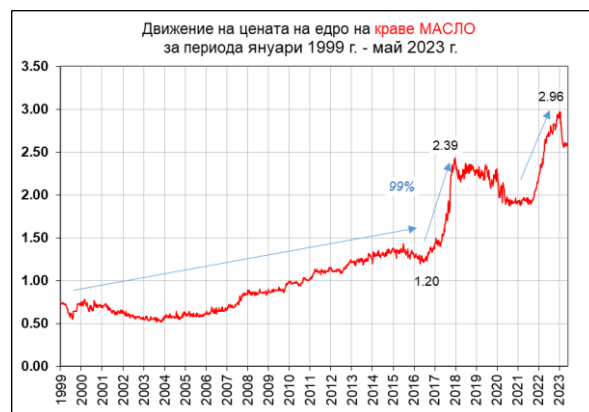
фигура 45

фигура 47

фигура 48

фигура 49

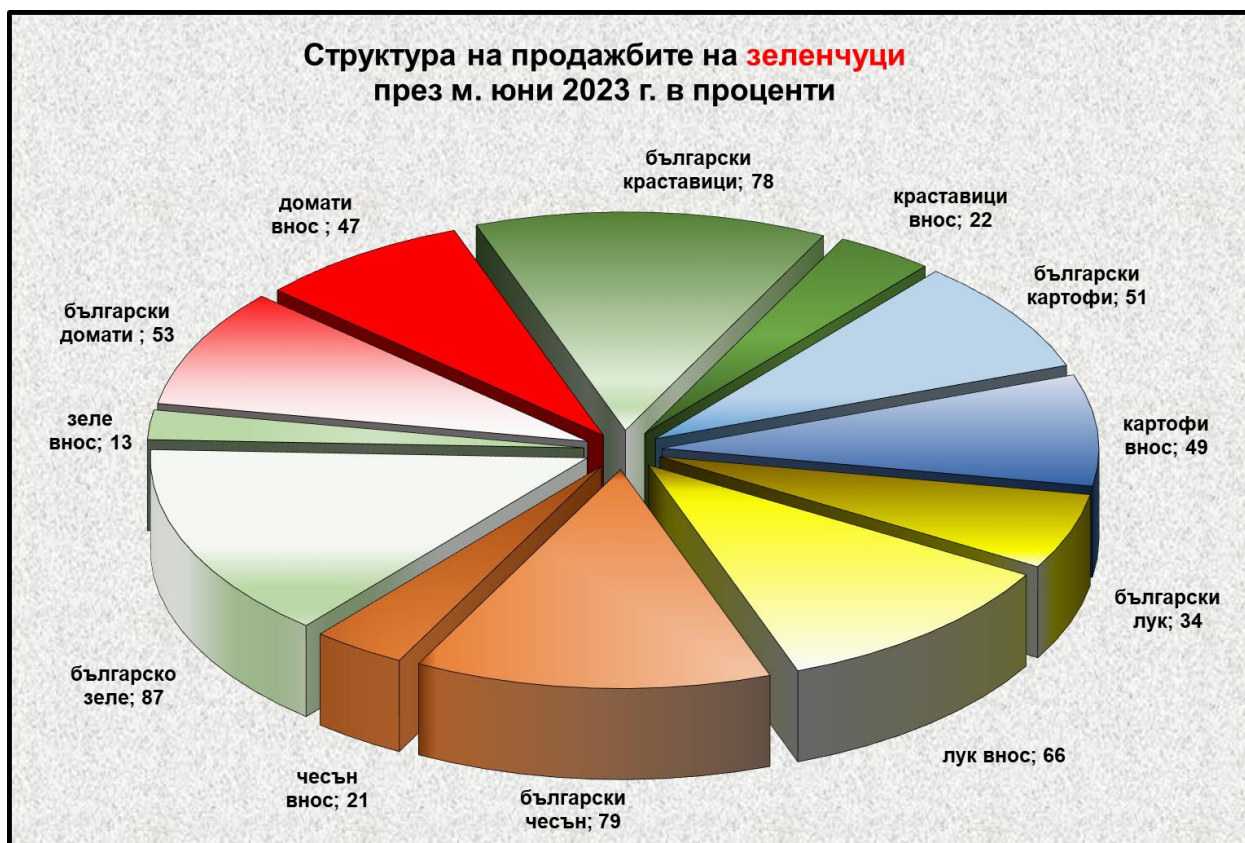
Плодове и зеленчуци

От късните есенни до ранните пролетни месеци относителният дял на българските плодове и зеленчуци на пазара е изключително нисък, но през летните месеци количествата родна продукция се увеличават.

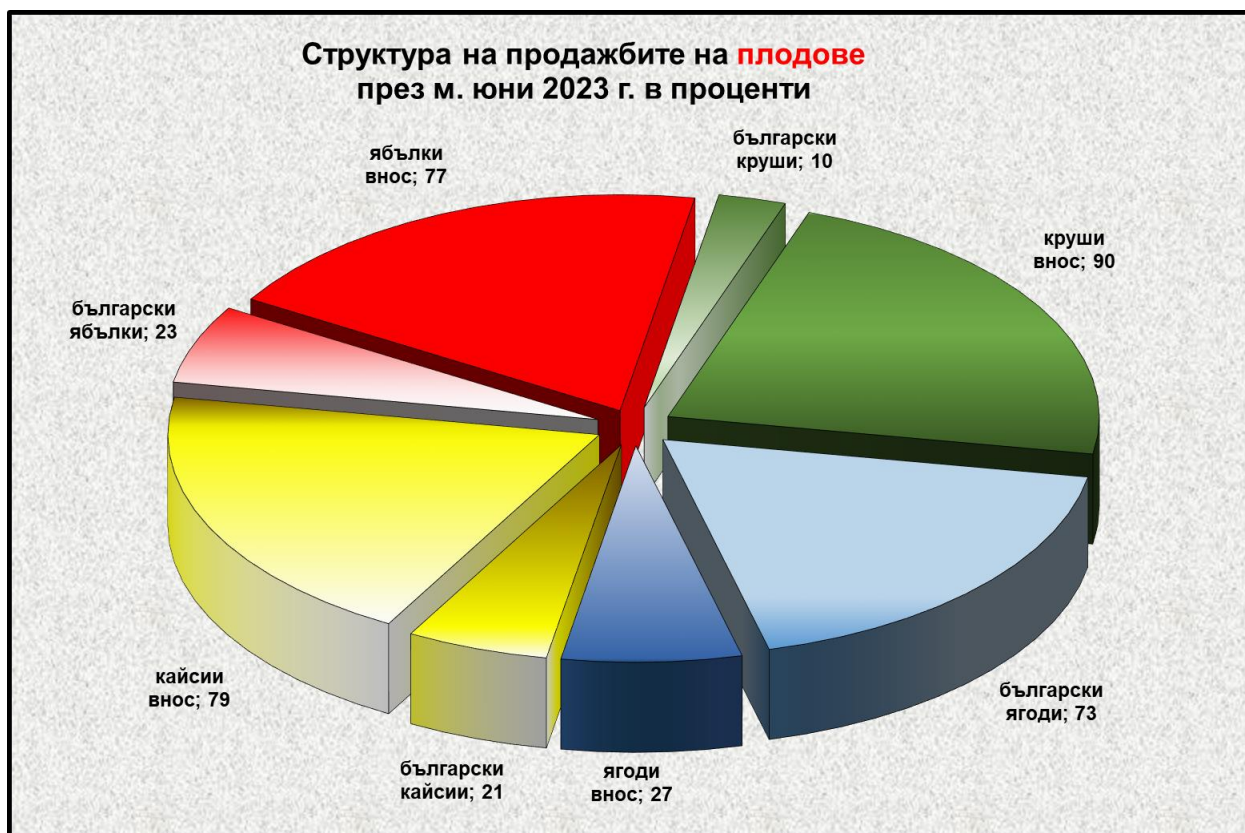
Наблюденията върху пазара на зеленчуците и плодовете през м. юни показват, че относителният дял на предлаганите количества българска продукция в сравнение с предходните месеци се увеличават.

Мониторингът на пазара на зеленчуци през месеца показва превес на родната продукция при продажбите на краставици (78%), чесън (79%), зеле (87%). Малко по-голям относителен дял на българската продукция е регистриран при домати (53%) и картофите (51%). По-големи количества при продажбите на вносна продукция има зрелия лук (66%). *фигура 50*

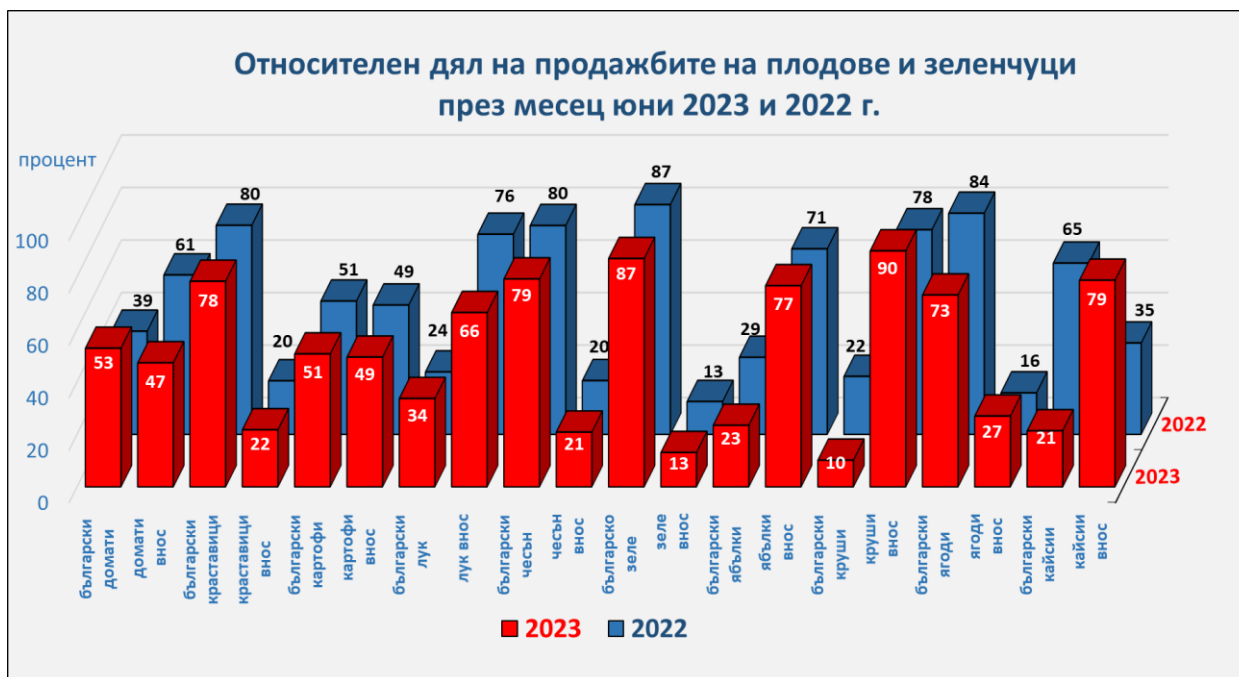
Предлагането на българските плодове (ябълки, круши, кайсии) е по-малко от вносното, а относителният дял на продадените количества български ягоди е 73%. *фигура 51*

фигура 50 Относителен дял на продажбите на зеленчуци през м. юни 2023 г.

фигура 51 Относителен дял на продажбите на плодове през м. юни 2023 г.

фигура 52 Относителен дял на продажбите на плодове и зеленчуци м. юни 2022/2023 г.

Сравнителният анализ на продажбите през месец юни тази година в сравнение със същия месец на предходната година показва, че количествата български плодове и зеленчуци са по-малки от предходната година. *фигура 52*

- ### Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на плодовете и зеленчуците

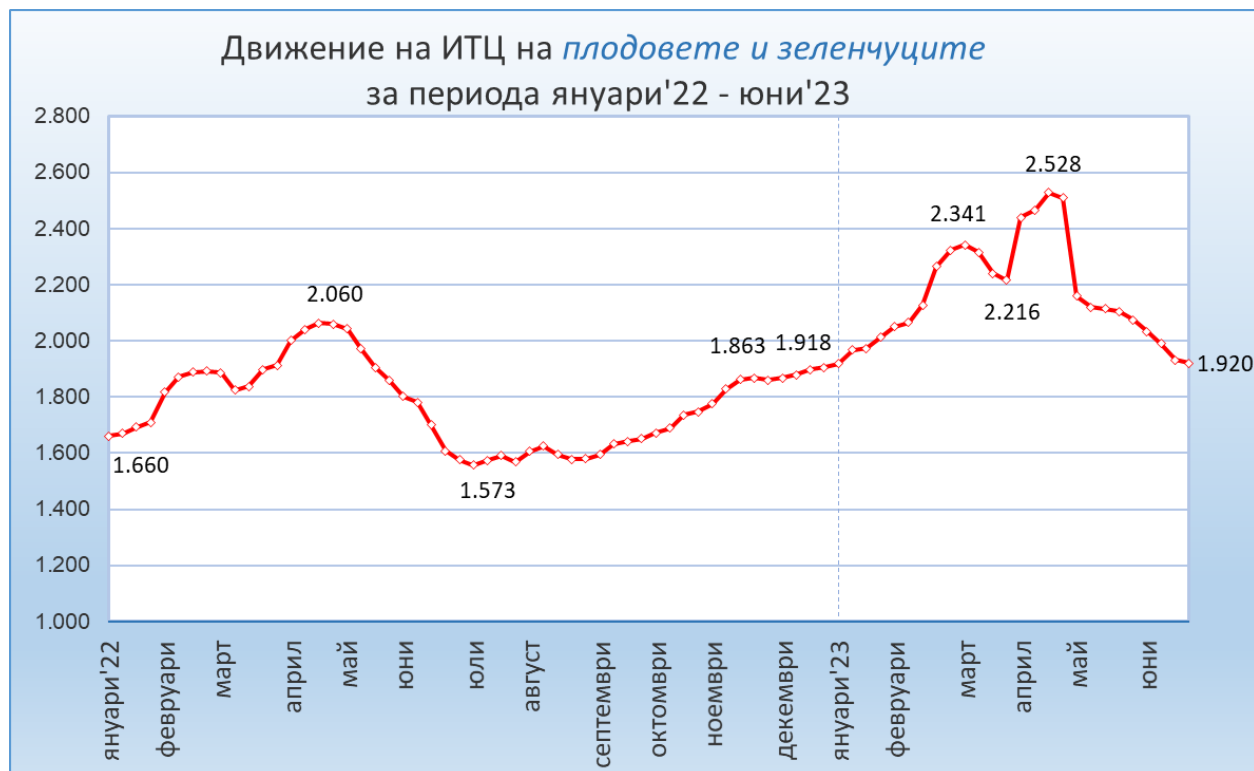
Движението на кривата на ИТЦ¹³ на плодовете и зеленчуците следва характерните за тези продукти сезонни тенденции. Максималните зимни стойности се наблюдават обикновено в периода януари – февруари, а през последните години, както и през миналата, и през април. Минималните летни стойности, в зависимост от конкретните метеорологични стойности се регистрират през юли - август.

В началото на месец юни 2023 г. кривата стартира от ниво 2,033 пункта, като е значително под нивото от последната седмица на предходния месец. През следващите седмици стойностите продължават да падат и в края на месеца стъпват на ниво от 1,920 пункта. В сравнение със същия месец на предходната година средномесечните стойности са с около 16% по-високи. *фигура 53*

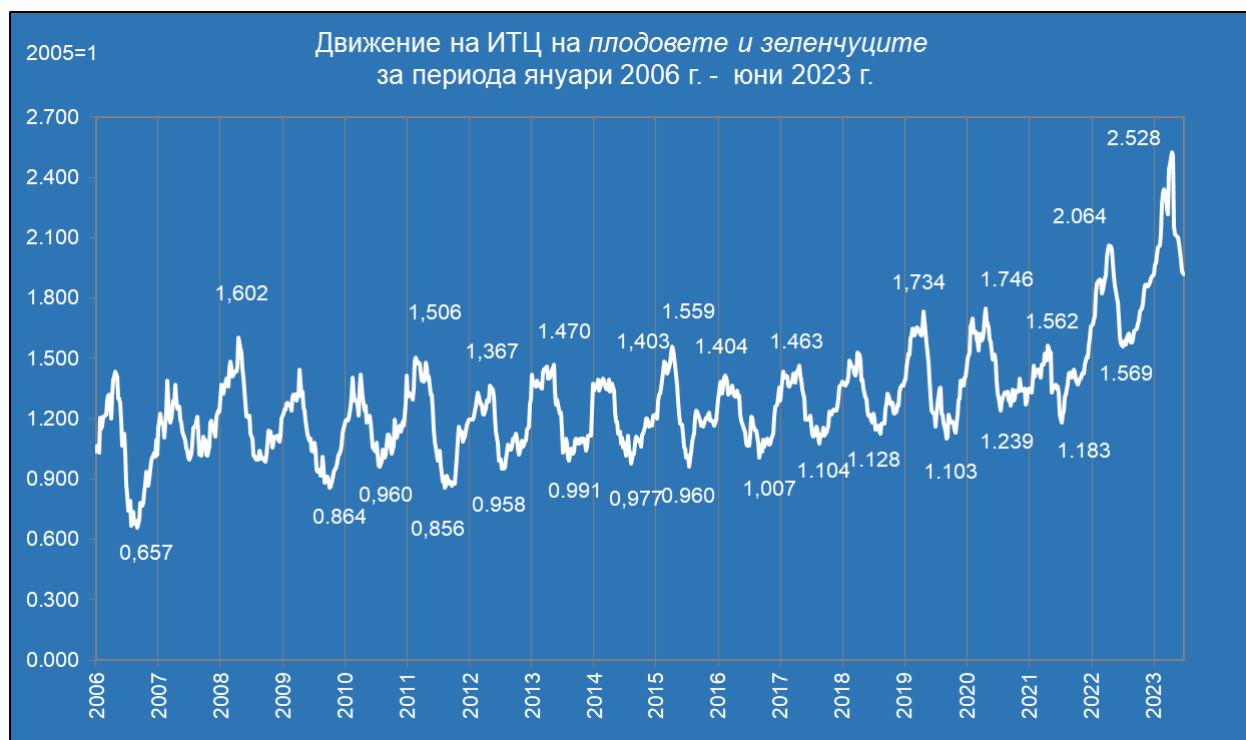
¹³ В състава на този индекс са включени следните стоки: ябълки български и ябълки от внос, картофи български и от внос, лук зрял, чесън зрял, домати оранжерийни и домати от внос, краставици оранжерийни и от внос, пипер зелен, зеле, банани, портокали и лимони

Върху движението на индекса през месеца рефлектира намалението на цените на повечето зеленчуците и на плодовете, които са в активен период на производство и предлагане.

Нивото от 2,528, достигнато през третата седмица на април, е най-високото от началото на годината и е пиково за целия период на наблюдение на цените на едро на плодове и зеленчуците. *фигура 54*

фигура 53 ИТЦ на плодовете и зеленчуците за периода януари 2022 г. – юни 2023 г.

фигура 54 ИТЦ на плодовете и зеленчуците за периода януари 2006 г. – юни 2023 г.

- **Сравнителен анализ на цените на плодовете и зеленчуците на месечна и годишна база**

През месец юни трендовете на цените на плодове и зеленчуците са преобладаващо низходящи, като при зеленчуците е отчетен спад в диапазона 10-30%, а при плодовете 15-27%.

Цените на домати и краставиците, както българските, така и тези от внос бележат спад с около 10% за домати и 20-30% за краставиците. С увеличаването на предлаганите количества пресни картофи, тяхната цена пада на месечна база с 35%. Картофите от старата реколта също поевтиняват с 5%, тези от внос поскъпват леко с 2%. След рязкото покачване на цената на зрелия лук през предходните месеци, през месец юни се наблюдава известно успокояване на ценовите равнища, като е регистриран спад от 14-19%.

Цените на зелето и червения пипер намаляват на месечна база с около 10-20%, а морковите и салатите поскъпват с 10-20%. Цената на зрелия чесън се задържа около нивото от предходния месец.

През месец юни поевтиняване на месечна база е отчетено при ягодите и черешите, които са в активен сезон на производство и предлагане, а бананите и ябълките задържат цените си около нивата от предходния месец. Поскъпване с 9% е регистрирано при лимоните. *Таблица 10, фигура 55*

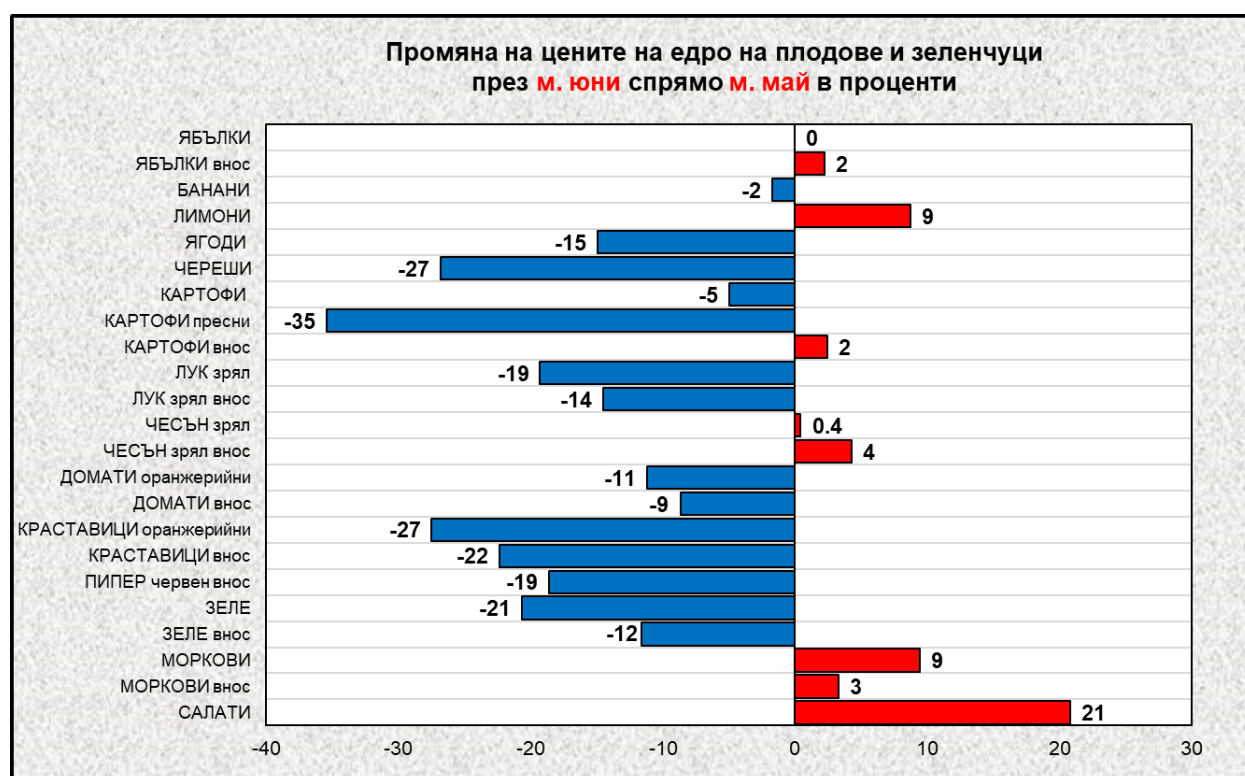
На годишна база отклоненията на цените на стоките в тази група са с преобладаващо положителни трендове.

Значителен скок на цените е отчетен при зрелия лук, морковите и салатите (около 90%), а поскъпването при останалите зеленчуци, предмет на този анализ е в диапазона 10-30%.

При плодовете има поскъпване на годишна база в рамките на 6-16% при ябълките, бананите и ягодите. Значителен ръст на годишна база е регистриран при цената на черешите – 70%. Цената на лимоните бележи спад спрямо същия месец на предходната година от 7%. *Таблица 10, фигура 56, фигура 57*

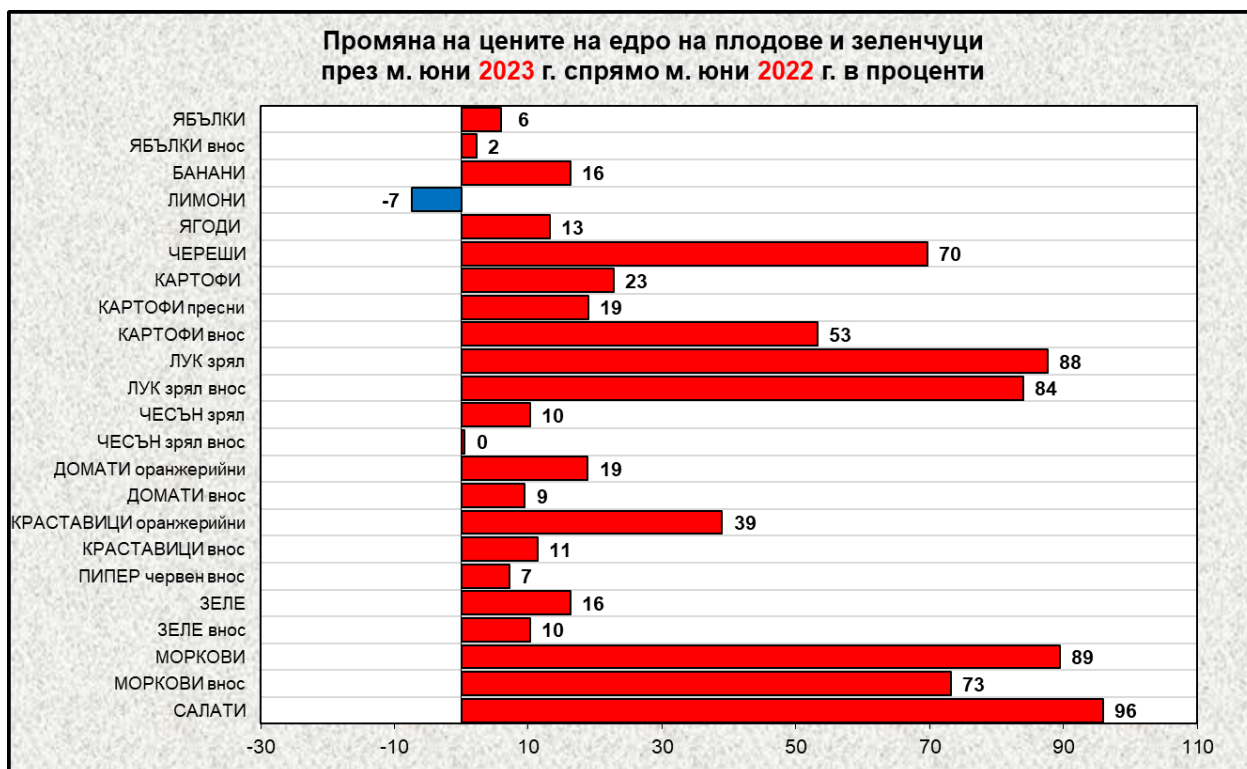
Таблица 10 Промяна на цените на плодове и зеленчуци за юни на месечна, годишна база¹⁴

СТОКА	май'23	юни'23				юни'22		
	цена	цена	промяна в %	промяна в лв.		цена	промяна в %	промяна в лв.
ЯБЪЛКИ	1.44	1.44	0	0.00		1.36	6	0.08
ЯБЪЛКИ внос	1.79	1.83	2	0.04		1.79	2	0.04
БАНАНИ	2.97	2.92	-2	-0.05		2.51	16	0.41
ЛИМОНИ	2.29	2.49	9	0.20		2.69	-7	-0.20
ЯГОДИ	5.03	4.28	-15	-0.75		3.78	13	0.50
ЧЕРЕШИ	6.19	4.53	-27	-1.66		2.67	70	1.86
КАРТОФИ	1.42	1.35	-5	-0.07		1.10	23	0.25
КАРТОФИ пресни	2.23	1.44	-35	-0.79		1.21	19	0.23
КАРТОФИ внос	1.63	1.67	2	0.04		1.09	53	0.58
ЛУК зрял	2.44	1.97	-19	-0.47		1.05	88	0.92
ЛУК зрял внос	2.28	1.95	-14	-0.33		1.06	84	0.89
ЧЕСЪН зрял	4.51	4.53	0	0.02		4.11	10	0.42
ЧЕСЪН зрял внос	3.97	4.14	4	0.17		4.12	0	0.02
ДОМАТИ оранжевийни	3.40	3.02	-11	-0.38		2.54	19	0.48
ДОМАТИ внос	2.66	2.43	-9	-0.23		2.22	9	0.21
КРАСТАВИЦИ оранжевийни	2.95	2.14	-27	-0.81		1.54	39	0.60
КРАСТАВИЦИ внос	2.51	1.95	-22	-0.56		1.75	11	0.20
ПИПЕР червен внос	4.41	3.59	-19	-0.82		3.35	7	0.24
ЗЕЛЕ	1.26	1.00	-21	-0.26		0.86	16	0.14
ЗЕЛЕ внос	1.21	1.07	-12	-0.14		0.97	10	0.10
МОРКОВИ	1.80	1.97	9	0.17		1.04	89	0.93
МОРКОВИ внос	1.81	1.87	3	0.06		1.08	73	0.79
САЛАТИ	1.20	1.45	21	0.25		0.74	96	0.71

фигура 55 Промяна на цените на плодовете и зеленчуците през юни'23 на месечна база

¹⁴ * Символите в колоните с цените показват движението на цените под и над средната за страната цена. Оцветяването на клетките в колоните с процентно изменение визуализира стойностите под и над средната цена.

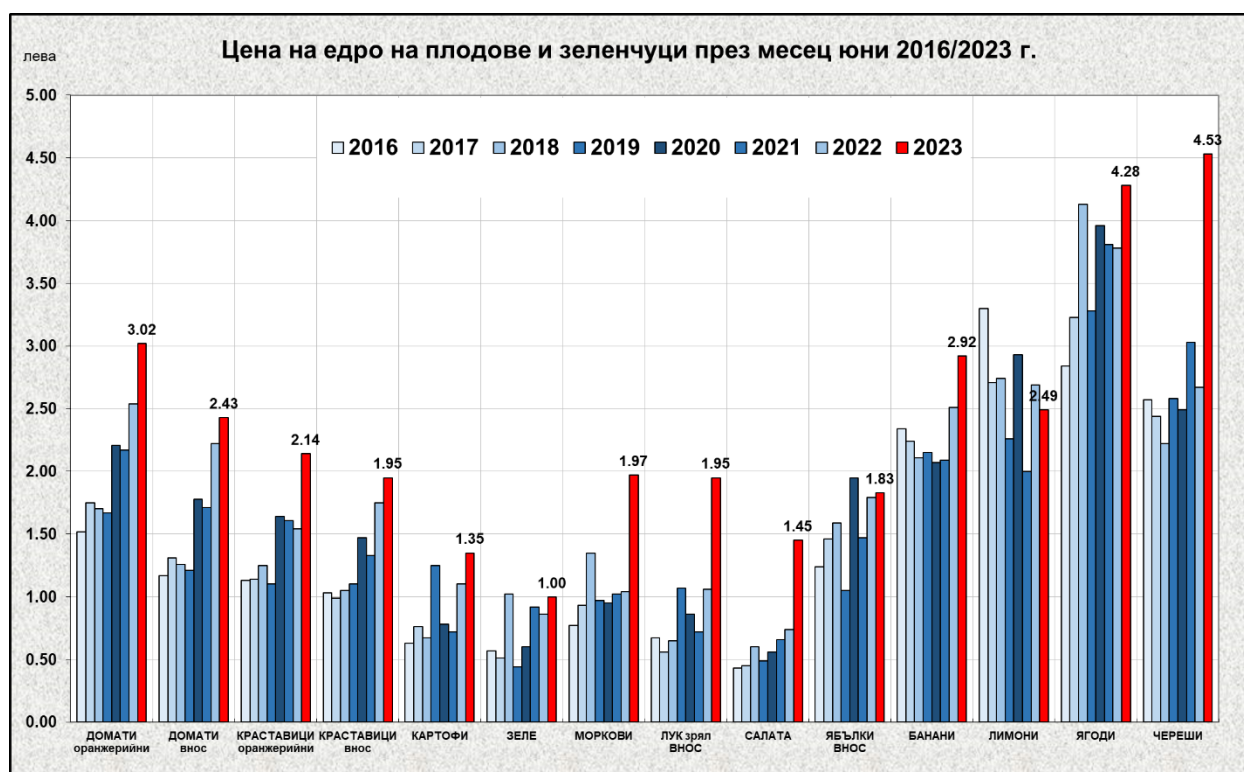

фигура 56 Промяна на цените на плодовете и зеленчуците през юни'23 на годишна база

фигура 57 Цени на плодове и зеленчуци през м. юни 2023 г. и промяната им спрямо юни 2022 г.

- Сравнителен анализ на цените на плодовете и зеленчуците през юни 2016/2023 г.

фигура 58 Цени на едро на плодовете и зеленчуците през юни 2016/2023 г.

Таблица 11 Цени на едро на плодове и зеленчуци през месец юни за периода 2016/2023 г.*¹⁵

ЮНИ	ДОМАТИ оранжерийни	ДОМАТИ внос	КРАСТАВИЦИ оранжерийни	КРАСТАВИЦИ внос	КАРТОФИ	ЗЕЛЕ	МОРКОВИ	ЛУК зрял ВНОС	САЛАТА	ЯБЪЛКИ ВНОС	БАНАНИ	ЛИМОНИ	ЯГОДИ	ЧЕРЕШИ	стойност на единица продукт
2016	1.52	1.17	1.13	1.03	0.63	0.57	0.77	0.67	0.43	1.24	2.34	3.30	2.84	2.57	20
2017	1.75	1.31	1.14	0.99	0.76	0.51	0.93	0.56	0.45	1.46	2.24	2.71	3.23	2.44	20
2018	1.70	1.26	1.25	1.05	0.67	1.02	1.35	0.65	0.60	1.59	2.11	2.74	4.13	2.22	22
2019	1.67	1.21	1.10	1.10	1.25	0.44	0.97	1.07	0.49	1.05	2.15	2.26	3.28	2.58	21
2020	2.21	1.78	1.64	1.47	0.78	0.60	0.95	0.86	0.56	1.95	2.07	2.93	3.96	2.49	24
2021	2.17	1.71	1.61	1.33	0.72	0.92	1.02	0.72	0.66	1.47	2.09	2.00	3.81	3.03	23
2022	2.54	2.22	1.54	1.75	1.10	0.86	1.04	1.06	0.74	1.79	2.51	2.69	3.78	2.67	26
2023	3.02	2.43	2.14	1.95	1.35	1.00	1.97	1.95	1.45	1.83	2.92	2.49	4.28	4.53	33
Sparklines															

Анализът на движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. юни 2023 г. в сравнение със същия месец на осемгодишния период (2016 – 2023 г.) показва следните тенденции: *Таблица 11, фигура 58*

¹⁵ * Оцветяването в клетките визуализира движението на цената за съответната стока през годините на периода. Степенуваната скала в 4 степени визуализира градацията в големината на стойността на стоките за съответната година. В последния ред на таблицата е визуализирано движението на цените на всяка стока в различните региони чрез Sparklines (блещукащи линии).

- Плодовете и зеленчуците имат изцяло сезонен характер, а цените им силно се влияят от конкретните климатични и метеорологични условия. По тази причина цените на тези стоки са силно чувствителни и варират в сравнително големи диапазони за кратки времеви периоди.

- По същата причина относителният дял на количествата българска продукция през м. юни на последните осем години е функция и от конкретните метеорологични условия, а цените им често са по-високи от вносните.

- Цените на домати, краставиците, картофите, зелето, морковите и зелената салата минават над нивата от предходните години на периода.

- Най-голям ръст през тази година е отчетен при зрелия лук.

- Цените на част от плодовете през юни настоящата година също са най-високи (банани, ягоди и череши).

- Цената на ябълките се доближава до нивото от същия месец на 2022 и 2018 година.

- През месец юни цената на лимоните се доближава до нивата от предходните години. Най-висока стойност е регистрирана през месец юни 2016 и 2020 г.

Анализът на стойността за единица продукт на 14 плодове и зеленчуци, включени в потребителската кошница показва, че през месец юни 2023 г. сумата е 33 лв., като нарастването на тази стойност спрямо предходната година е 7 пункта (27%).

Тази стойност е най-високата спрямо същия месец за периода 2016 – 2023 г.

Увеличението на стойността на плодовете и зеленчуците в потребителската кошница за последните осем години е 13 пункта или 65%. *Таблица 4, фигура 16*

• **Анализ на цените на плодовете и зеленчуците по региони**

Анализът на цените на едро на домати, краставиците и картофите по региони показва, че отклоненията на цените в различните региони са в диапазона 56-159%. *Таблица 12, фигура 59*

Най-високи цени на домати са регистрирани на тържищата в област Варна (3,87лв./кг), а най-ниските съответно в област Хасково (2,21 лв./кг). Средните за страната месечни цени на домати са 2,99 лв./кг. В 42% от областите цената е била по-висока от средната, а маржът е 75%. В две области цената е била на нивото на средната.

Краставиците са се търгували на най-високи цени в Пловдив (3,60 лв./кг), а най-ниските цени през юни са регистрирани на тържищата в Русе (1,39 лв./кг). При средна за страната цена на краставиците за месеца 2,33лв./кг, в 50% от областите цената е била по-висока, в две области тя е била на нивото на средната за страната, а маржът в различните региони е 159%.

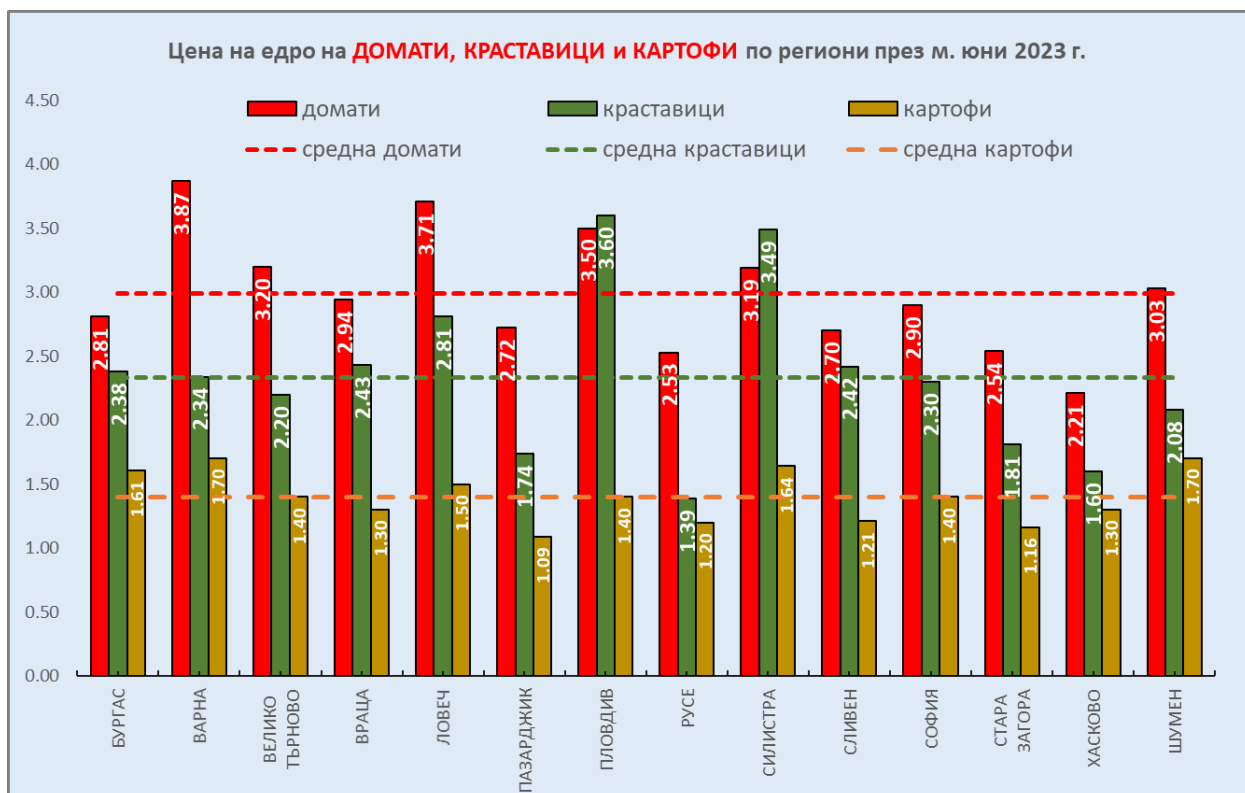
Картофите са се търгували на най-високи цени във Варна и Шумен (1,70лв.), а най-ниските цени през май са регистрирани на тържищата в Пазарджик (1,09 лв./кг). При средна за страната цена на картофите за месеца 1,40 лв./кг, в 45% от областите цената е била по-висока, в три области тя е била на нивото на средната за страната, а маржът в различните области е 56%.

Високите стойности на маржа се дължат на различното качество и различните сортове на зеленчуците, които си търгуват на отделните тържища.

Таблица 12 Цени на едро на зеленчуци по области през юни 2023 г.*¹⁶

ОБЛАСТ	ДОМАТИ	средна домати	изменение спрямо средната	КРАСТАВИЦИ	средна краставици	изменение спрямо средната	КАРТОФИ	средна картофи	изменение спрямо средната
БУРГАС	2.81	2.99	-6	2.38	2.33	2	1.61	1.40	15
ВАРНА	3.87	2.99	29	2.34	2.33	0	1.70	1.40	21
ВЕЛИКО ТЪРНОВО	3.20	2.99	7	2.20	2.33	-6	1.40	1.40	0
ВРАЦА	2.94	2.99	-2	2.43	2.33	4	1.30	1.40	-7
ЛОВЕЧ	3.71	2.99	24	2.81	2.33	21	1.50	1.40	7
ПАЗАРДЖИК	2.72	2.99	-9	1.74	2.33	-25	1.09	1.40	-22
ПЛОВДИВ	3.50	2.99	17	3.60	2.33	55	1.40	1.40	0
РУСЕ	2.53	2.99	-15	1.39	2.33	-40	1.20	1.40	-14
СИЛИСТРА	3.19	2.99	7	3.49	2.33	50	1.64	1.40	17
СЛИВЕН	2.70	2.99	-10	2.42	2.33	4	1.21	1.40	-14
СОФИЯ	2.90	2.99	-3	2.30	2.33	-1	1.40	1.40	0
СТАРА ЗАГОРА	2.54	2.99	-15	1.81	2.33	-22	1.16	1.40	-17
ХАСКОВО	2.21	2.99	-26	1.60	2.33	-31	1.30	1.40	-7
ШУМЕН	3.03	2.99	1	2.08	2.33	-11	1.70	1.40	21
Sparklines									

¹⁶ * Символите в клетките с цените визуализират движението на цената за съответната стока в различните области под и над средната за страната цена. Оцветяването на клетките в колоните с процентно изменение визуализира стойностите под и над средната цена. В последния ред на таблицата е визуализирано движението на цените на всяка стока в различните региони чрез Sparklines (блещукащи линии).

фигура 59 Цени на едро на зеленчуци през м. юни 2023 г. по области

Таблица 13 Цени на едро на плодове по области през юни 2023 г.*¹⁷

ОБЛАСТ	ягоди	средна ягоди	изменение спрямо средната	ЧЕРЕШИ	средна череши	изменение спрямо средната	ЯБЪЛКИ	средна ябълки	изменение спрямо средната
БУРГАС	5.00	4.54	10	4.45	4.67	-5	2.10	1.82	15
ВАРНА	5.23	4.54	15		4.67		1.30	1.82	-29
ВЕЛИКО ТЪРНОВО		4.54			4.67		2.40	1.82	32
ВРАЦА	4.54	4.54	0	5.72	4.67	22	1.80	1.82	-1
ЛОВЕЧ	6.50	4.54	43	5.16	4.67	10	2.19	1.82	20
ПАЗАРДЖИК	4.27	4.54	-6	3.38	4.67	-28	1.59	1.82	-13
ПЛОВДИВ	3.50	4.54	-23	4.60	4.67	-1	2.10	1.82	15
РУСЕ	3.20	4.54	-30	4.67	4.67	0	1.92	1.82	5
СИЛИСТРА	5.92	4.54	30	4.56	4.67	-2	1.70	1.82	-7
СЛИВЕН	3.75	4.54	-17	5.56	4.67	19	2.22	1.82	22
СОФИЯ	4.00	4.54	-12	5.00	4.67	7	1.40	1.82	-23
СТАРА ЗАГОРА	4.57	4.54	1	3.82	4.67	-18	1.28	1.82	-30
ХАСКОВО	4.00	4.54	-12	4.50	4.67	-4	1.60	1.82	-12
ШУМЕН		4.54			4.67		1.85	1.82	2
Sparklines									

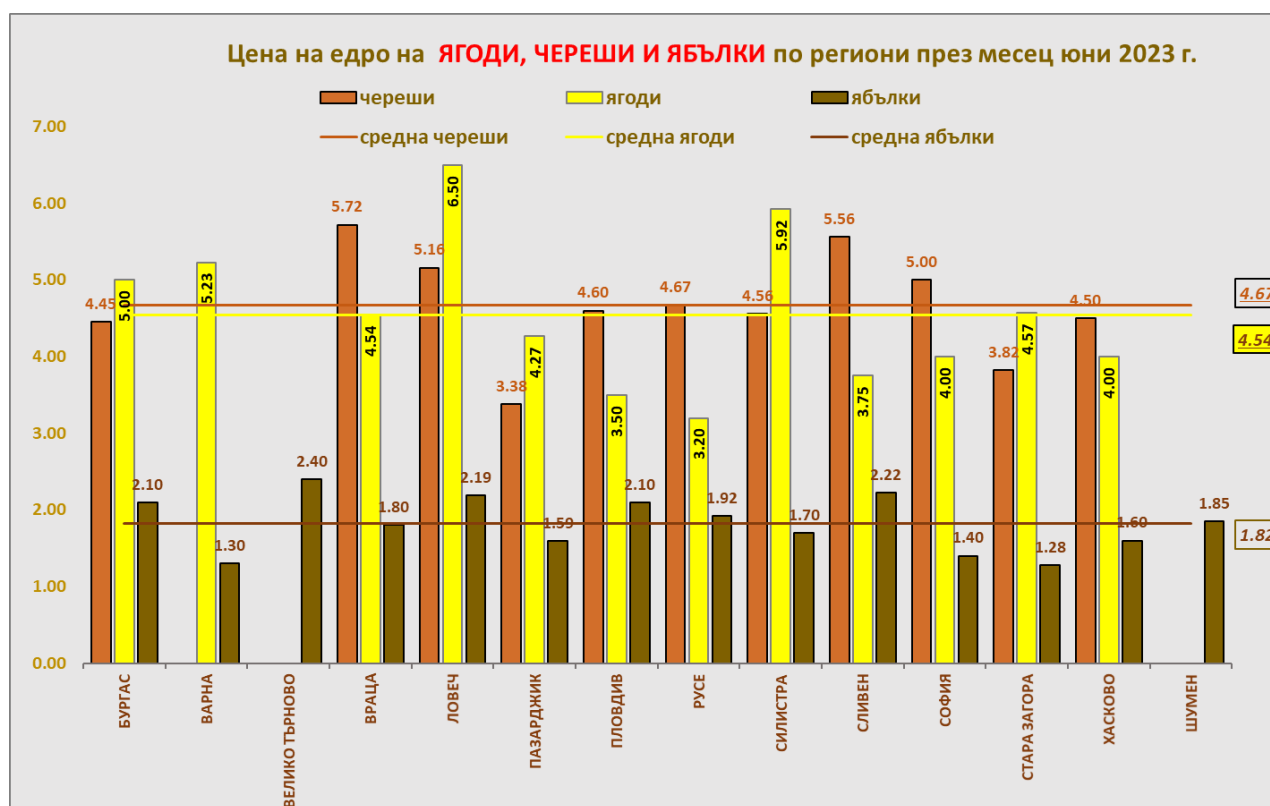
Наблюденията на цените по региони на черешите, ягодите и ябълките показват, че разликите в цените в страната са в интервала 69-103%, като най-големият марж е при цената на ябълките. Таблица 13, фигура 60

¹⁷ * Оцветяването в клетките с цените визуализира градацията в големината на цената на съответната стока в различните области. Символите в същата колона показват отклоненията от средната за страната цена. Оцветяването на клетките в колоните с процентно изменение визуализира стойностите под и над средната цена. В последния ред на таблицата е визуализирано движението на цените на всяка стока в различните региони чрез Sparklines (блещукащи линии).

При средна цена на ягодите през месеца 4,54 лв./кг, най-високите цени са регистрирани в Ловеч (6,50 лв.), а минималните съответно са били в Русе (3,20 лв.). Отклоненията в цените на ягодите в различните региони са 103%, в 40% от областите цената е над средната за страната, а в две области (Враца и Стара Загора) цената е около нивото на средната за страната.

Наблюденията на цените на ябълките по региони през юни показват, че при средна цена за месеца 1,82 лв./кг, най-високата стойност е регистрирана на стоковите тържища в област Велико Търново – 2,40 лв./кг, а най-ниска в Стара Загора – 1,28 лв./кг. В 50% от областите цената е над средната за страната. Маржът между цените в отделните области е 88%, а в две области (Враца и Шумен) цената е около нивото на средната за страната.

Черешите са се търгували през месеца най-скъпо в област Враца (5,72 лв./кг), а най-евтини са били в област Пазарджик (3,38 лв./кг), при средна цена на черешите 4,67 лв./кг. В 44% от областите цената е била над средната за страната, а в две области тя се доближава до средната. Отклоненията в цените в различните области е 69%.

фигура 60 Цени на едро на плодове през юни 2023 г. по области

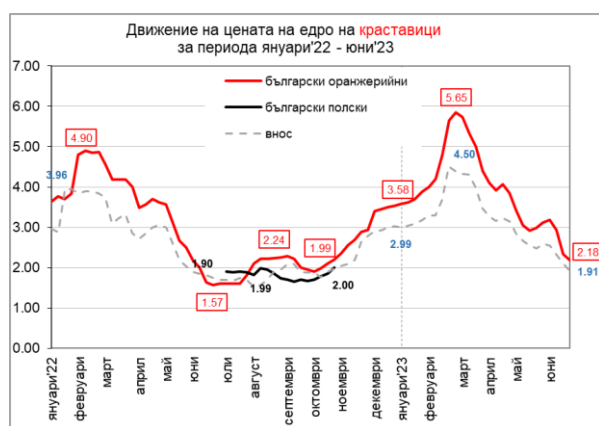
- **Диаграми на движението на цените на основни плодове и зеленчуци**

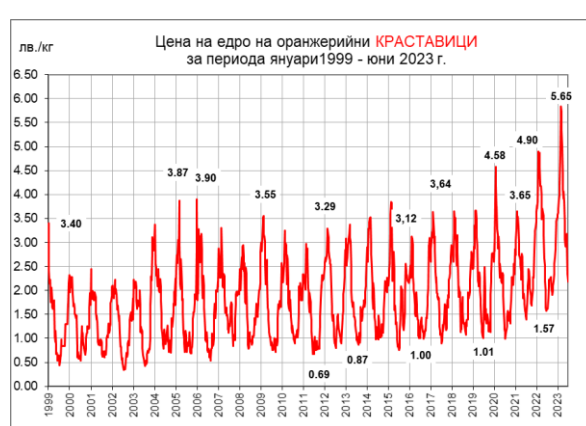
фигура 61

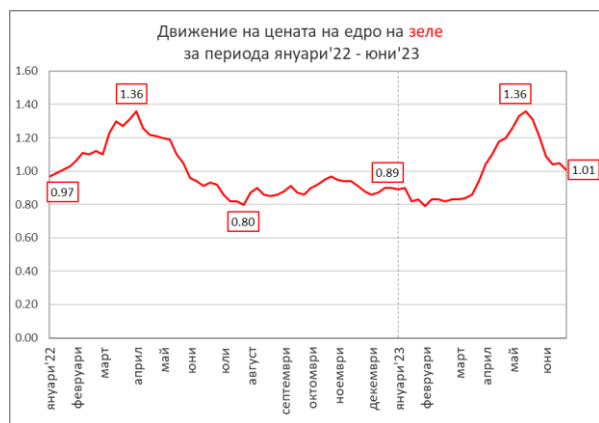
фигура 62

фигура 63

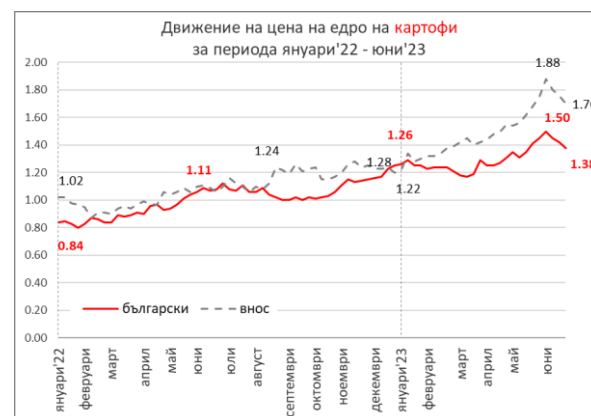
фигура 64

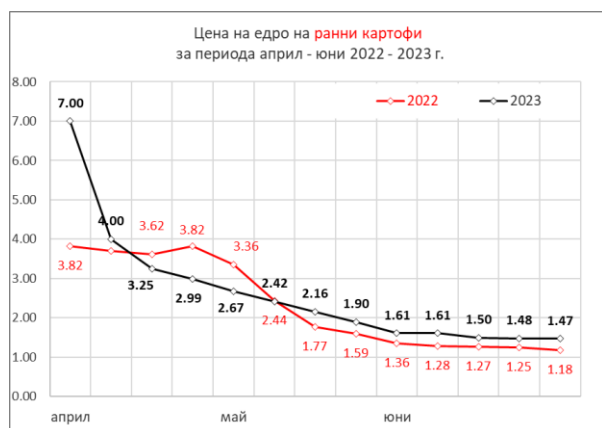
фигура 65

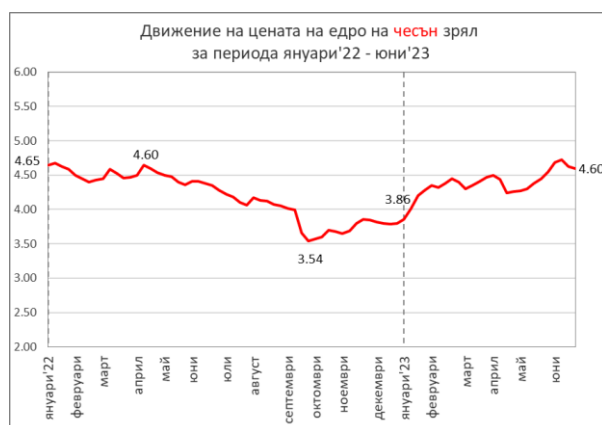
фигура 66

фигура 67

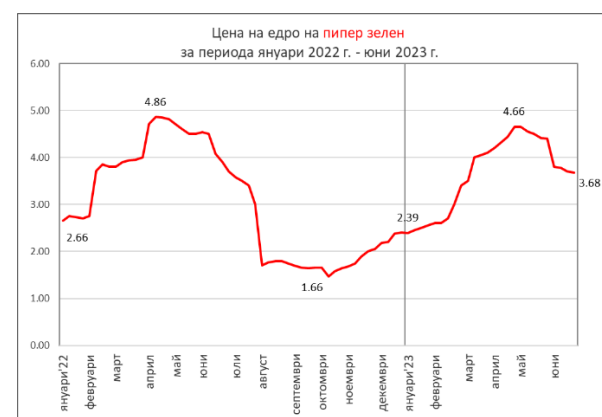
фигура 69

фигура 71

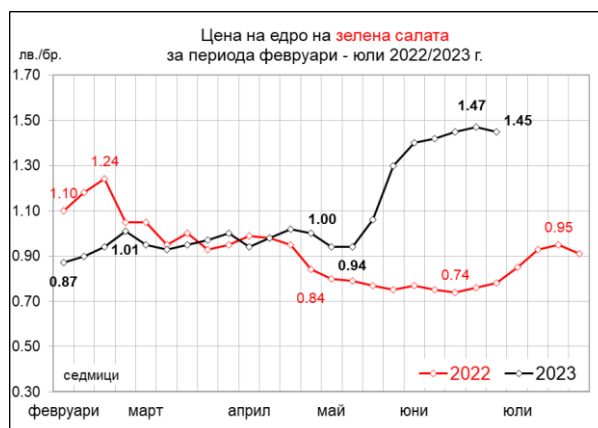

фигура 73

фигура 75

фигура 68

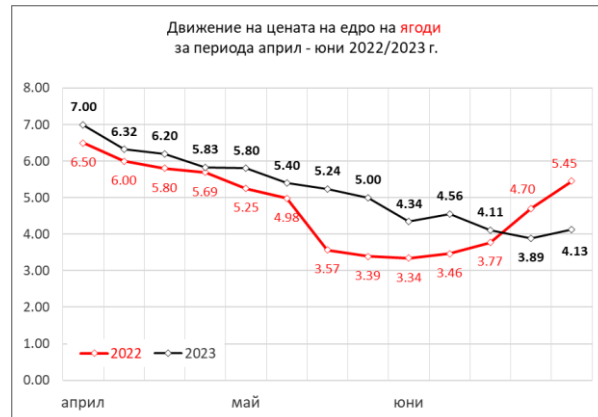
фигура 70

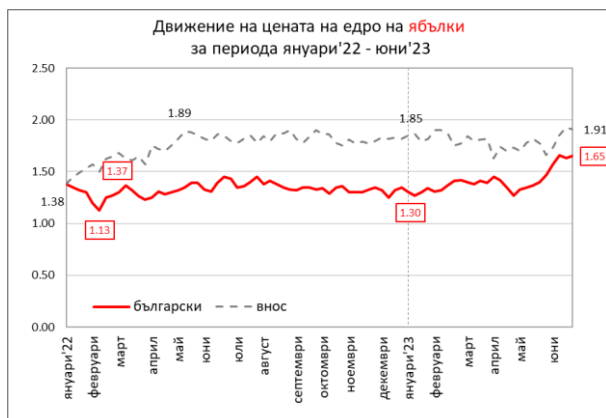
фигура 72

фигура 74

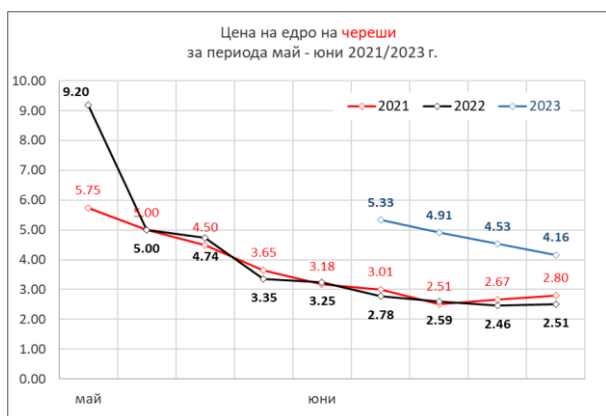
фигура 76

фигура 77

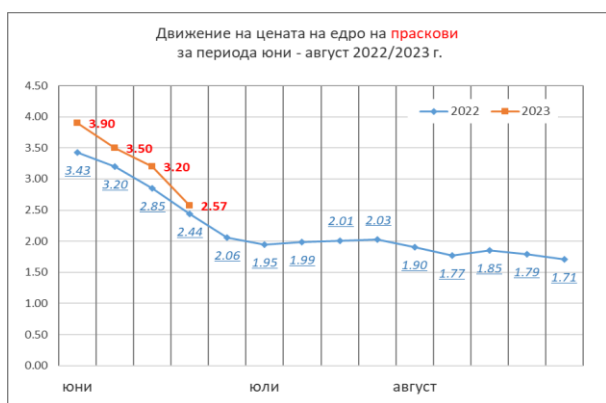
фигура 78

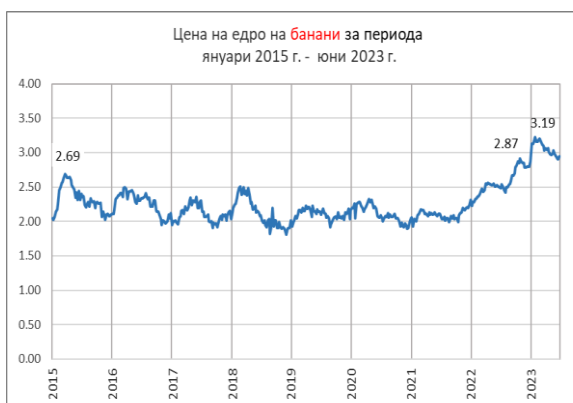
фигура 79

фигура 80

фигура 81

фигура 82

фигура 83

фигура 84

Международни цени

- Организация по прехрана и земеделие (ФАО) към ООН¹⁸

През юни 2023 г. кривата на Индекса на цените на храните¹⁹ на ФАО (Организацията по прехрана и земеделие (ФАО) към ООН; Food and Agriculture Organization (FAO) of the United Nations) ФАО запазва низходящия си тренд. *фигура 87*

Таблица 14 Месечни индекси на цените на храните на ФАО към юни 2023 г. ^{*20}

FAO MONTHLY FOOD PRICE INDICES (2014-2016=100)						
Date	Food Price Index	Meat	Dairy	Cereals	Oils	Sugar
2022-01	135.6	112.1	132.6	140.6	185.9	112.7
2022-02	141.2	113.9	141.5	145.3	201.7	110.5
2022-03	159.7	119.3	145.8	170.1	251.8	117.9
2022-04	158.4	121.9	146.7	169.7	237.5	121.5
2022-05	158.1	122.9	144.2	173.5	229.2	120.4
2022-06	154.7	125.9	150.2	166.3	211.8	117.3
2022-07	140.6	124.1	146.5	147.3	168.8	112.8
2022-08	137.6	121.1	143.4	145.6	163.3	110.5
2022-09	136.0	120.3	142.7	147.9	152.6	109.7
2022-10	135.4	116.8	139.3	152.3	151.3	108.6
2022-11	134.7	114.6	137.4	150.1	154.7	114.4
2022-12	131.8	112.4	138.2	147.3	144.6	117.2
2023-01	130.2	111.1	134.5	147.5	140.4	116.8
2023-02	129.8	113.3	129.4	146.7	135.9	125.2
2023-03	127.0	114.7	126.8	138.6	131.8	127.0
2023-04	127.7	116.8	122.6	136.1	130.0	149.4
2023-05	124.0	117.7	117.8	129.3	118.7	157.2
2023-06	122.3	117.9	116.8	126.6	115.8	152.2

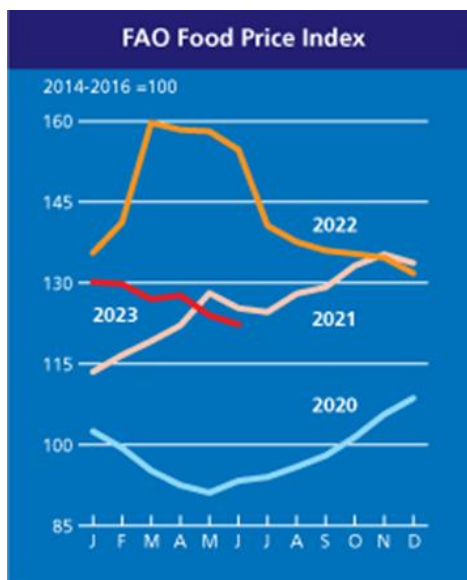
Движението на Индекса на цените на храните на Организацията за прехрана и земеделие на ООН отразява движението на международните цени на всички основни хранителни стоки и фуражи, които влизат в състава му.²¹

¹⁸ [Food and Agriculture Organization of the United Nations](#)

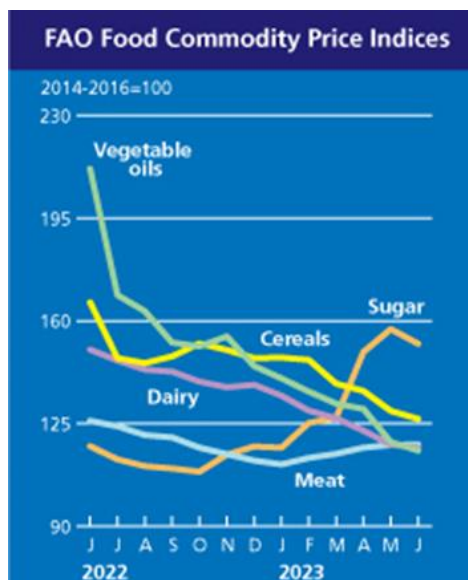
¹⁹ FFPI – FAO Food Price Index

²⁰ *Оцветяването в клетките визуализира движението на индекса на съответната стокова група

²¹ В състава на ФАО индекса на цените на храните влизат: захар, зърнени култури, млечни продукти, масла и мазнини и месо.

фигура 85 ФАО индекс през юни'23

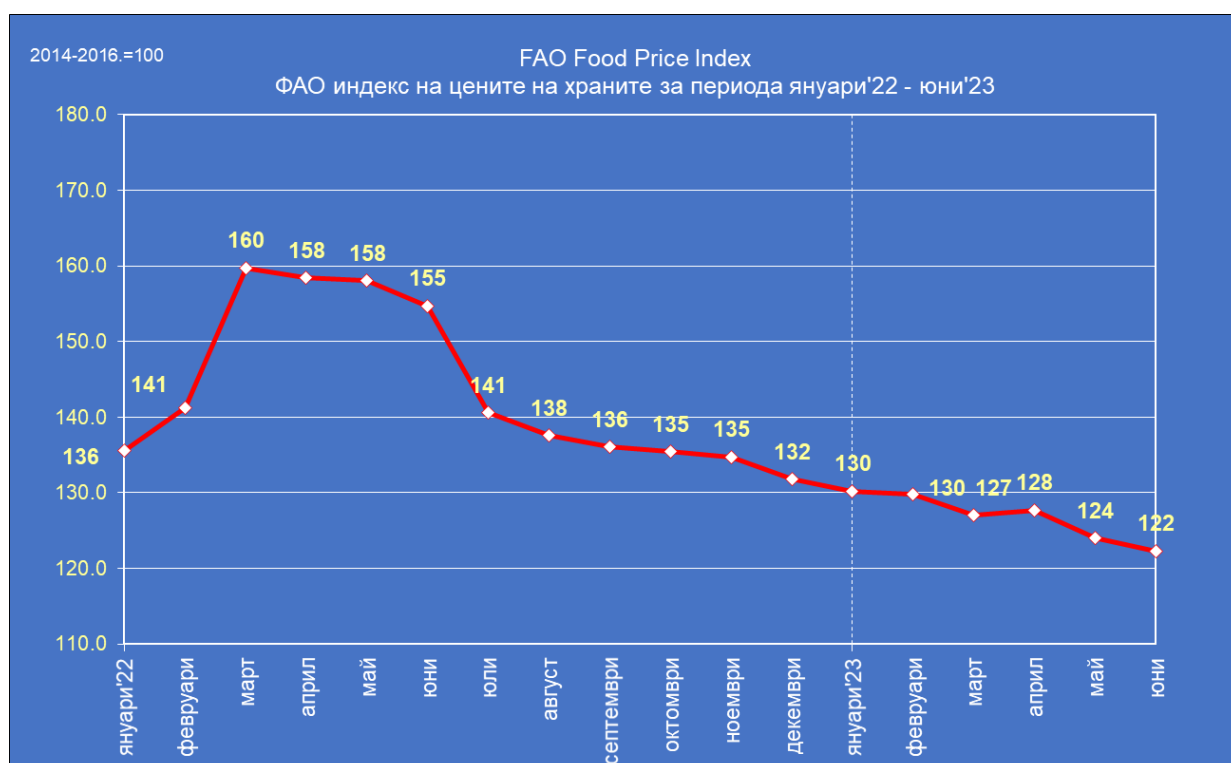

фигура 86 ФАО индекс на храните юни'23

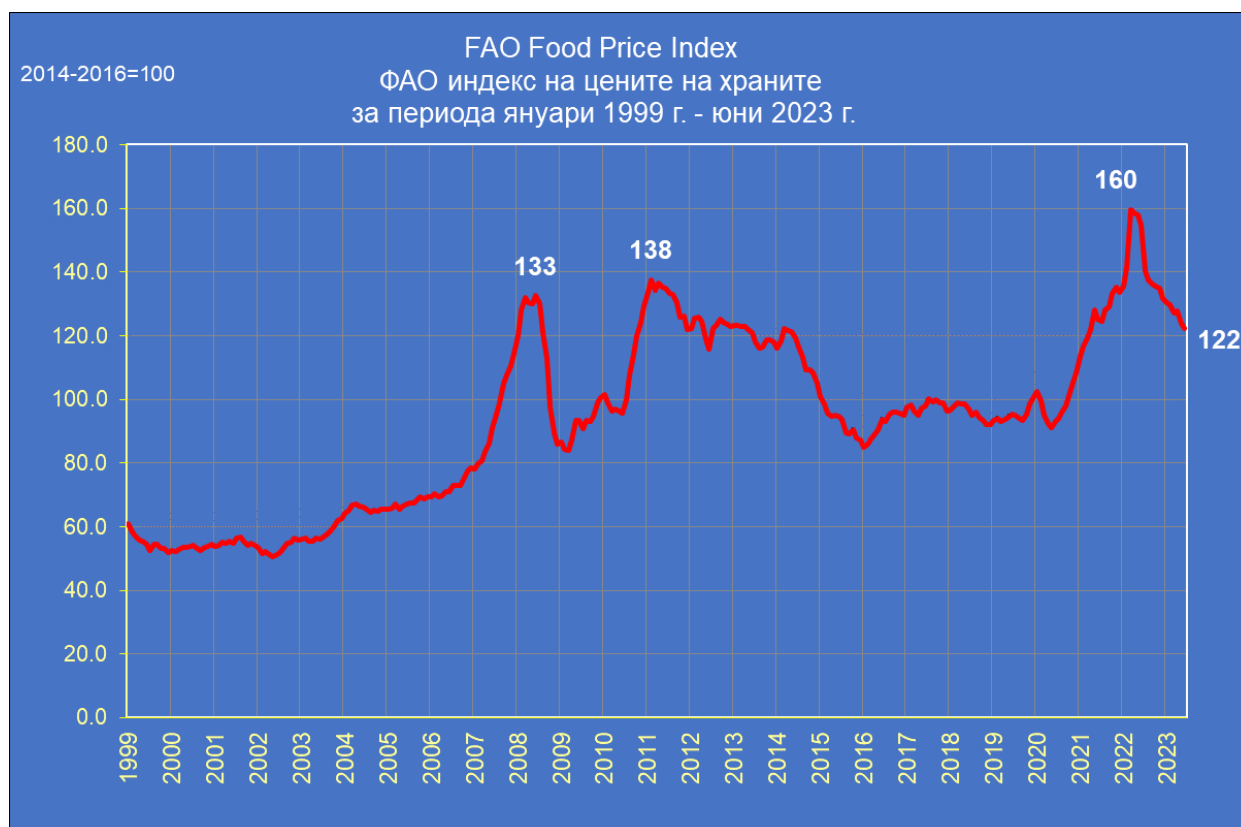
Средната стойност на индекса на цените на храните на ФАО през юни е 122,3 пункта, като е отбелязан спад от 1,7 пункта (1,4%) спрямо май и е с 37,4 пункта (23,4%) под пиковите стойности, достигнати през март 2022 г.

Регистрираният спад в стойността на индекса през юни спрямо нивото от предходния месец се дължи на намалението на стойността на индексите на цените на захарта, растителните масла, зърнените храни и млечните продукти, докато стойността на индекса на цените на месото практически се запазва непроменена.

Таблица 14, фигура 88, фигура 87

фигура 87 Движение на ФАО индекса на храните за периода януари 2022 г. – юни 2023 г.

фигура 88 Движение на ФАО индекса на храните за периода януари 1999 г. – юни 2023 г.

- **Индекс на цените на храните на Международния валутен фонд (МВФ)**

Индексът на цените на храните на Международния валутен фонд²² отразява движението на цените на хранителните стоки²³ и включва цените на зърнените храни, растителните масла, месото, морските дарове, захарта, бананите и портокалите.

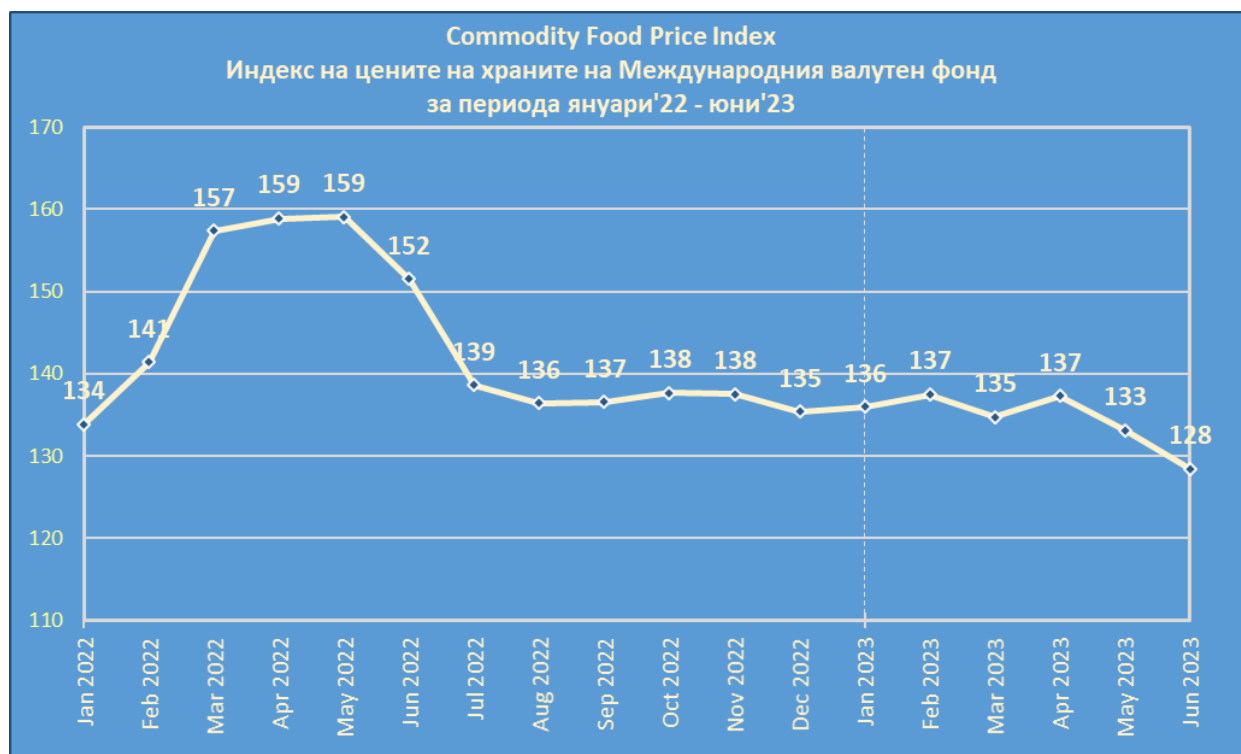
Поради по-различния състав на стоките, които влизат в този индекс се наблюдават известни различия в движението на кривите на двата индекса (ФАО и МВФ), но като цяло тенденциите им са сходни.

²² Commodity Food Price Index Monthly Price (Index Mundi) <https://www.imf.org/en/Home>

²³ Индексът на МВФ включва цените на зърнените храни, растителните масла, месото, морските дарове, захарта, бананите и портокалите.

Таблица 15 Стойности на Индекса на цените на храните на МВФ към юни 2023 г.*²⁴

Commodity Food Price Index - Monthly Price		
Month	Price	Change
Jan 2022	133.82	5%
Feb 2022	141.36	6%
Mar 2022	157.35	11%
Apr 2022	158.87	1%
May 2022	159.04	0%
Jun 2022	151.50	-5%
Jul 2022	138.63	-8%
Aug 2022	136.41	-2%
Sep 2022	136.57	0%
Oct 2022	137.69	1%
Nov 2022	137.51	0%
Dec 2022	135.39	-2%
Jan 2023	136.00	0%
Feb 2023	137.47	1%
Mar 2023	134.76	-2%
Apr 2023	137.29	2%
May 2023	133.08	-3%
Jun 2023	128.44	-3%

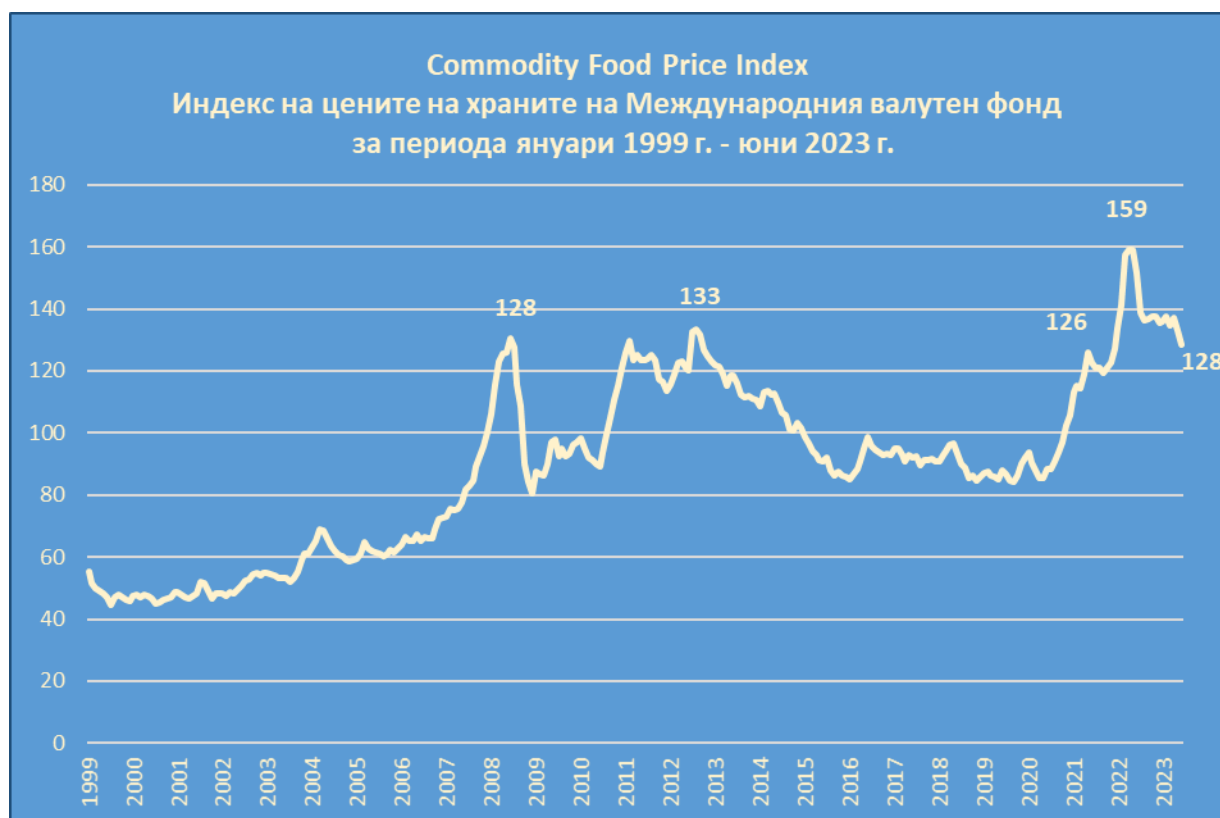

фигура 89 Индекс на цените на храните на МВФ за периода януари'22 – юни'23

²⁴ *Оцветяването в клетките в колоната на цената визуализира движението на индекса през месеците, а в колоната на промяната, съответно изменението в двете посоки спрямо предходния месец

През м. юни стойността на този индекс е 128,44 пункта, като за втори месец бележи спад. На месечна база намалението на стойностите е 5 пункта, а на годишна база спадът на индекса е 24 пункта или 15,8%.

Най-високите стойности Индексът на цените на храните на МВФ достигна през месец май миналата година, когато наблюдавахме рязко покачване на цените на всички храни. *Таблица 15, фигура 89, фигура 90*

фигура 90 Индекс на цените на храните на МВФ за периода януари'99 – юни'23

- **Международни цени на зърнените култури**

Средната стойност на индекса на цените на зърнените култури на ФАО²⁵ през юни е средно 126,6 пункта, което е спад от 2,7 пункта (2,1%) спрямо май и 39,7 пункта (23,9%) спрямо миналогодишния рекорд. *фигура 92*

Намаляването на стойността на този индекс през юни се дължи на спада на световните цени на всички основни зърнени култури.

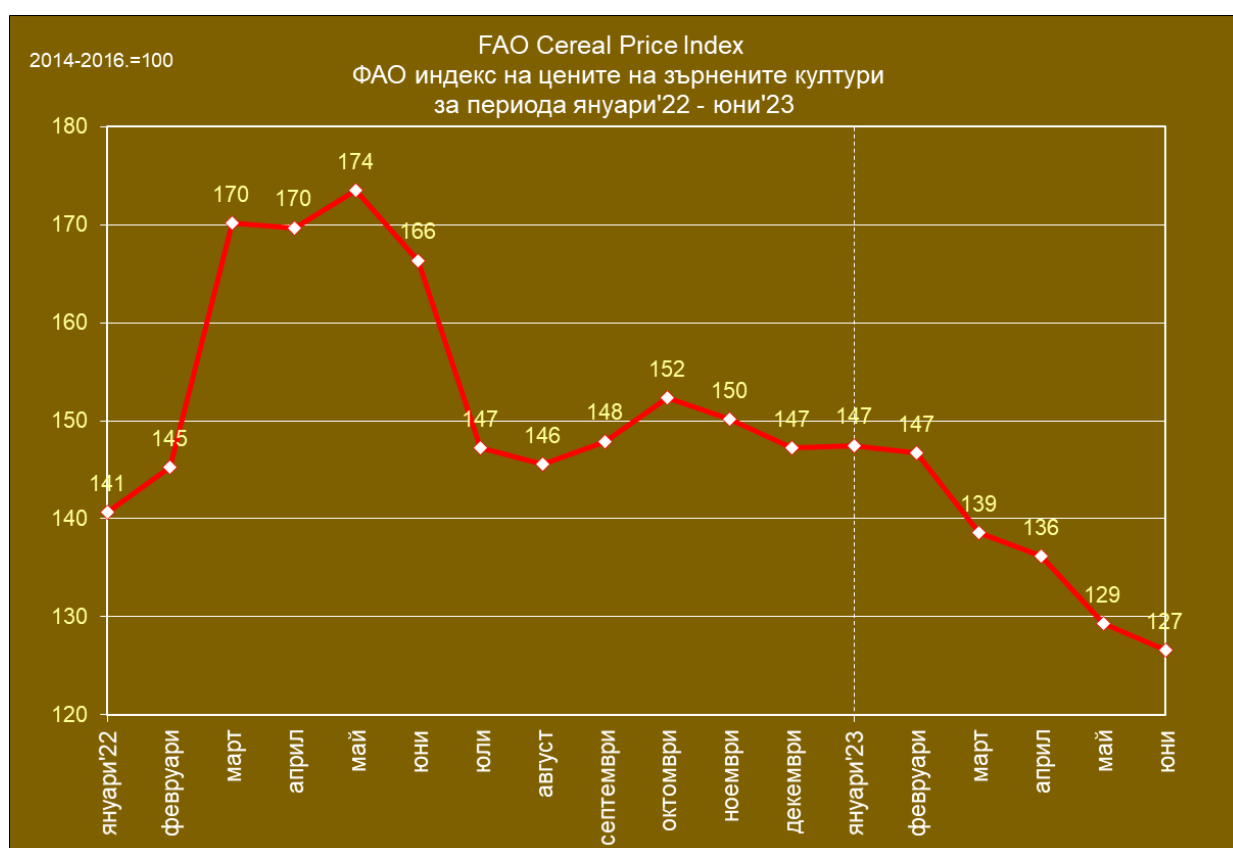
През месеца най-много са поевтинели фуражните зърна - с 3,4%. Петият пореден месец на спад на световните цени на царевичата се дължи главно на увеличаването на сезонното предлагане в Аржентина и Бразилия, където

²⁵ В състава на този индекс влизат пшеницата, царевичата и ориза

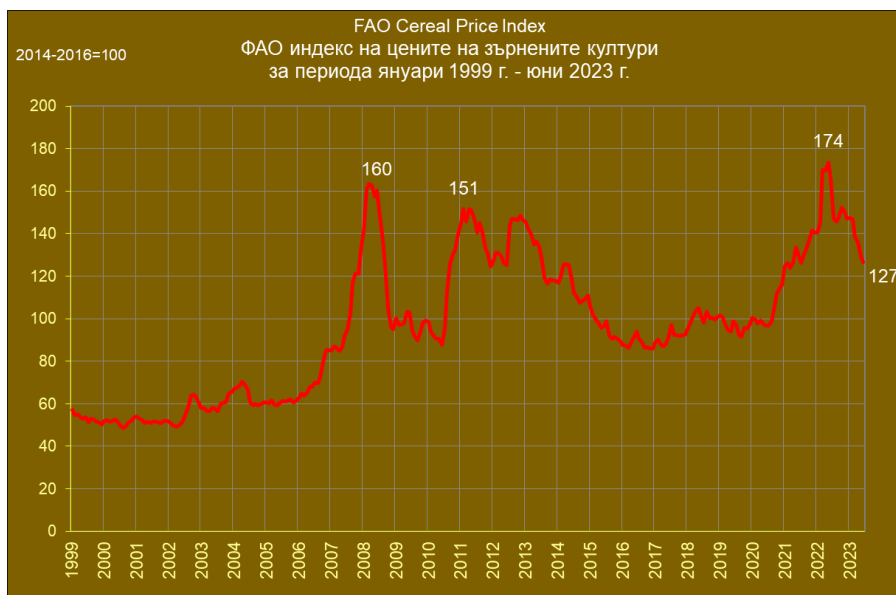
прибирането на реколтата продължава. Дъждовете в края на месеца в ключови райони за производство на царевица в Съединените американски щати след дълъг период на суша също спомагат за облекчаване на напрежението на пазара на царевицата.

Що се отнася до другите фуражни зърна, международните цени на ечемика и соргото също се понижават под влияние на конюнктурата на световните пазари на царевица и пшеница. С началото на жътвата в Северното полукълбо, международните цени на пшеницата падат през юни с 1,3 процента Това се дължи, както на наличието на големи запаси в Руската федерация и намаляването на митата за износ на пшеница през юни, така и на подобрените перспективи за реколтата в САЩ.

На фона на отслабващото търсене на неиндийски сортове ориз и усилията на Пакистан да стимулира износа, международните цени на ориза падат на месечна база с 1,2 процента *фигура 91*

фигура 91 Индекс на цените на зърнените култури на ФАО за периода януари'22 - юни'23

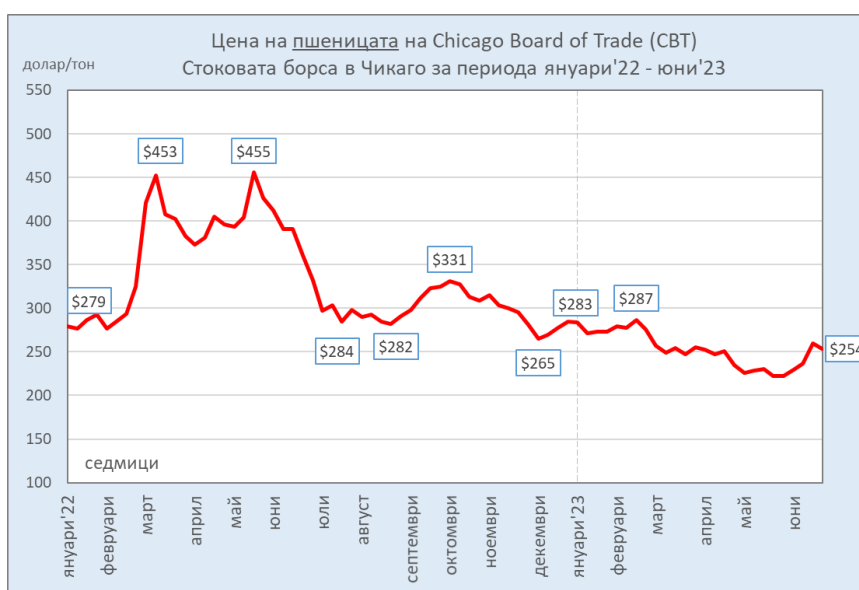

фигура 92 Индекс на цените на зърнените култури на ФАО за периода януари'99 – юни'23

Цената на пшеницата на стоковата борса в Чикаго²⁶ през м. юни стартира от ниво 229 долар/тон. През следващите две седмици кривата има възходящ тренд и достига до 260 долара. В края на месеца се наблюдава стабилизиране и лек спад на стойностите и кривата стъпва на ниво от 254 долара.

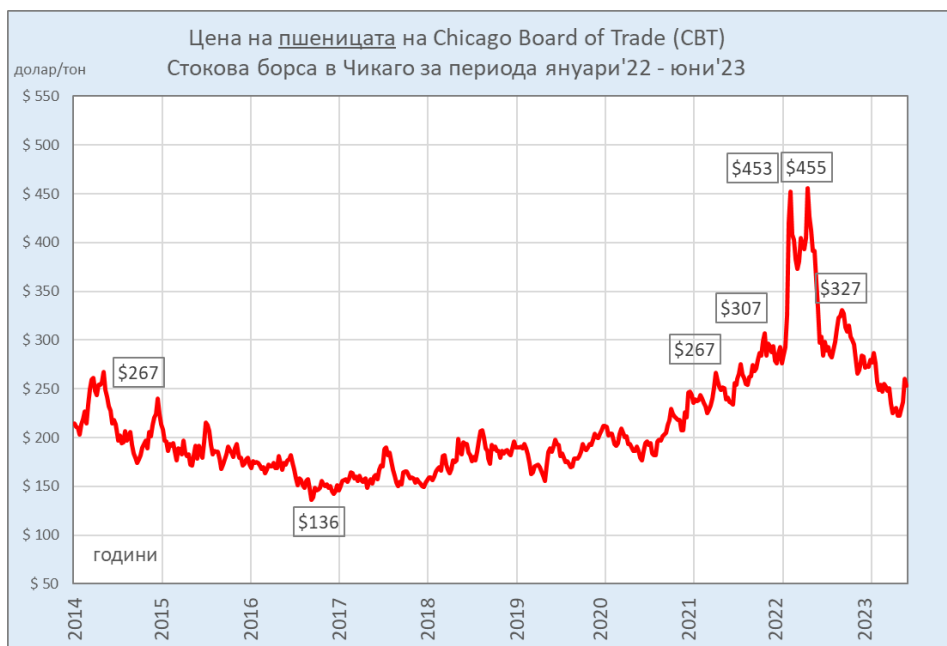
В сравнение със същия период на миналата година, когато бяха достигнати пикови нива на цената от 455 долара, средномесечната цена за месец юни тази година е със 133 долара (35%) по-ниска. *фигура 94*

На най-ниски нива цената на пшеницата е била през лятото на 2016 г., а пиковите стойности са регистрирани през третата седмица на месец май 2022 г. *фигура 93*

фигура 93 Цена на пшеницата на Чикагската стокова борса за периода януари'22–юни'23

²⁶ <https://www.cmegroup.com/>

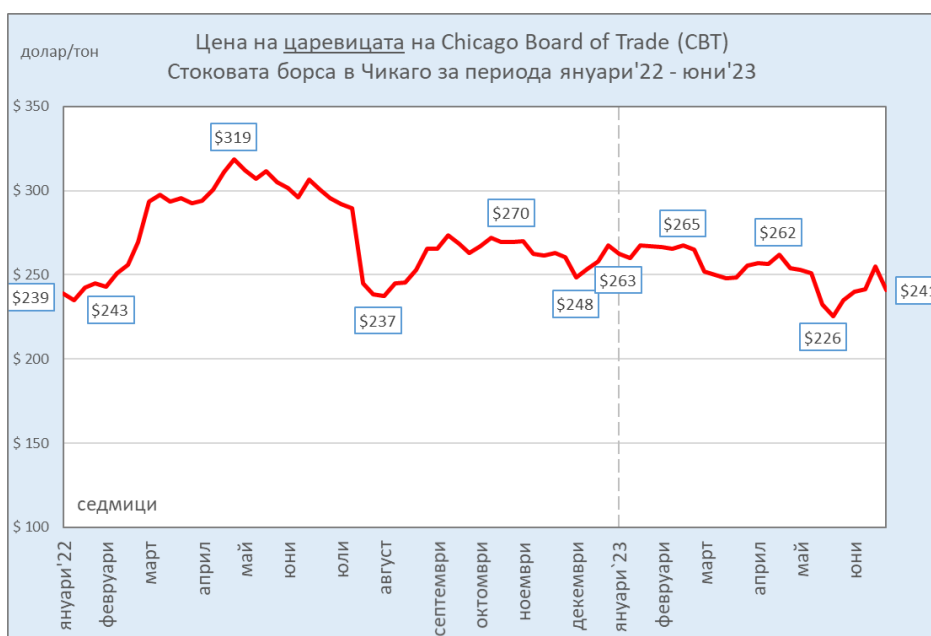

фигура 94 Цена на пшеницата на Чикагската стокова борса за периода януари'14–юни'23

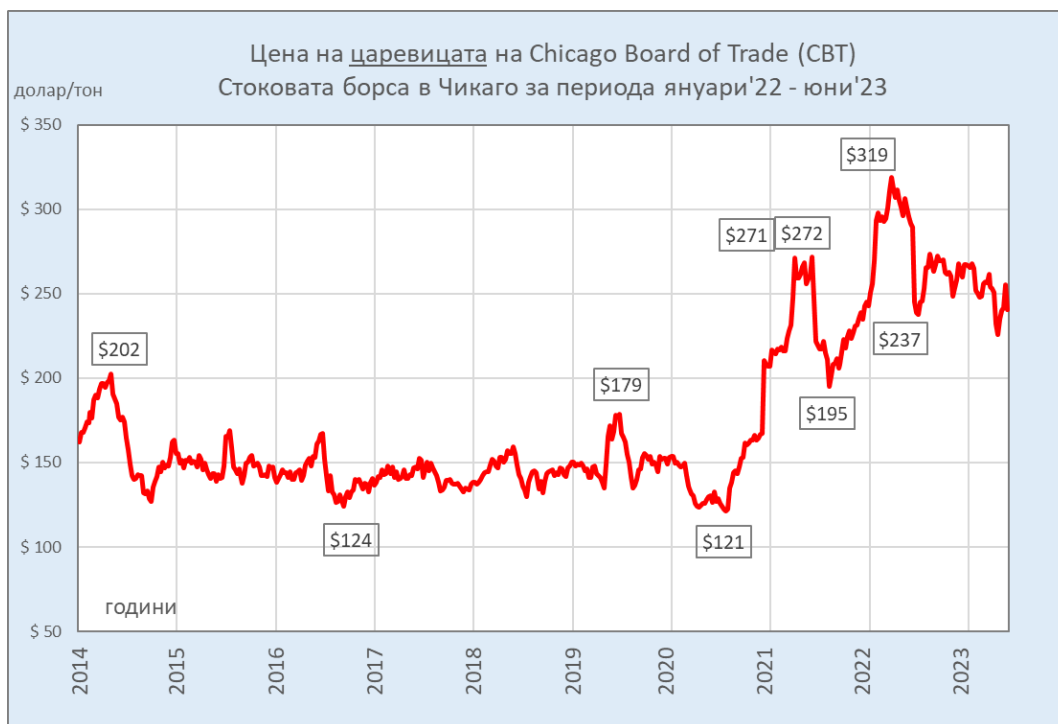
В началото на месец юни 2023 г. цената на царевичата стартира от 240 долар/тон. През месеца кривата остава относително стабилна с известен ръст през третата седмица, когато цената достига до 255 долара. През последната седмица кривата се връща на нивата си от началото на месеца.

На годишна база е отчетено поевтиняване от 18,7% (56 пункта). *фигура 95*

Аналогично на цената на пшеницата и при царевичата се наблюдава пик през 2014 г., който обаче е много под стойностите, достигнати през месеците април и юли 2021 г. През месец април 2022 година са достигнати нови пикови нива от 319 долара, които са най-високите, регистрирани през последните години. Най-ниските отчетени нива са през лятото на 2020 г. *фигура 96*

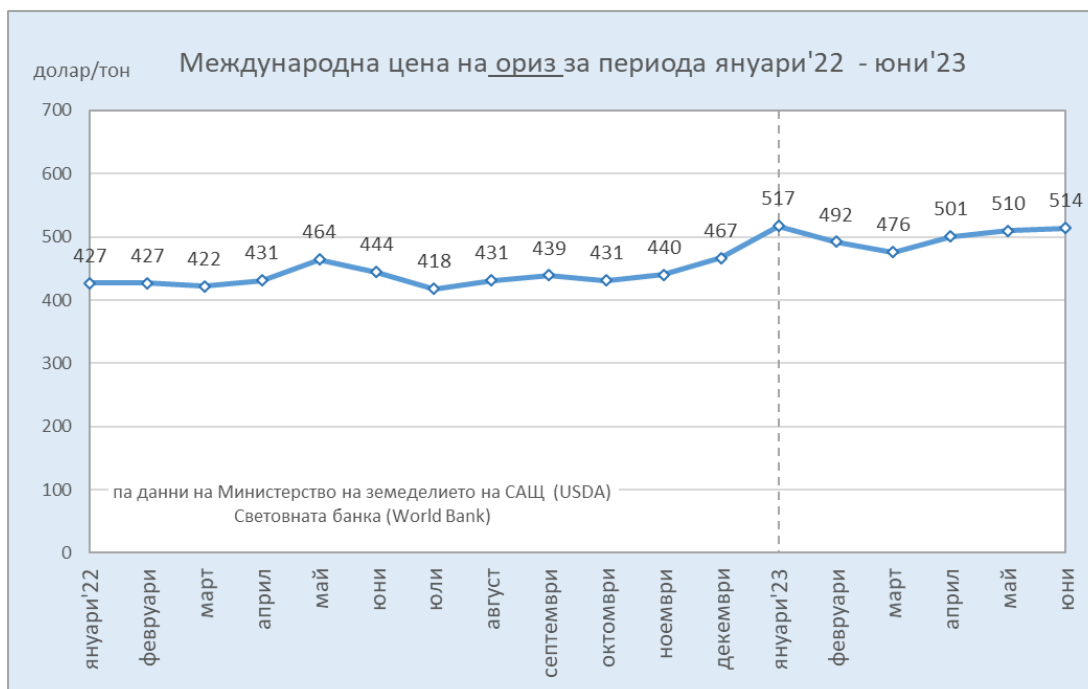
фигура 95 Цена на царевичата на Чикагската стокова борса за периода януари'22–юни'23

фигура 96 Цена на царевицата на Чикагската борса за периода януари'14–юни'23

През месец юни международната цена на ориза по данни на Министерство на земеделието на САЩ (USDA)²⁷ е 514 долар/тон. През последните три месеца се наблюдава лек ръст, като спрямо март покачването на цената е 38 долара (58%). На годишна база е отчетен ръст на стойностите от 16% (70 долара). *фигура 97*

Пиковите стойности на международната цена на ориза са регистрирани през 2008 г. – 907 долар/тон. *фигура 98*

фигура 97 Международна цена на ориз за периода януари'22 – юни'23

²⁷ <https://www.usda.gov/>

фигура 98 Международна цена на ориз за периода януари'99 – юни'23

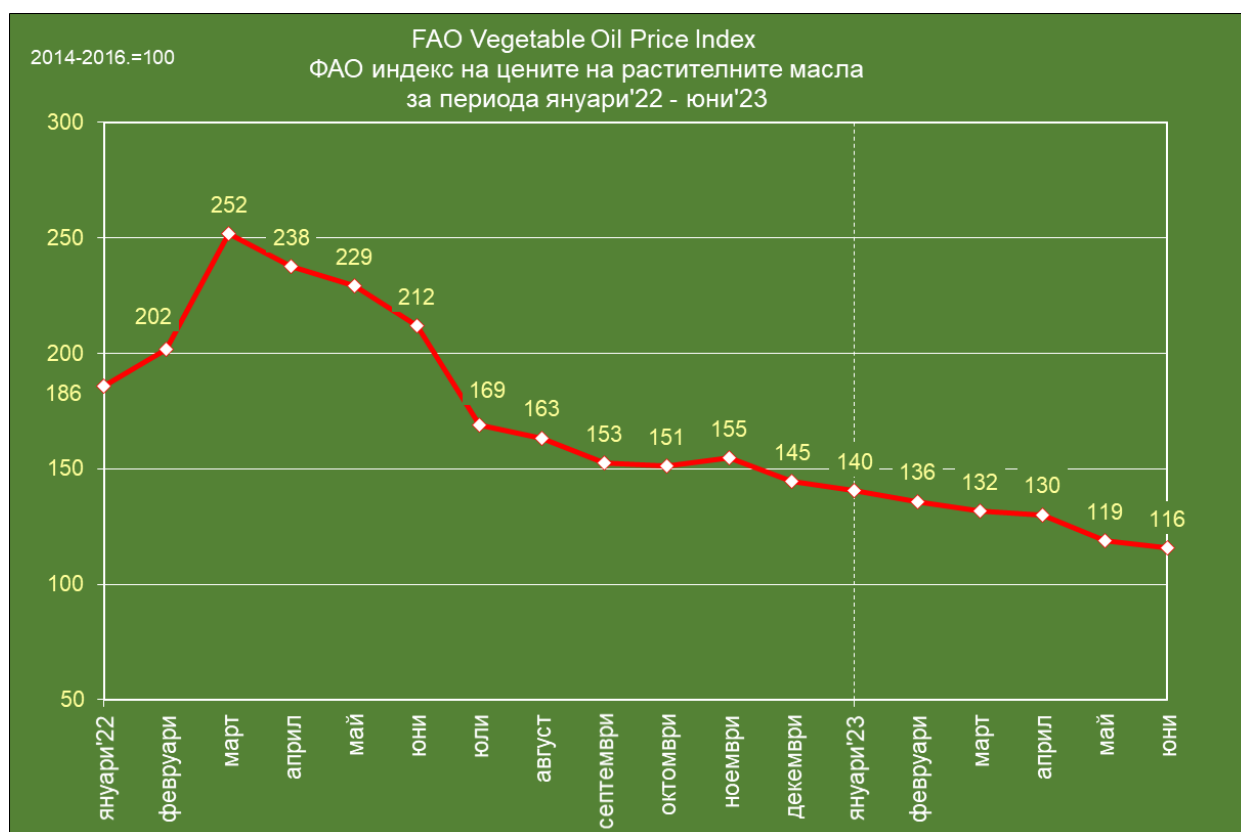
- **Международни цени на растителните масла**

Индексът на цените на растителните масла на ФАО²⁸ през юни е 115,8 пункта, което е спад от 2,9 пункта (2,4%) спрямо показанията през май и достига най-ниското си ниво от ноември 2020 г. *фигура 100*

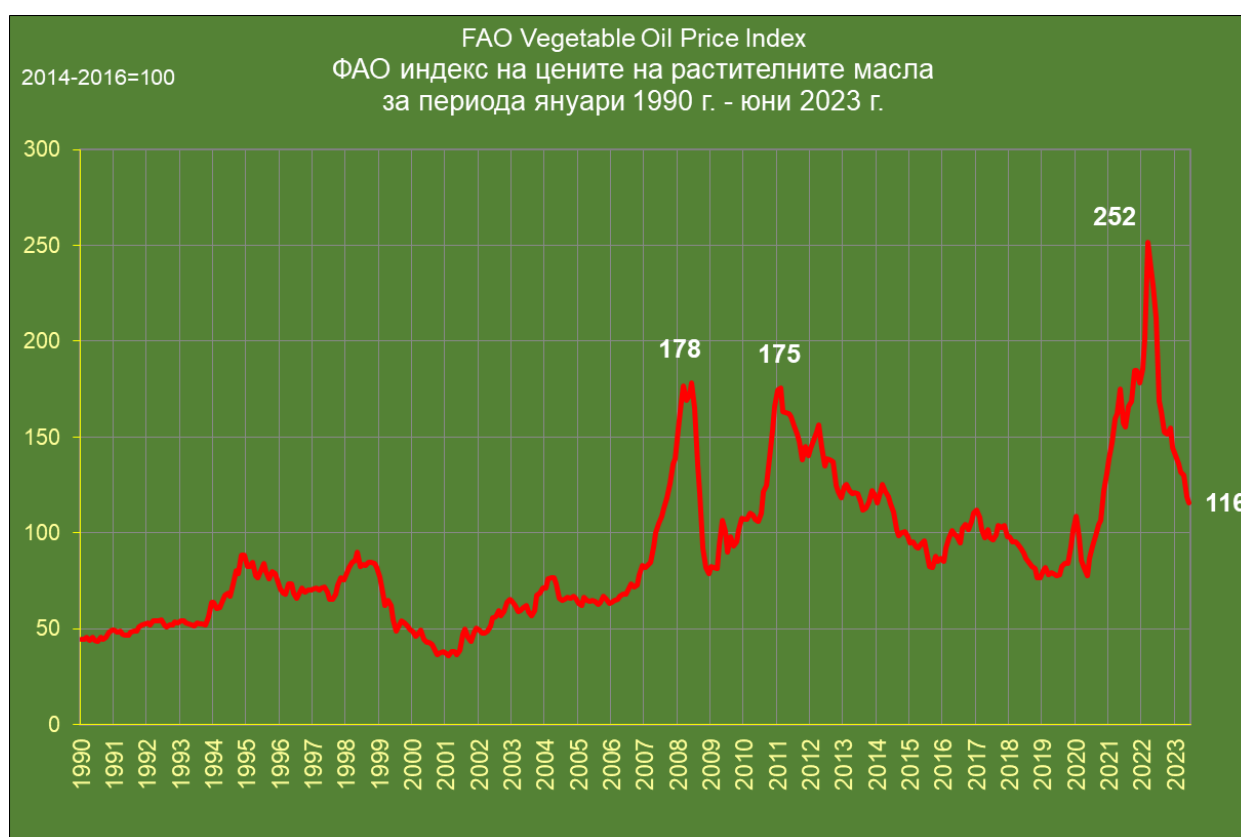
Продължаващият спад в стойността на този индекс се дължи на намалението на световните цени на палмово и слънчогледово масло на фона на известен ръст на котировките за соево и рапично масло. Спадът на международните цени на палмовото масло продължава за втори пореден месец, движен както от сезонните увеличения на производството в основните страни производителки, така и от продължаващото слабо световно търсене на внос. Световните цени на слънчогледовото олио също продължават да падат на фона на значителен обем експортно предлагане.

В същото време международните цени на соевото масло се повишават спрямо предходния месец, поради опасенията, породени от установеното сухо време в части от основните производствени региони в Съединените американски щати. Възстановяването на световните цени на рапичното масло е свързано и с неблагоприятните климатични условия в някои региони на Канада и Европа. *фигура 99*

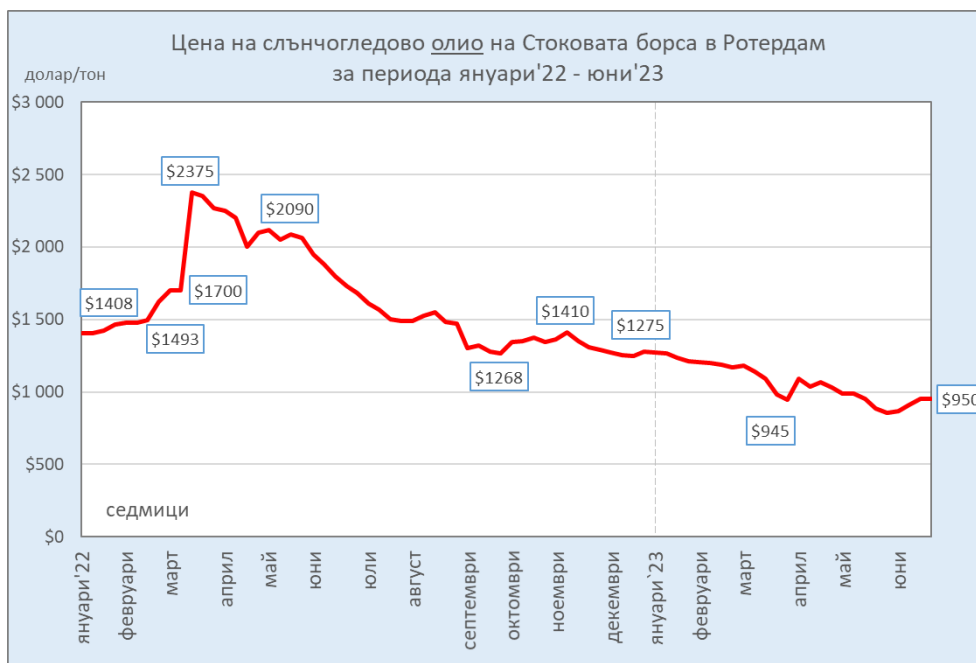
²⁸ В състава на този индекс влизат палмовото, соевото, рапичното и слънчогледовото масла

фигура 99 ФАО индекс на растителните масла за периода януари'22 – юни'23

фигура 100 ФАО индекс на растителните масла за периода януари 1990 г. – юни 2023 г.

фигура 101 Цена на нерафинирано слънчогледово олио на Ротердам януари'22/юни'23

В началото на юни цената на слънчогледовото олио на борсата в Ротердам²⁹ тръгва от ниво 865 долара. През следващите седмици се заражда възходящ тренд. През последната седмица на месеца кривата стъпва на ниво от 950 долара. На годишна база е регистрирано понижение на цената с 889 долара (49%). *фигура 101* Най-високите стойности на олиото в Ротердам са регистрирани праз месец март 2022 г. (2375 долара), като продължават да надвишават високите нива от 2021 г. *фигура 102*

фигура 102 Цена на нерафинирано слънчогледово олио на Ротердам януари'13/юни'23

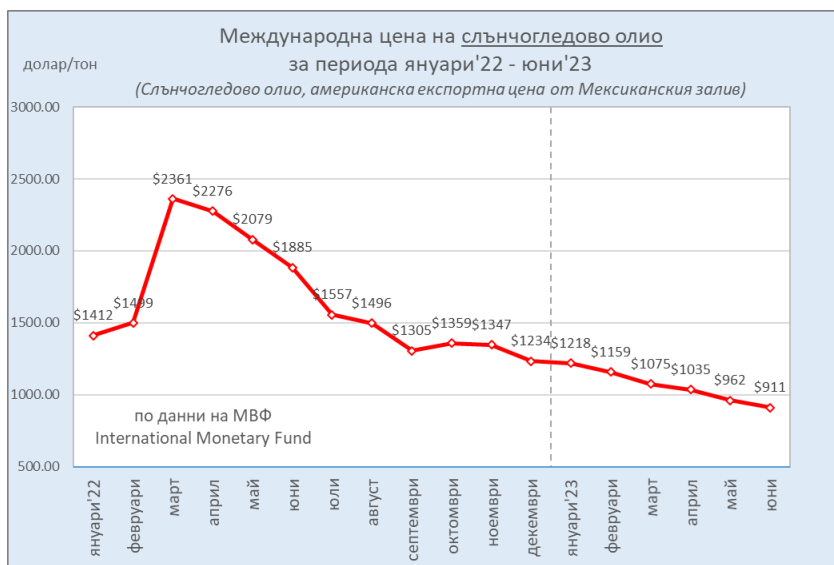
²⁹ <https://commoprices.com/en/series/DF7PS/sunflower-oil-crude-ex-tank-rotterdam-global-market>

Аналогични са изводите при анализирането на цената на олиото по данни на Международния валутен фонд³⁰, за експортната цена на САЩ от Мексиканския залив³¹.

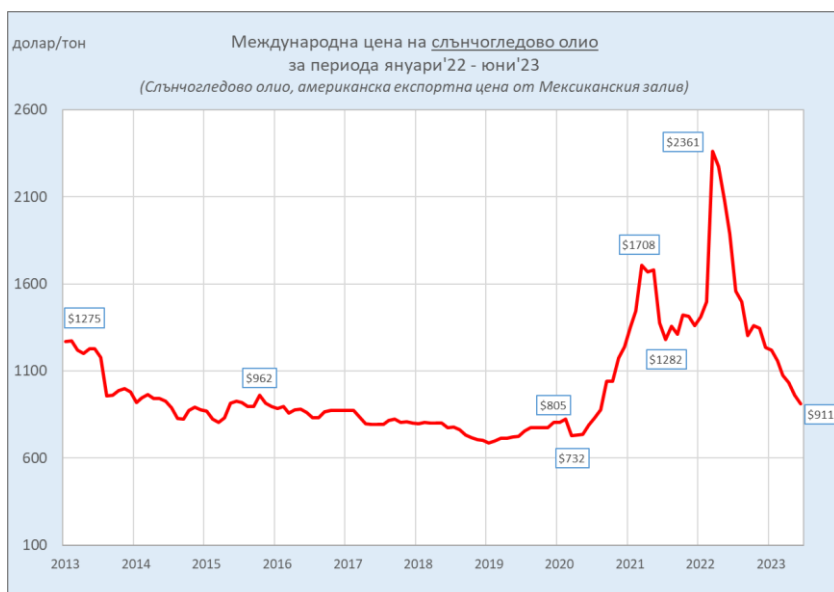
През юни цената по тези данни е 911 долар/тон, като се запазва низходящият тренд, наблюдаван от месец март миналата година, когато беше достигнат исторически пик. Понижението на цената на годишна база е 974 долара (51,7%).

фигура 103

Пиковите стойности, достигнати през март 2022 г. от 2361 долар/тон са най-високите за последните девет години. Преди това покачване на цената, най-високото ниво беше през 2013 г. – 1275 долар/тон. *фигура 104*

фигура 103 Международна цена на олио по данни на МВФ за периода януари'22 – юни'23

фигура 104 Международна цена на олио по данни на МВФ за периода януари'13 – юни'23

³⁰ [International Monetary Fund](https://www.imf.org/)

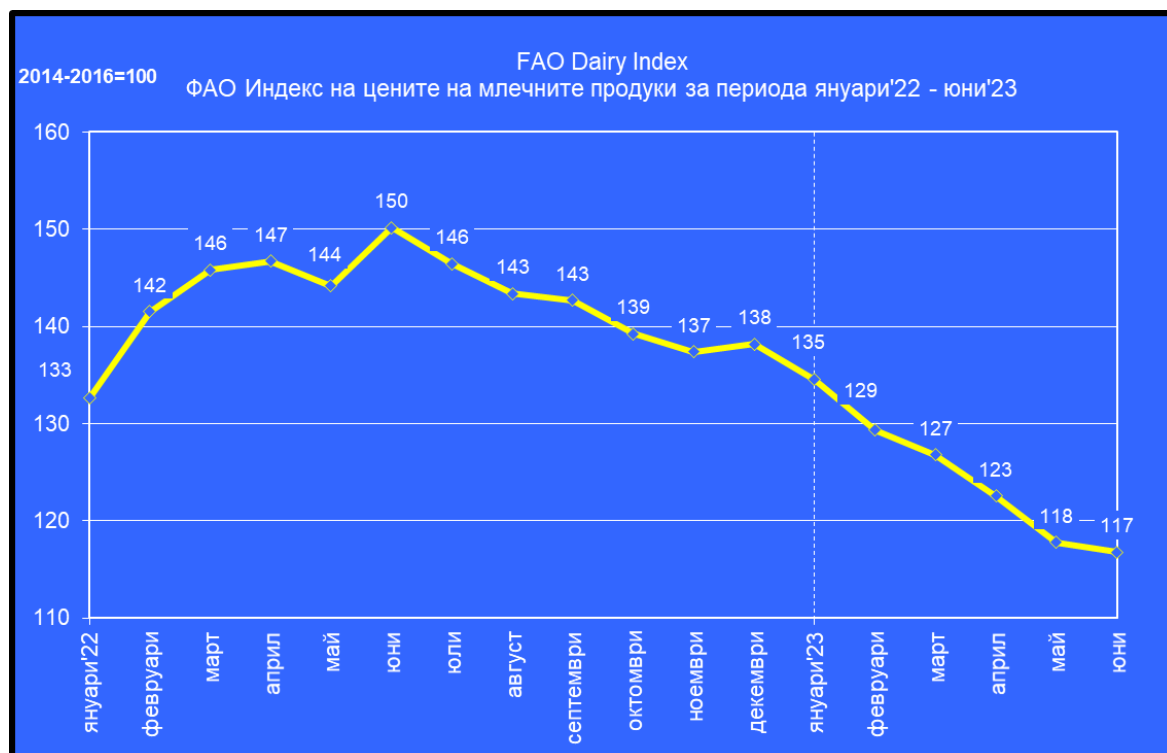
³¹ Sunflower Oil, US export price from Gulf of Mexico, US Dollars per Metric Ton

- **Международни цени на млечните продукти**

Индексът на цените на млечните продукти на ФАО³² през юни е 116,8 пункта, като регистрираният спад спрямо май е от 1,0 пункта (0,8 %) и от 33,4 пункта (22,2 %) спрямо същия месец на 2022 г.

Понижението на стойността на този индекс, регистрирано през юни, отново е свързано с понижение на международните цени на сиренето, поради наличието на значително експортно предлагане, предимно в Западна Европа, на фона на сезонно увеличение на производството на мляко и лек спад в продажбите на дребно. Цените на пълномасленото мляко на прах се понижават леко поради по-ниските покупки на внос от страните от Северна Азия и увеличените доставки, особено от Нова Зеландия.

В същото време световните цени на маслото се повишават, поради силното търсене на спот пазара, главно от Близкия изток, и увеличението на вътрешните продажби на дребно в Западна Европа. Цените на обезмасленото мляко се повишават леко, тъй като вносът се увеличи, за да отговори на краткосрочните нужди на фона на очакваните съкращения на доставките през следващите месеци, свързани със сезонното забавяне на производството в Западна Европа. *фигура 105, фигура 106*

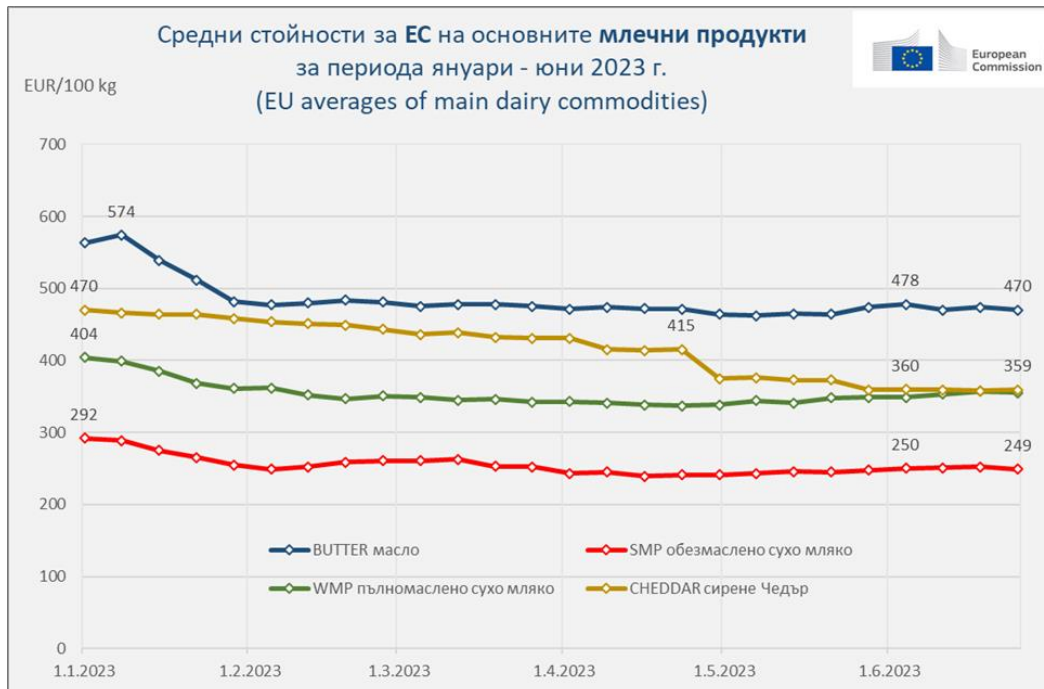
фигура 105 ФАО индекс на млечните продукти за периода януари'22 – юни'23

³² В състава на този индекс са включени масло, обезмаслено и пълномаслено сухо мляко и сирене

фигура 106 ФАО индекс на млечните продукти за периода януари 2006 г. – юни 2023 г.

Данните от Евростат³³ на ЕС показват успокояване на европейския пазар на млечни продукти. През първия месец на годината стойностите тръгват от високи нива, след което се наблюдава стабилизиране на цените на маслото, сухите млека и сиренето на европейско ниво. Таблица 16 фигура 107

фигура 107 Средни стойности за ЕС на основните млечни продукти към месец юни 2023 г.

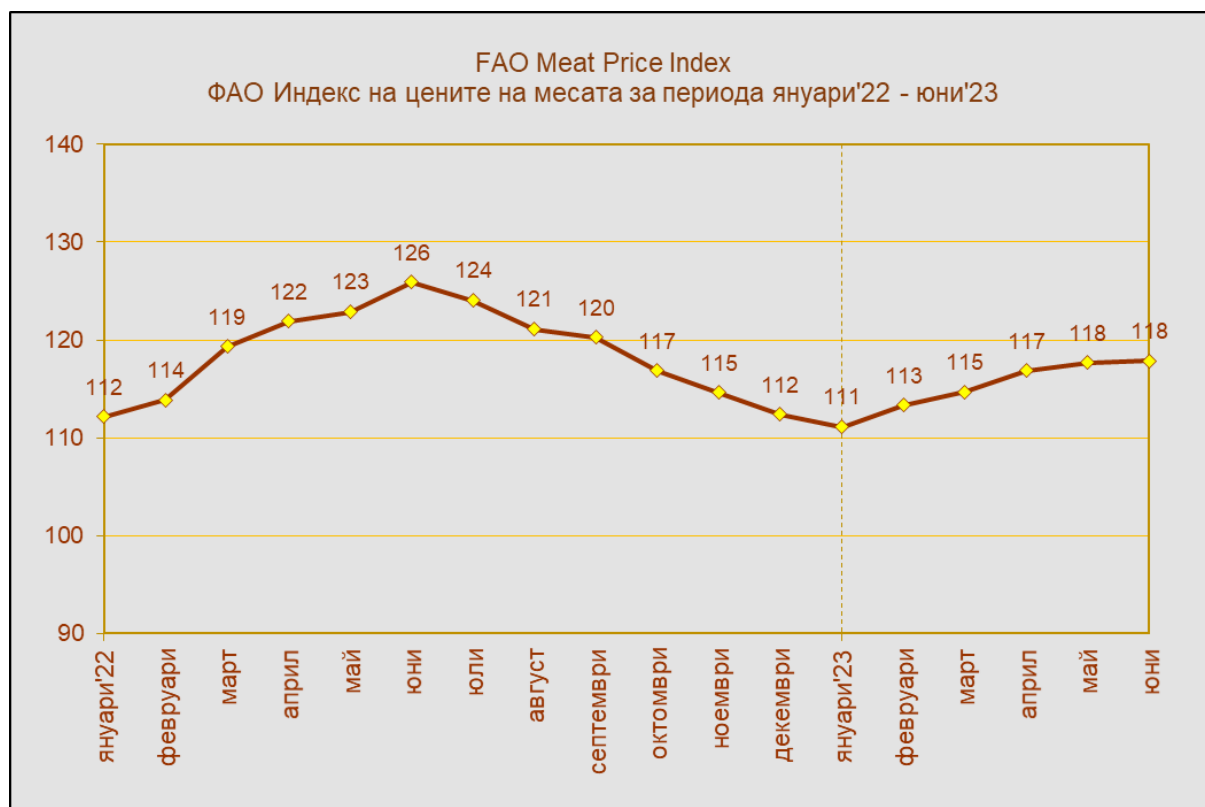
³³ Евростат е статистическата служба на Европейския съюз. Тя отговаря за публикуването на висококачествени европейски статистически данни и показатели, които дават възможност за сравнения между държавите и регионите.

Таблица 16 Средни стойности за ЕС на основните млечни продукти към месец юни 2023 г.³⁴

data	BUTTER масло	SMP обезмаслено сухо мляко	WMP пълномаслено сухо мляко	CHEDDAR сирене Чедър
1.1.2023	563	292	404	470
8.1.2023	574	289	399	466
15.1.2023	539	275	385	464
22.1.2023	512	265	368	464
29.1.2023	482	255	361	458
5.2.2023	477	249	362	454
12.2.2023	480	252	352	451
19.2.2023	484	259	347	449
26.2.2023	481	261	351	443
5.3.2023	475	261	349	436
12.3.2023	478	263	345	439
19.3.2023	478	253	346	432
26.3.2023	475	252	342	431
2.4.2023	471	243	343	431
9.4.2023	474	245	341	415
16.4.2023	472	239	338	414
23.4.2023	471	241	337	415
30.4.2023	464	241	338	375
7.5.2023	462	243	344	376
14.5.2023	465	246	341	373
21.5.2023	464	245	348	373
28.5.2023	474	248	349	359
4.6.2023	478	250	349	360
11.6.2023	470	251	353	359
18.6.2023	474	252	357	358
25.6.2023	470	249	355	359
2.7.2023	466	245	354	359
9.7.2023	468	240	353	357
16.7.2023	459	240	353	358
23.7.2023	454	227	341	358
30.7.2023	458	230	339	358

³⁴ Източник: Регламент (ЕС) № 2017/1185 Член 11 - Приложение I.7
(Source: Regulation (EU) No 2017/1185 Article 11 - Annex I.7)

- **Международни цени на месата**

фигура 108 ФАО индекс на месата за периода януари 2022 г. – юни 2023 г

Стойността на Индекса на цените на месото ФАО³⁵ през месец юни е 117,9 пункта, като практически е без промяна спрямо майското ниво.

Ръстът на международните котировки на птичето и свинското месо е почти напълно компенсирал от спада на котировките за говеждо и овнешко месо.

В същото време стойността на този индекс намалява с 8,1 пункта (6,4%) спрямо същия период на миналата година.

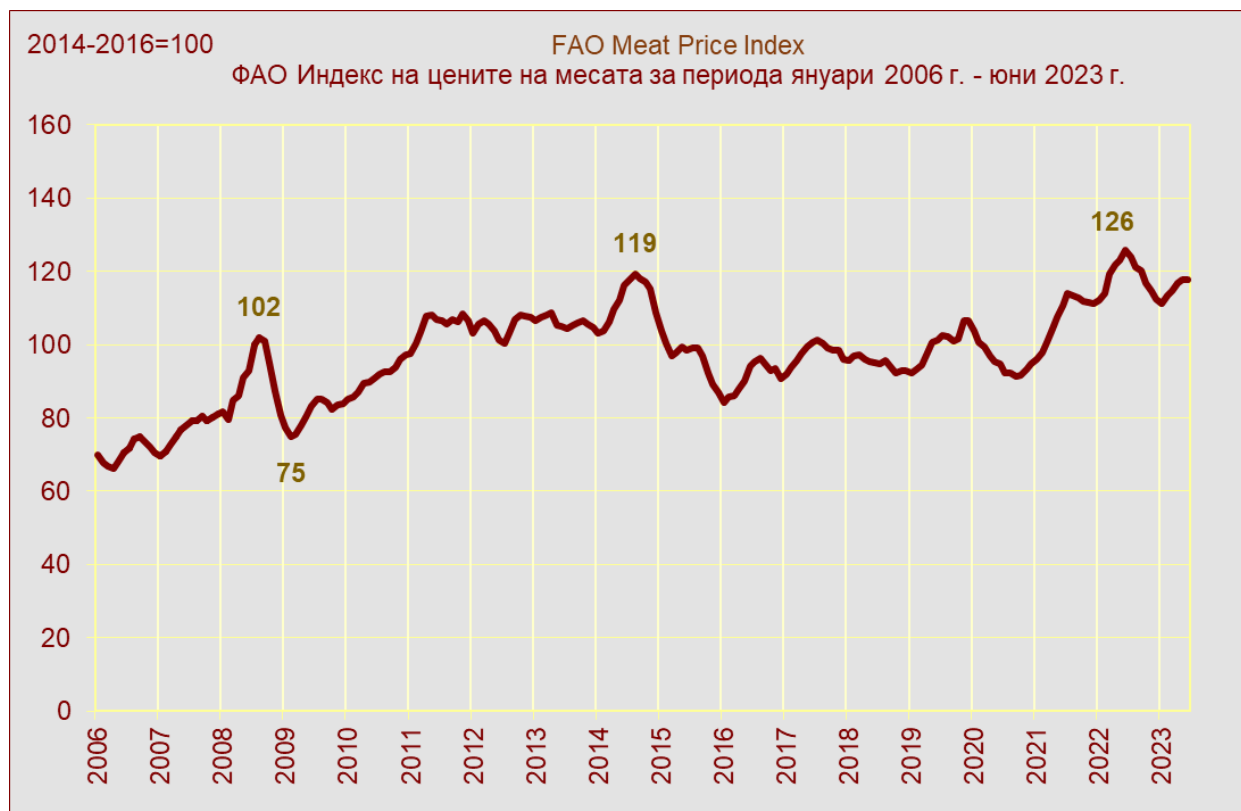
Международните цени на птичето месо продължават да се покачват, водени от силното търсене на внос от Източна Азия, особено от Бразилия, на фона на продължаващия натиск върху предлагането във връзка с масивни огнища на инфлуенца по птиците.

От своя страна поскъпването на свинското месо е свързано с продължаващото ограничено предлагане във водещите производствени региони, предимно в Европейския съюз.

³⁵ В този индекс са включени свинско, говеждо, овче и птиче месо

За разлика от това, международните цени на говеждо месо леко намаляват поради повишената наличност за износ, особено в Австралия.

Цените на агнешкото също падат на фона на силното предлагане в Океания. *фигура 109*

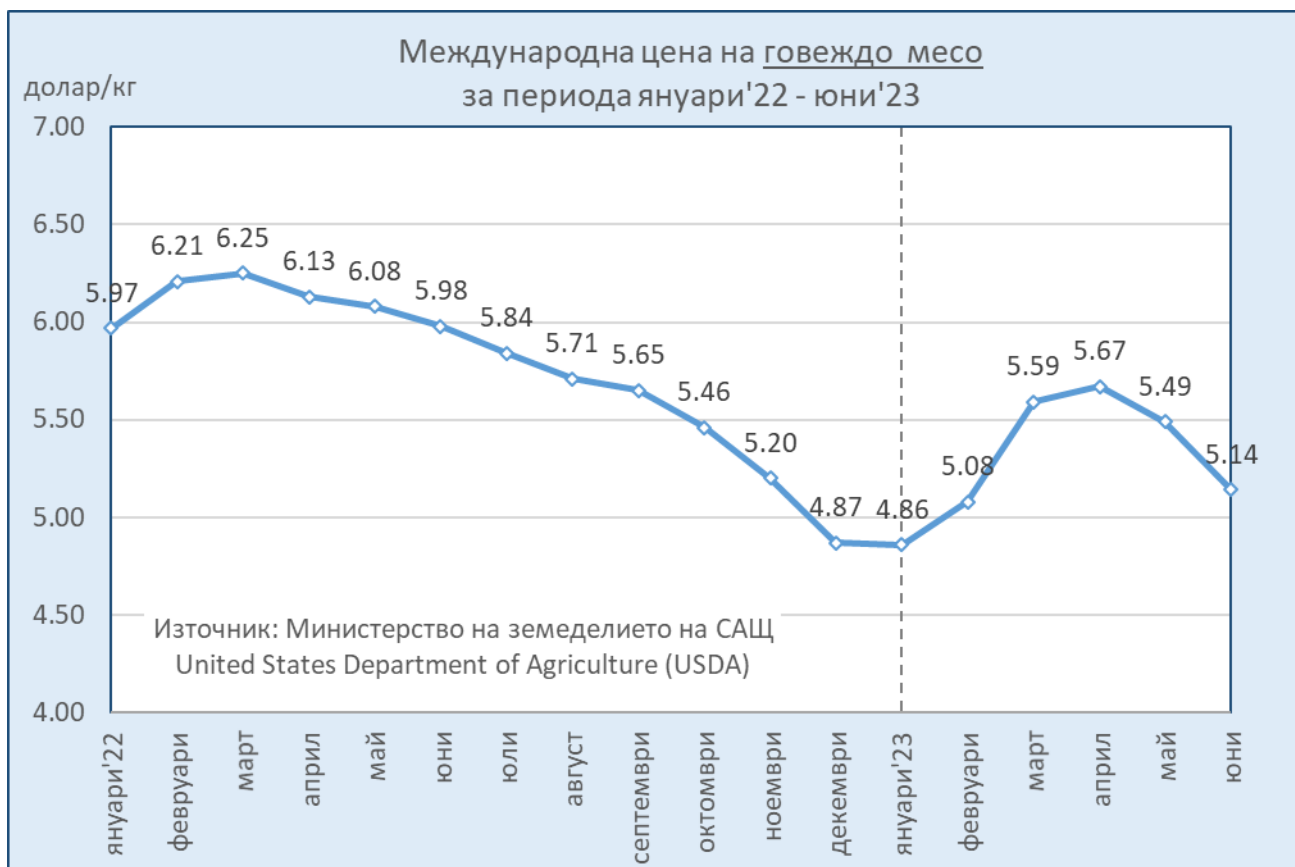
фигура 109 ФАО индекс на месата за периода януари 2006 г. – юни 2023 г.

Наблюденията на цените на говеждото месо по данни на Министерство на земеделието на САЩ³⁶ показват низходящ тренд на кривата от м. април 2022 г. до сега. От началото на настоящата година кривата обръща посоката си и стойностите започват да се покачват. През април 2023 г. е отчетена цена от 5,67 долар/кг.

Спрямо януари има ръст на стойностите от 16,6% През месец юни цената на говеждото месо е 5.14 долар/кг, като спрямо месец април е отбелязан спад от 9%, а на годишна база намалението на цената е 14% *фигура 110*

При международната цена на говеждото месо се наблюдава пик на цената през 2014 г. (6,17 долар/кг) и през 2022 г. – 6.25 долар/кг. *фигура 111*

³⁶ United States Department of Agriculture (USDA); Министерство на земеделието на САЩ

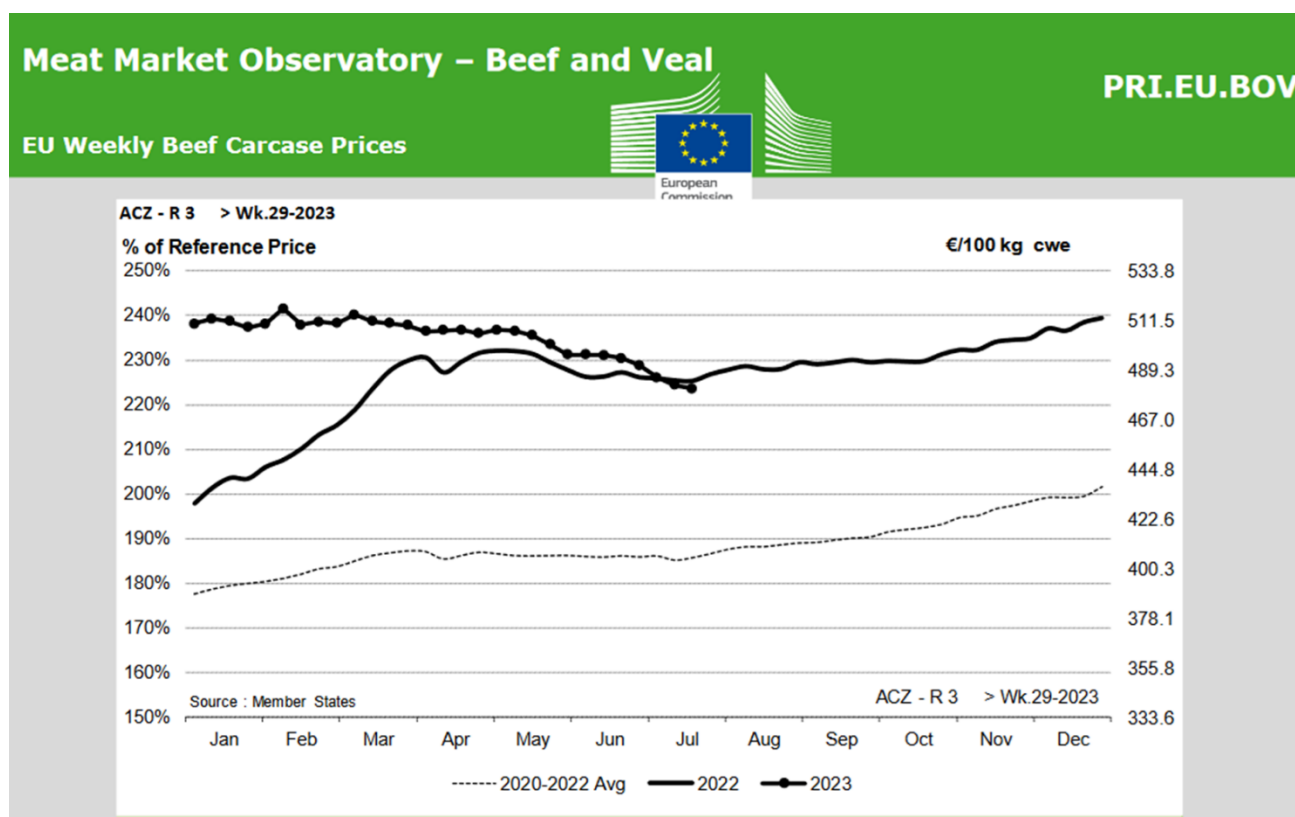

фигура 110 Международна цена на говеждо месо по данни на USDA януари'22 – юни'23

фигура 111 Международна цена на говеждо месо по данни на USDA януари'99 – юни'23

Данните на Евростат сочат за стабилни цени на говеждото месо през първите месеци на годината и плавен низходящ тренд в периода април – юни. *фигура 112*

фигура 112 Цена на телешко трупно месо към юни 2023 г. в ЕС³⁷

Наблюденията на цените на свинското месо по данни на CME Group³⁸ показват, че от началото на годината до месец април кривата има низходящ тренд, когато цената е 1,54 долар/кг.

В периода април – юни се наблюдава устойчив възходящ тренд и цената стъпва на ниво от 2.07 долара.

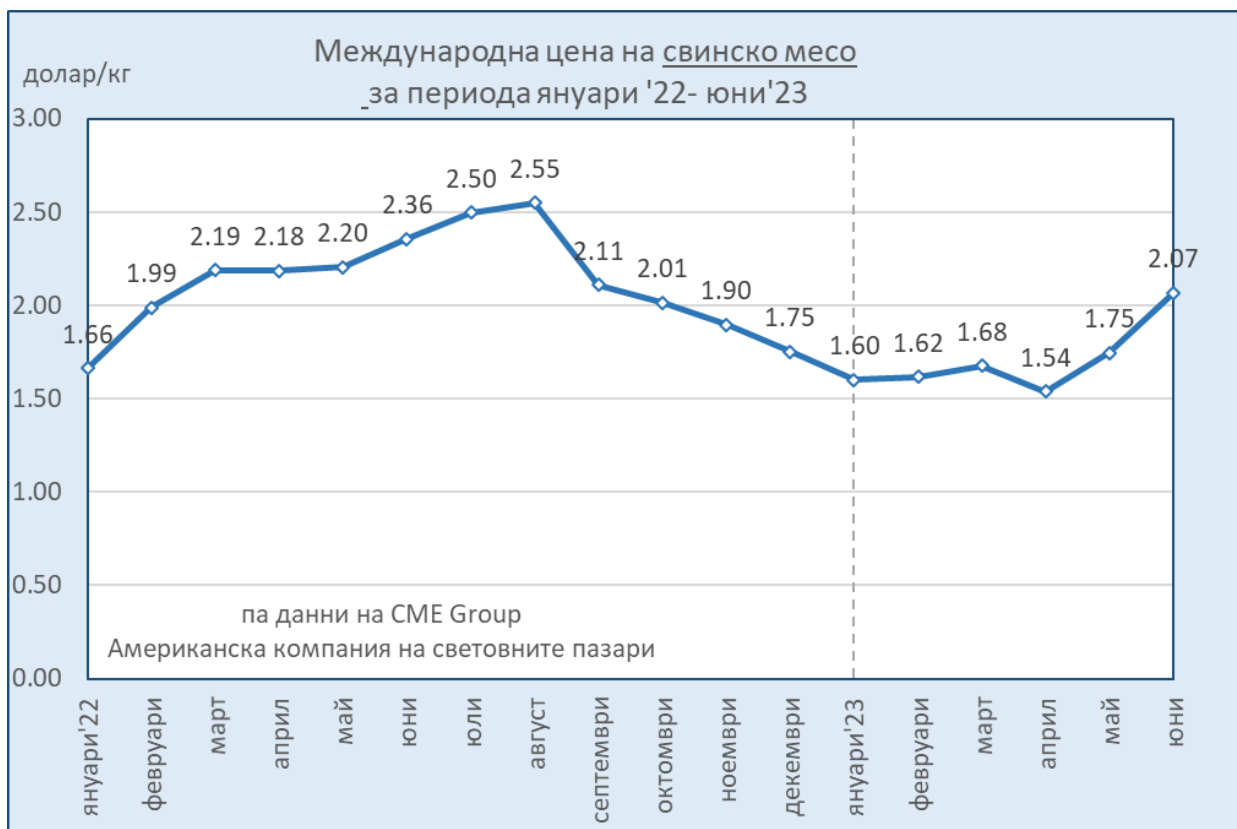
Покачването на цената спрямо януари е 29%.

На годишна база е отчетен спад на стойностите от 12%. *фигура 113*

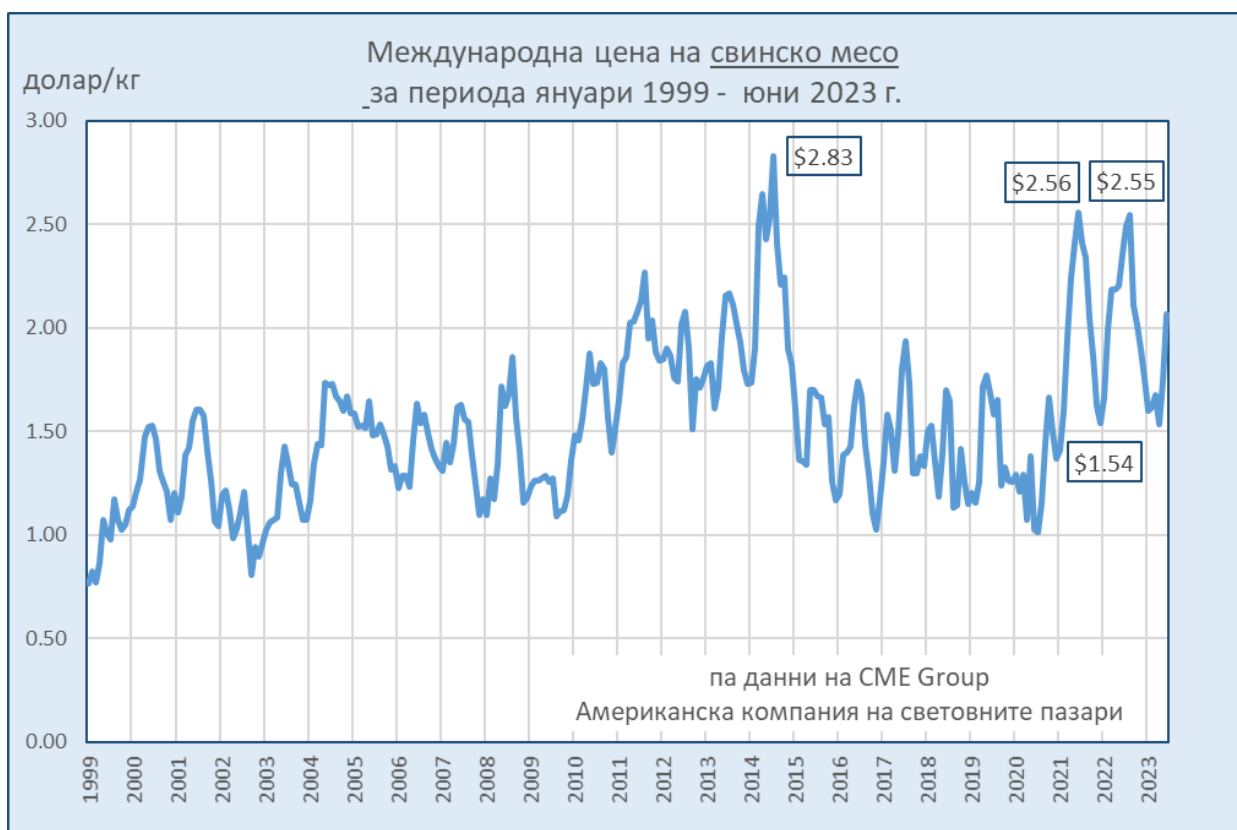
Най-високите регистрирани цени за последните години са през 2014 г. – 2,83 долар/кг. *фигура 114, фигура 115*

³⁷ Обсерватория на пазара на месо - говеждо и телешко месо ЕС

³⁸ CME Group - американска компания на световните пазари

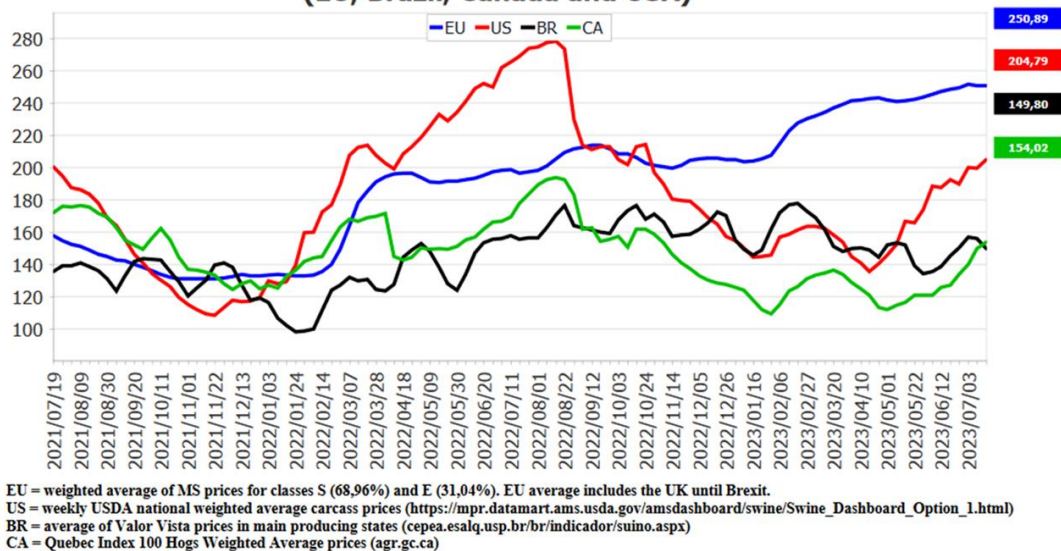

фигура 113 Международна цена на свинското месо по данни на CME Group януари'22/ юни'23

фигура 114 Международна цена на свинското месо по данни на CME Group януари'99/ юни'23

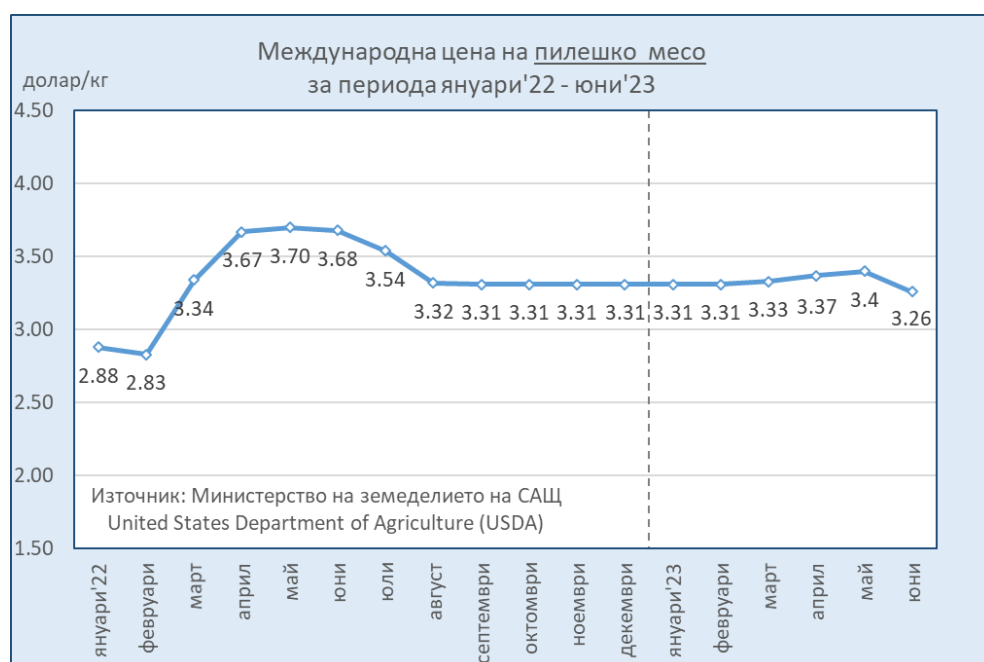
World weekly average Pig Prices 2021-2023 in Euro / 100Kg carcass (EU, Brazil, Canada and USA)

фигура 115 Международни цени на свинското месо към юни'23 г. в Бразилия, Канада, САЩ и ЕС³⁹

От месец юли 2022 г. се наблюдава изключително стабилна цена на пилешкото месо по данни на Министерство на земеделието на САЩ.⁴⁰

През първите три месеца на 2023 г. кривата се задържа на ниво, близко до нивата от предходните месеци – 3,33 долар/кг, а през април е отчетен минимален ръст и цената е 3.37 долар/кг. През май цената се покачва още малко до 3.40 долара, а през юни кривата отново тръгва надолу е стъпва на ниво от 3.26 долара. Цената на пилешкото месо по тези данни е най-висока през месец май 2022 г. и е 3,70 долара/кг. *фигура 116, фигура 117, фигура 118*

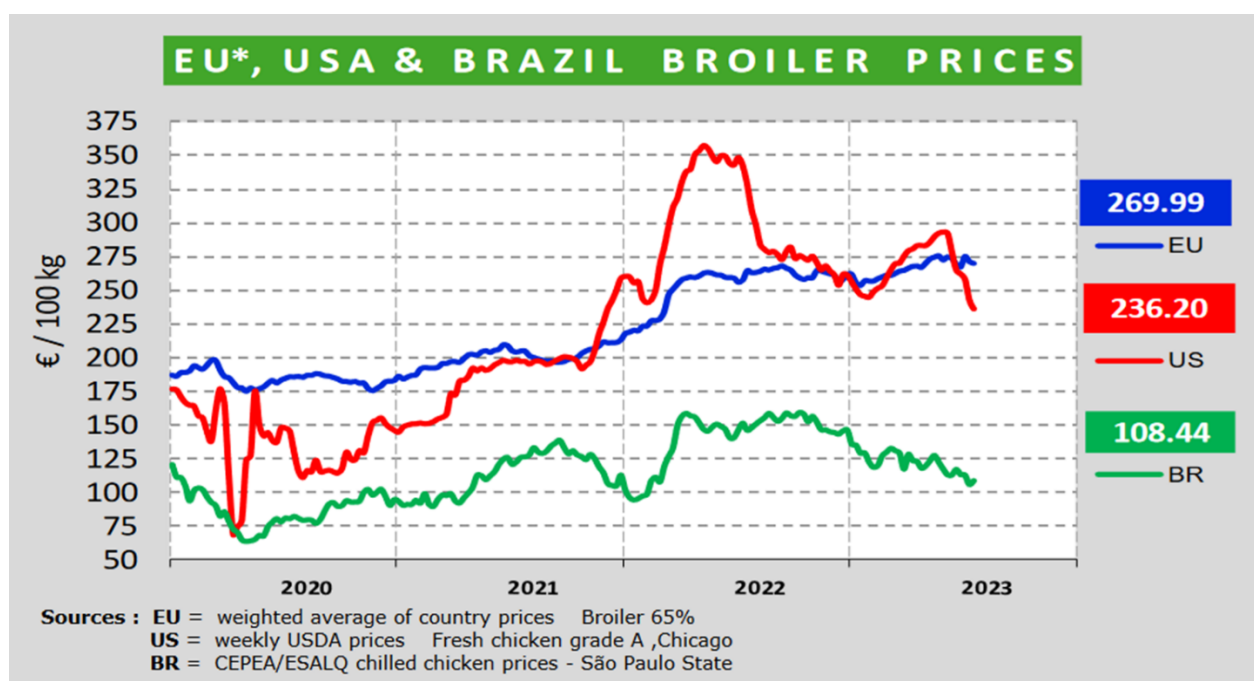
фигура 116 Международна цена на пилешко месо по данни на USDA януари'22 – юни'23

³⁹ Източник ЕС

⁴⁰ Към момента на изготвяне на бюлетина данните за месата на USDA са до месец април 2023 г.

фигура 117 Международна цена на пилешко месо по данни на USDA януари'99 – юни'23

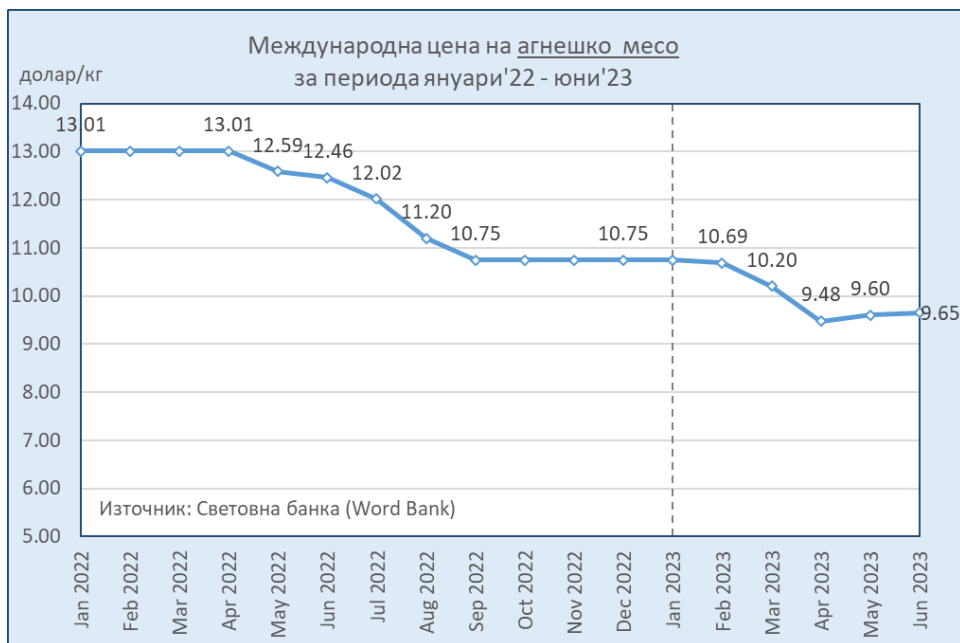

фигура 118 Международни цени на пилешкото месо към м. юни 2023 г. в Бразилия, САЩ и ЕС⁴¹

⁴¹ Източник ЕС

Наблюденията на цените на агнешкото месо по данни на Световната банка⁴² и Журнала за търговия с месо⁴³ показват, че през есента и зимата на миналата година цената на агнешкото месо е изключително стабилна и е на ниво от 10,75 долар/кг. От месец февруари 2023 г. цената започва да пада и през месец април кривата стъпва на ниво от 9,48 долара. През следващите два месеца кривата се стабилизира около ниво от 9.60долар/кг. *фигура 119*

Най-високите регистрирани цени за последните години са през април 2022 г. – 13,01 долар/кг. *фигура 120*

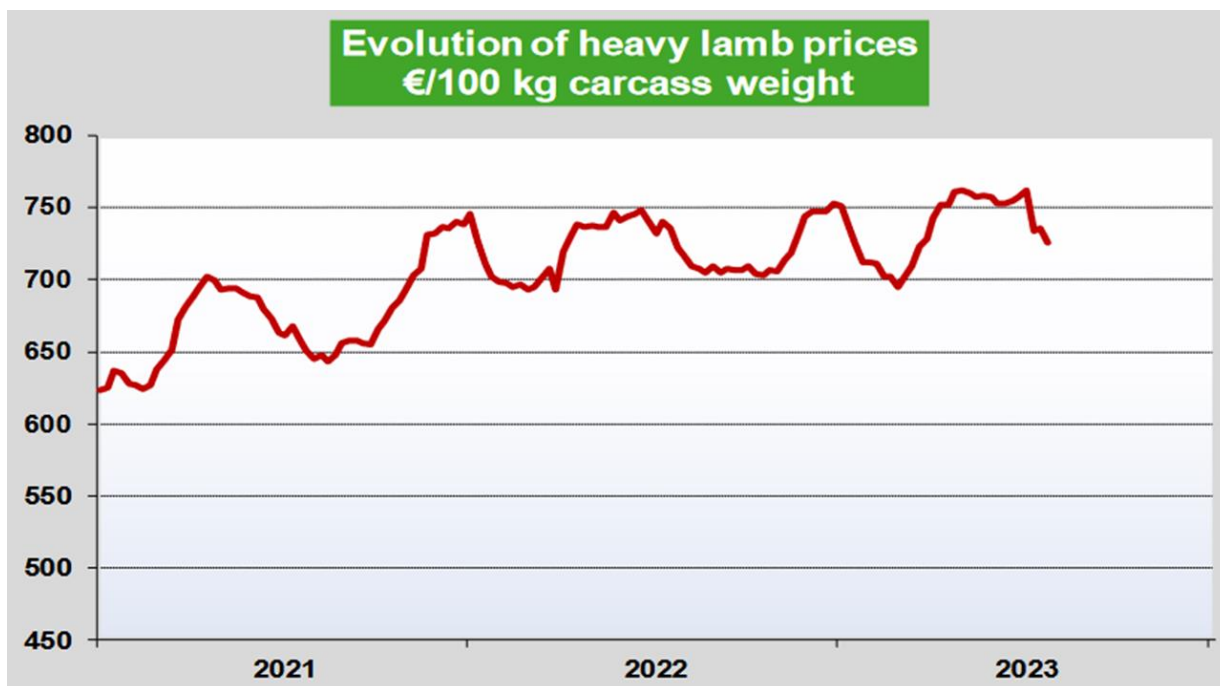
фигура 119 Международна цена на овнешко месо по данни на Word Bank януари'22 – юни'23

фигура 120 Международна цена на агнешко месо по данни на Word Bank януари'99 – юни'23

⁴² [Word Bank](#)

⁴³ Meat Trade Journal

фигура 121 Международна цена на агнешко месо за страните от ЕС за 2021 г. – юни 2023 г.

• Международни цени на захарта

Индексът на цените на захарта FAO⁴⁴ през юни е 152,2 пункта, като наблюдаваният спад спрямо показанията през май е от 5,1 пункта (3,2%).

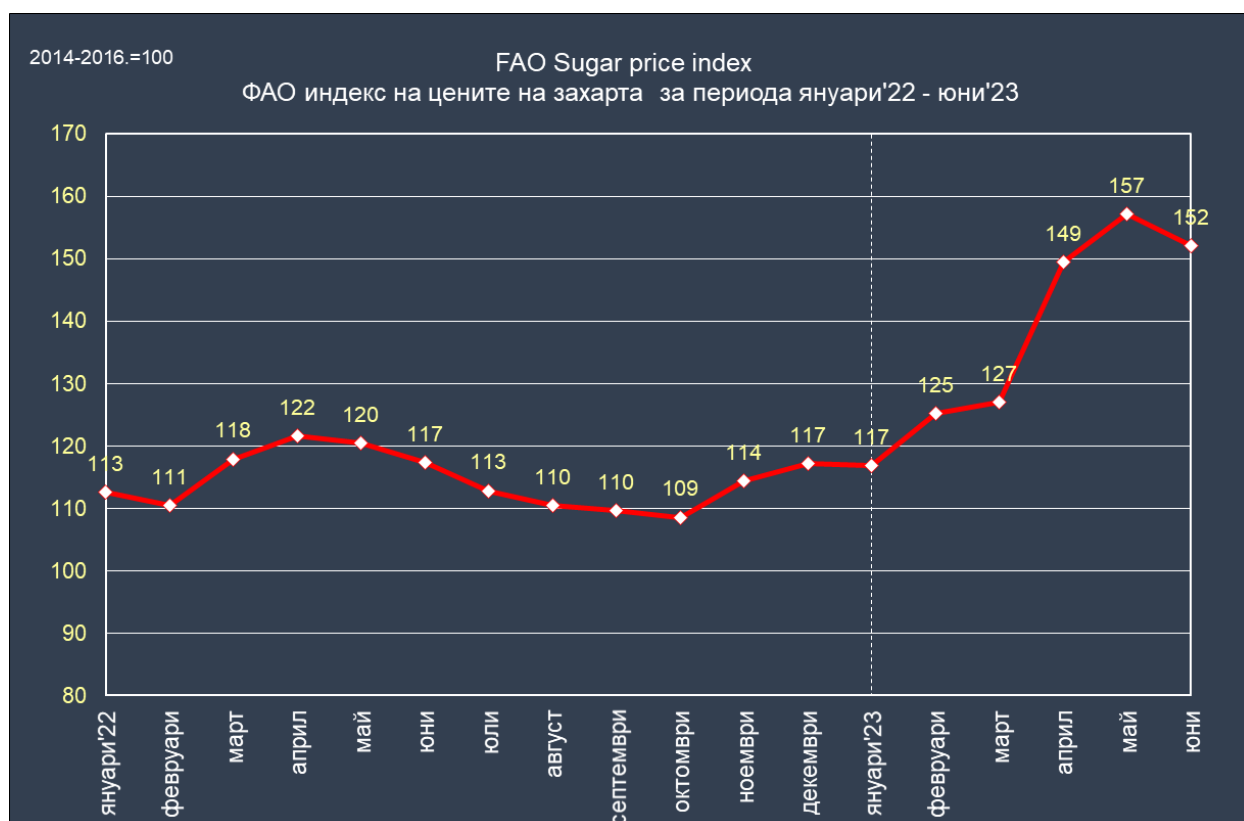
Това е и първият спад след продължително четиримесечно покачване. На сегашното ниво международните котировки на захарта все още са с 34,9 пункта (29,7%) по-високи от същия месец на миналата година.

Спадът на международните цени на захарта, регистриран през юни, се дължи главно на добрата реколта от захарна тръстика в Бразилия през сезон 2023-2024 г. и намаленото глобално търсене на внос, особено от Китай, който е вторият по големина вносител на захар в света.

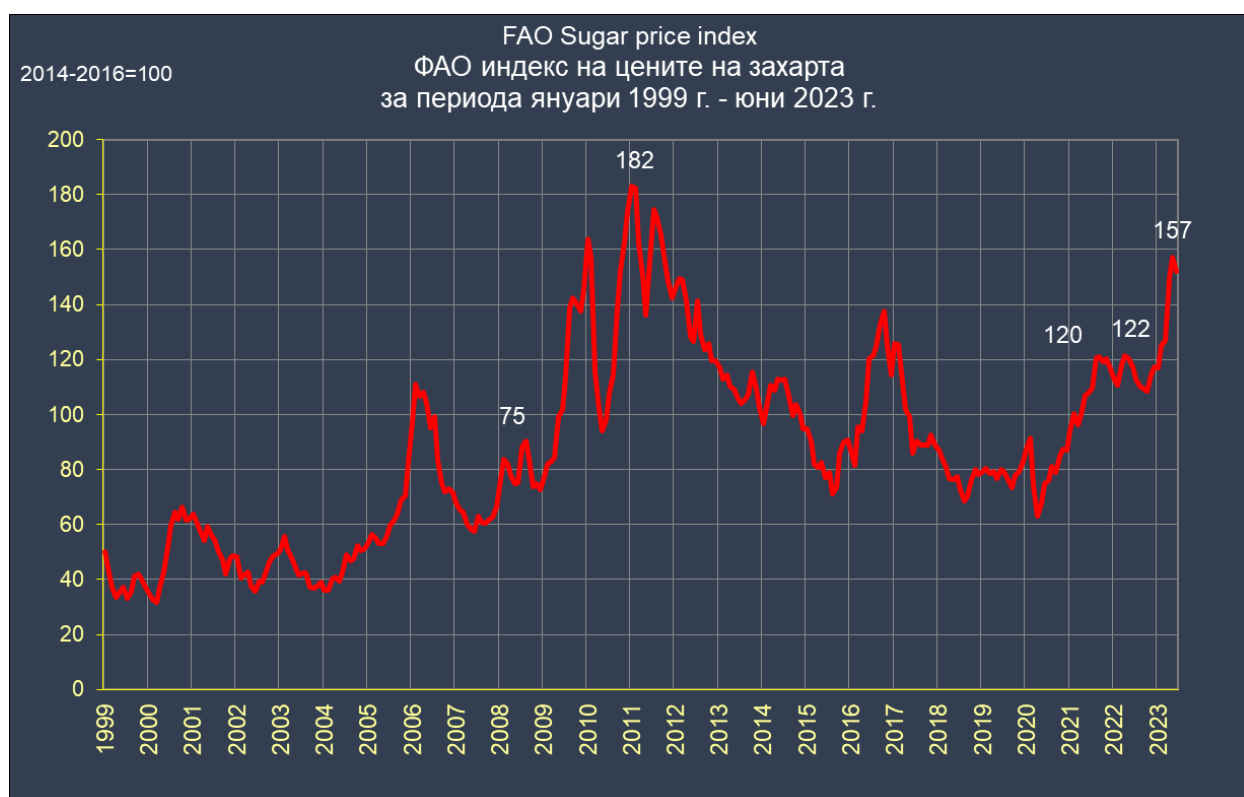
Въпреки това опасенията относно потенциалното въздействие на явлението Ел Ниньо⁴⁵ върху реколтата от захарна тръстика през 2023-2024 г., заедно с укрепването на бразилския реал спрямо щатския долар, не дават възможност на международните цени на захарта да паднат допълнително *фигура 122, фигура 123*

⁴⁴ FAO Sugar price index

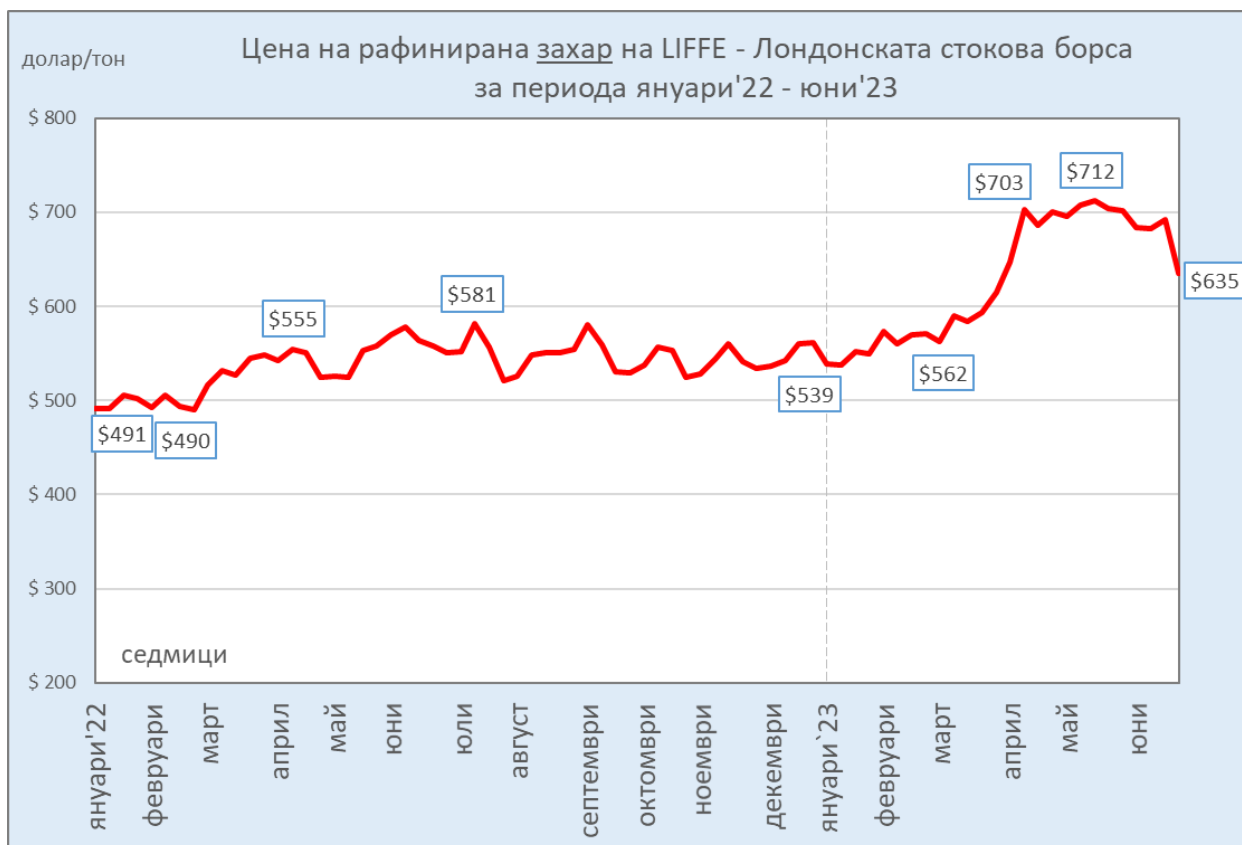
⁴⁵ Ел Ниньо (от [испански](#): *El Niño*) е топлата фаза на [Южното колебание](#), квазипериодично изменение в температурата на повърхностния слой на водата в екваториалната част на [Тихия океан](#).

фигура 122 ФАО индекс цените на захарта за периода януари 2022 г. – юни 2023 г.

фигура 123 ФАО индекс на цените на захарта за периода януари 1999 г. – юни 2023 г.

фигура 124 Цена на рафинирана захар на Лондонската борса през януари'22 – юни'23

От началото на настоящата година цената на рафинираната захар на Лондонската стокова борса има устойчив възходящ тренд.

В началото на юни 2023 г. цената стартира от ниво 683 долара, която се задържа и през втората седмица. През третата седмица е регистриран лек, краткотраен пик, а в края на месеца цената бележи значителен спад и стъпва на ниво от 635 долара.

Средномесечните стойности през месец юни настоящата година са със 109 долара (19%) по-високи спрямо същия месец на предходната година. *фигура 125, фигура 124*

След голямото покачване на цените през 2016 г. (599 долара/тон), кривата има устойчив низходящ тренд, който се обръща в средата на 2019 г. и отново през месец април 2020 г. и януари 2023 г. През третата седмица на месец май 2023 г. е отчетена най-високата стойност от 712 долара от 2014 г. до сега.

фигура 125 Цена на захар на Лондонската стокова борса през януари'14 – май'23

Сходни тенденции се наблюдават при международните цени на захарта по данни на Международната организация за захар⁴⁶

Тя е междуправителствена организация със седалище в Лондон, която се стреми да насърчи търговията и потреблението на захар чрез събиране и публикуване на информация за пазара на захар, проучване на нови употреби на захар и свързани продукти и като форум за междуправителствени дискусии относно захарта. Членството му се състои от 87 държави.

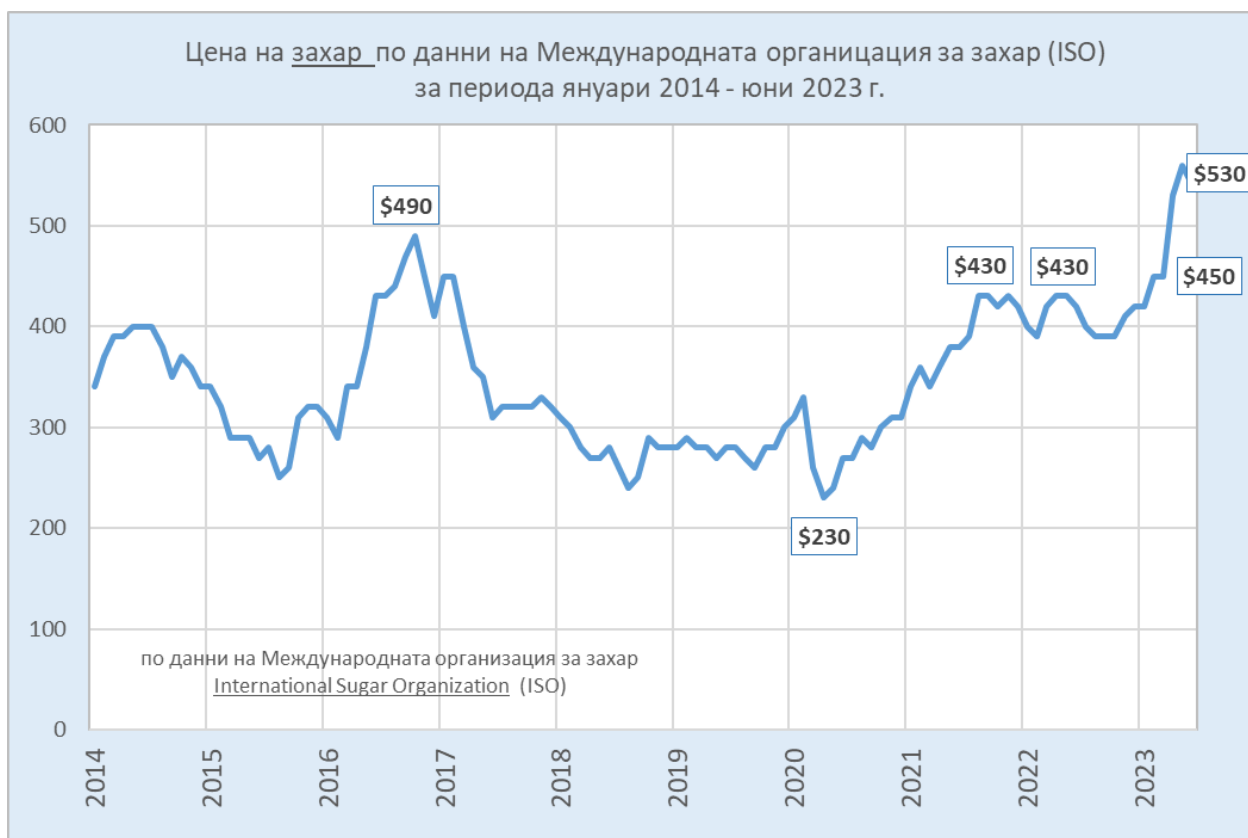
Цената на захарта по тези данни през юни е 540 долара, като отбелязва спад на месечна база от 20 долара (3%), а на годишна база е регистриран ръст от 120 долара (29%). *фигура 126*

Високи стойности по тези данни са отчетени и през 2016 г., когато цената е била 490 долара/тон, но остава под нивото от май настоящата година. *фигура 127*

⁴⁶[ISO International Sugar Organization](http://www.iso.org)

фигура 126 Цена на захар от Международната организация за захар януари'22- юни'23

фигура 127 Цена на захар от Международната организация за захар януари'14-юни'23

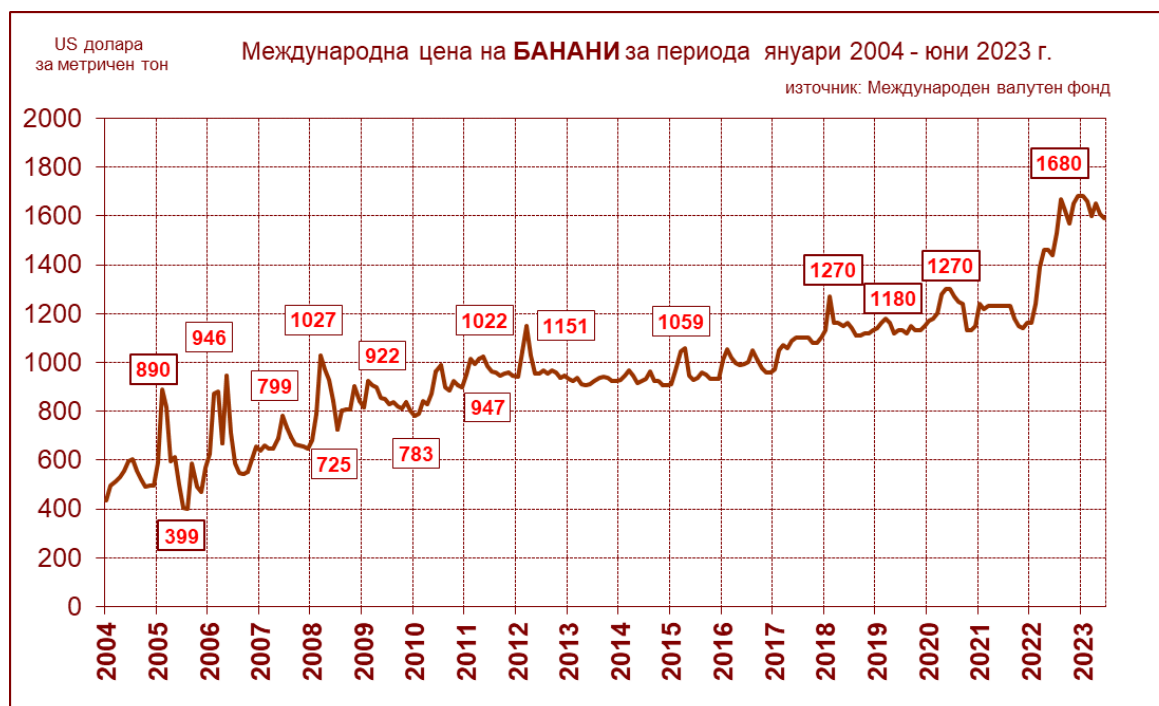
- **Международни цени на плодовете**

Наблюденията от предходните години показват, че цените на бананите и цитрусовите плодове се покачват през пролетта и лятото и през късните есенни месеци започват да падат.

Международната цена на бананите през първия месец на 2023 г. е 1680 долар/тон, като е на нивото от предходния месец и е над кривата от същия месец на миналата година. През следващите месеци кривата има лек низходящ тренд и през месец март цената на бананите е 1600 долар/тон. През април цената на бананите леко се покачва и стъпва на ниво от 1650 долара. В периода май-юни кривата има слаб низходящ тренд, като през юни тя е 1590 долара. *фигура 130*

На най-високо ниво от 2004 г. до сега международната цена на бананите е била през август 2022 г., както и през декември 2022 г. и януари настоящата година, когато цената е 1680 долара. *фигура 128*

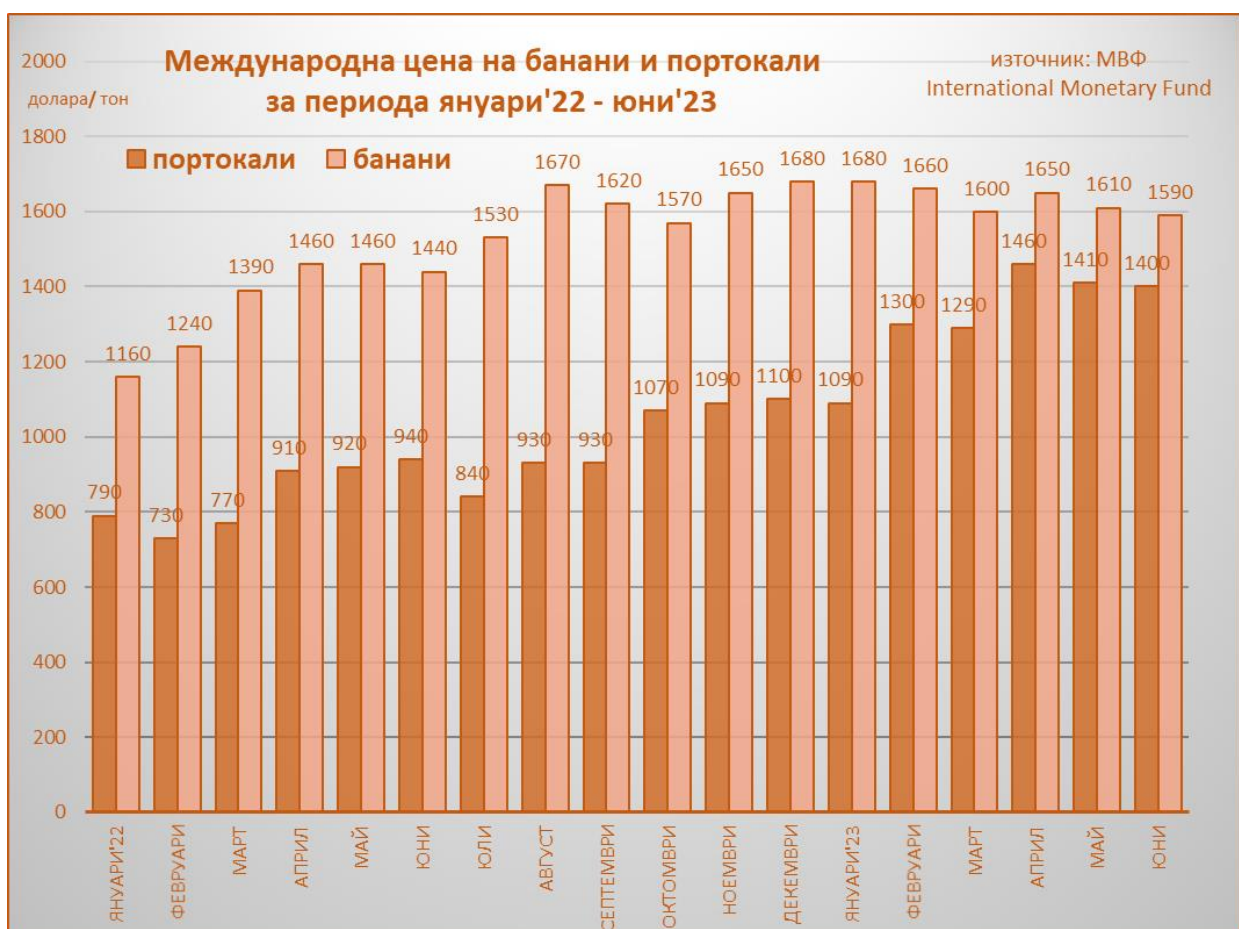
През януари 2023 г. международната цена на портокалите е 1090 долар/тон. През февруари се наблюдава известен ръст на стойностите. През март е отчетена цена от 1290 долар/тон, а през април цената се покачва до 1460 долара. И при портокалите се наблюдава намаление на световните цени, като през юни тяхната цена е 1400 долара. В сравнение със същия месец на предходната година цената на портокалите е с 460 долара (50%) по-висока *фигура 129, фигура 130* Пиковите стойности на цената на портокалите е регистрирана през 2008 г. – 1432 долар/тон и през април 2023 г. – 1460 долара. *фигура 129*

фигура 128 Международна цена на банани за периода януари 2004 г. – юни 2023 г.

фигура 129 Международна цена на портокали за периода януари 2004 г. – юни 2023 г.

фигура 130 Международна цена на банани и портокали за периода януари'22 – юни'23

Цените на цитрусовите плодове в страните от ЕС по данни на Евростат през последните пет години се покачват, като ръстът за съответните страни (Гърция, Испания, Италия и Португалия и средните за ЕС) е виден от таблицата. Таблица 17

В сравнение с месец май, обаче цените се стабилизират като средно за ЕС има спад от 1%.

Таблица 17 Цени на цитрусови плодове в държавите от ЕС към месец юни 2023 г. и промяната им спрямо предходните пет години и предходния месец

Citrus prices €/100kg and % changes					
CURRENT PRICES COMPARED TO 5 YEAR AVERAGE			CURRENT PRICES COMPARED TO ONE MONTH AGO		
	June 2023, Price, €/100 kg	June 2023, comparison to 5 year avg. base = 100 %	5 year avg price '18-'22, changes from June to May %	2023, changes from June to May %	
EU	105	139 %	- 6 %	- 1 %	
EL-Greece	68	135 %	- 12 %	+ 10 %	
ES-Spain	106	146 %	+ 2 %	+ 7 %	
IT- Italy	132	135 %	- 13 %	- 11 %	
PT-Portugal	60	118 %	- 3 %	0 %	

С уважение,
ВЛАДИМИР ИВАНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ДКСБТ